

DET KONGELEGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Meld. St. 8

(2009–2010)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og
fiskeeksportlova i 2007 og 2008

DET KONGELEGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Meld. St. 8

(2009–2010)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og
fiskeeksportlova i 2007 og 2008

Innhald

1	Innleiing	5	2.10	Representasjon for Norges Kystfiskarlag i styrande organ	14
1.1	Hovudinnhaldet i meldinga	5			
1.2	Bakgrunnen for meldinga	5			
1.3	Status i lovverket	6	3	Kontroll	16
2	Gjennomføring av omsetninga av fisk osv. i første hand – aktuelle saker	7	3.1	Intern kontroll	16
2.1	Salslagsstrukturen	7	3.2	Ekstern kontroll	16
2.2	Salslaga si rolle som offentlig forvaltar	7	3.3	Ansvar for ressurskontroll	16
2.3	Meklingsinstans	8	4	Gjennomføring av fiskeeksportlova	17
2.3.1	Omsetningsmonopolet og minsteprisen	8	Vedlegg		
2.3.2	Prøveordninga med meklingsinstans	8	1	Utdrag frå årsmeldingane til Eksportutvalet for fisk 2007 og 2008..	19
2.3.3	Evalueringa av prøveordninga med meklingsinstans	9	2	Utdrag frå årsmeldingane til Norges Råfisklag 2007 og 2008	29
2.4	Fiskesalslaga og finanskrisa	10	3	Utdrag frå årsmeldingane til Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag 2007 og 2008	48
2.4.1	Rolla til salslaga i finanskrisa	10	4	Utdrag frå årsmeldingane til Vest-Norges Fiskesalslag 2007 og 2008	53
2.4.2	Fastsetting av minstepris	11	5	Utdrag frå årsmeldingane til Rogaland Fiskesalgslag 2007 og 2008	61
2.5	Ordninga med fangstsertifikat	12	6	Utdrag frå årsmeldingane til Skagerrakfisk 2007 og 2008	67
2.6	Ny forskrift om omsetning i første hand av viltlevande marine ressursar	12	7	Utdrag frå årsmeldingane til Norges Sildesalgslag 2007 og 2008	73
2.7	Forvaltninga av kapitalen til fiske-salslaga – oppfølging av fråsegn frå Sivilombodsmannen	13			
2.8	Utanlandske kjøpefartøy	14			
2.9	Transitt	14			

DET KONGELEGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Meld. St. 8

(2009–2010)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2007 og 2008

*Tilråding frå Fiskeri- og kystdepartementet av 12. februar 2010,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Stoltenberg II)*

1 Innleiing

1.1 Hovudinnhaldet i meldinga

Fiskeri- og kystdepartementet legg med dette fram melding om gjennomføring av lov av 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk (råfisklova) og lov av 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksport av fisk og fiskevarer (fiskeeksportlova) i 2007 og 2008. Meldinga omtalar enkelte aktuelle saker av interesse for Stortinget. Meldinga omtalar forutan saker frå åra 2007 og 2008 enkelte saker frå 2009.

Den førre meldinga om gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova vart lagt fram for Stortinget 29. februar 2008, jf. St. meld. nr. 13 (2007-2008) Om gjennomføring av råfiskloven og fiskeeksportloven i 2005 og 2006 og Innst. S. nr. 197 (2007-2008).

Utforminga av meldinga er gjort på same vis som førre melding. Meldinga gir ei utgreiing om gjennomføringa av og kontrollen med omsetninga i første hand i kapittel 2 og 3, og ei utgreiing om gjennomføringa av eksporten i kapittel 4. Årsmeldingane for 2007 og 2008 frå styret til Eksportutvalet for fisk utgjer vedlegg 1 til meldinga, mens tilsvarende årsmeldingar frå styra til dei ulike salslaga utgjer vedlegga 2 – 7.

I kapittel 1.2 vert det mellom anna drøfta om det er behov for å fortsetje med å leggje fram denne meldinga kvart andre år.

1.2 Bakgrunnen for meldinga

Råfisklova av 1951 vart vedteken som ei permanent lov til erstatning for ei tidlegare mellombels lov. Den nye lova var forma som ei fullmaktslov som gir salslaga vid sjølvstendig kompetanse når det gjeld omsetninga av råfisk i første hand. For å sikre Stortinget regelmessig orientering om gjennomføringa av lova vart det derfor vedteken ei eiga føresegn i råfisklova § 10 om at vedkomande departement årleg skulle leggje fram ei melding for Stortinget om gjennomføringa av lova, jf. Ot.prp. nr. 63 (1951) om lov om omsetning av råfisk.

Den første meldinga kom i 1953, jf. St.meld. nr. 42 (1953) Råfisklovens gjennomføring i 1952. Den eittårlege meldinga utvikla seg over tid til ei toårleg melding. Etter kvart vart ho dessutan slått saman med meldingar om andre lover, mellom anna tilverkarlova som no er oppheva, og seinare fiskeeksportlova. I samband med St.meld. nr. 35 (1983-84) om råfisklovens gjennomføring i 1981 og 1982 rådde Fiskeridepartementet til at meldinga av

rasjonaliseringsomsyn berre skulle leggjast fram kvart andre eller fjerde år. Sjøfarts- og fiskerikomiteen gav si tilslutning til toårlege meldingsperiodar, men frårådde fireårlege.

Føresegna i § 10 som påla departementet å gi ut årlege meldingar, vart oppheva ved lov 11. juli 1986 nr. 51. Opphevinga var ein del av eit større arbeid med å forenkle meldingssystemet til Stortinget, jf. Ot. prp. nr. 38 (1985-86) Om lov om endringer i diverse lover om periodiske meldinger til Stortinget. Sjølv om lovkravet om melding til Stortinget vart oppheva, tok Sjøfarts- og fiskerikomiteen opp eit framlegg om toårleg melding på nytt i Innst. S. nr. 172 (1985-86) og gjorde slikt vedtak 4. juni 1986:

«Stortinget ber Regjeringen framlegge 2-årlege meldinger om gjennomføringa av lov av 14. desember 1951 om omsetning av råfisk (råfiskloven) og lov av 18. desember 1970 nr. 91 om omsetning av fisk frå tilvirker (tilvirkerloven).»

Tilverkarlova vart oppheva med verknad frå 1. juli 1993, jf. Ot. prp. nr. 61 (1991-92), og siste gong omtala i St. meld. nr. 18 (1993-94) Om gjennomføring av råfiskloven og tilvirkerloven i 1991 og 1992. Etter kvart har departementet omtala fiskeeksporten i den toårlege meldinga, noko som er spegla i tittelen på meldinga frå og med St.meld. nr. 23 (1999-2000) Om gjennomføring av råfiskloven og fiskeeksportloven i 1997 og 1998.

I dei seinaste åra har meldinga hovudsakleg innehalde ei deskriptiv framstilling av nokre aktuelle saker som kjem salslaga eller fiskeeksporten ved, forutan at omfattande utdrag frå årsmeldingane til Eksportutvalet for fisk og salslaga er tekne inn som vedlegg.

Fiskeri- og kystdepartementet meiner at det no er grunn til å stille spørsmål ved om det framleis er formålstenleg å leggje fram for Stortinget ei toårleg melding om gjennomføringa av råfisklova og fiskeeksportlova. I og med at framstillinga i meldinga er deskriptiv, har ho avgrensa verdi for Stortinget. Mykje av informasjonen i meldinga, som til dømes årsmeldingane, er dessutan offentleg tilgjengeleg på dei respektive organisasjonane sine nettstader. Det same gjeld dei ulike høyringane som er omtala, og som er tilgjengelege på nettstaden til Fiskeri- og kystdepartementet eller annan ansvarleg etat. Ein må kunne leggje til grunn at

departementet vil halde Stortinget orientert om sentrale saker som er omtala i meldinga, i samband med budsjettproposisjonar, lovproposisjonar eller andre høve. Dessutan tilseier rasjonaliseringsomsyn at meldinga ikkje vert ført vidare.

Fiskeri- og kystdepartementet vil likevel ikkje med dette gjere framlegg om å avskaffe meldinga, men invitere Stortinget til å kome med synspunkt på om det er formålstenleg å halde fram med ho.

1.3 Status i lovverket

Den viktigaste endringa i lovverket i perioden etter førre melding til Stortinget er vedtakinga av lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova), der også endringar i råfisklova inngår. I høve til salslaga er det særleg verdt å merke seg at havressurslova inneheld nye føresegner om den nasjonale ressurskontrollen som gir fiskesalslaga ei viktigare rolle enn før. Forslaget er omtala i Ot.prp. nr. 20 (2007-2008) kapittel 8.1.9.

Eit sentralt grep i havressurslova er at ho skal regulere forvaltninga av alle viltlevande marine ressursar. Samtidig med havressurslova vart det vedteke endringar i andre sentrale lover på villfiskforvaltninga sitt område slik at dei fekk eit tilsvarende verkeområde. Mellom anna vart råfisklova endra slik at Kongen no har kompetanse til å gjere ho gjeldande for alle viltlevande marine ressursar. Forslaget er omtala i Ot.prp. nr. 20 (2007-2008) kapittel 11.

Som ei oppfølging har departementet sendt på høyring forslag til ny forskrift om omsetning i første hand av viltlevande marine ressursar til erstatning for nogjeldande forskrift 29. juni 1990 nr. 485 om førstehåndsomsetningen av råfisk (råfiskforskrifta). Det sentrale i høyringsforslaget er å utvide verkeområdet til forskrifta slik at ho gjeld alle viltlevande marine ressursar, tilsvarende verkeområdet til havressurslova, jf. kapittel 2.6.

Det er ikkje gjort endringar i fiskeeksportlova sidan førre melding med unntak for ei lita justering i ordlyden som følgje av innføringa av samvirke-lova i 2007.

2 Gjennomføring av omsetninga av fisk osv. i første hand – aktuelle saker

2.1 Salslagsstrukturen

Salslagsstrukturen er ikkje endra i perioden sidan førre melding til Stortinget. Det er framleis fem salslag i kvitfisksektoren; Skagerrakfisk, Rogaland Fiskesalgslag, Vest-Norges Fiskesalgslag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag og Norges Råfisklag, forutan eitt i pelagisk sektor; Norges Sildealgslag.

2.2 Salslaga si rolle som offentlig forvaltar

Dei seks fiskesalslaga er private rettssubjekt, organiserte som samvirke der berre fiskarar kan vere medlemmer. Formålet var opphavleg å vere ein salsorganisasjon for fiskarane som på deira vegner skulle stå for omsetninga i første hand av fangsten. I si rolle som salsorganisasjon for fiskarane opptreer salslaget som privat forretningsaktør.

Gjennom råfisklova med tilhøyrande råfiskforskrift har salslaga einerett på all omsetning av råfisk mv. i første hand i Noreg, fordelt mellom laga

Tabell 2.1 Fangstmengd i rund vekt og fangstverdi frå norske fartøy i 2007 og 2008, fordelte etter salslag i tonn og 1000 kroner. Førebels pr. 10. november 2009.

Fiskesalslaga	2007 tonn	2007 verdi	2008 tonn	2008 verdi
Skagerrakfisk	11 841	264 448	12 517	286 572
Rogaland Fiskesalgslag	8 118	146 204	8 305	154 111
Vest-Norges Fiskesalgslag	26 273	351 442	28 525	333 778
Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag	193 636	1 966 036	198 289	1 821 212
Norges Råfisklag	472 405	5 017 441	472 268	4 722 958
Norges Sildesalgslag	1 680 606	4 294 228	1 714 071	4 832 247
Fangst registrert på anna vis	656	10 822	388	0
Totalt	2 393 534	12 050 622	2 434 363	12 150 878

Kjelde: Fiskeridirektoratet

Tabell 2.2 Fangstmengd i rund vekt og fangstverdi frå utanlandske fartøy i 2007 og 2008, fordelte etter salslag i tonn og 1000 kroner. Førebels pr. 10. november 2009.

Fiskesalslaga	2007 tonn	2007 verdi	2008 tonn	2008 verdi
Skagerrakfisk	0	0	3	164
Rogaland Fiskesalgslag	38	374	13	142
Vest-Norges Fiskesalgslag	495	3 730	194	2 042
Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag	3 598	50 200	1 495	15 355
Norges Råfisklag	125 461	1 459 381	120 983	1 353 793
Norges Sildesalgslag	154 512	576 458	159 752	794 053
Fangst registrert på anna vis	0	0	0	0
Totalt	284 105	2 090 142	282 439	2 165 549

Kjelde: Fiskeridirektoratet

etter fiskeslag, og etter kva for ein stad fisken er bringa i land. Råfisklova gir i tillegg laga høve til å fastsetje forretningsreglar som er bindande for alle som kjøper fisk i første hand. Sjølv om denne typen aktivitet ber preg av å vere privat forretningsverksemd, har han i nokre tilfelle også preg av å vere offentleg forvaltningsverksemd, til dømes dersom salslaga fastset forretningsvilkår som er bindande for ein ikkje avgrensa krins av fiskekjøparar. Departementet har ingen kompetanse til å instruere laga i slike saker.

Fiskesalslaga har ut over dette ei rolle som offentleg forvaltar. Gjennom klare føresegner i råfisklova har dei kompetanse til å utøve offentleg forvaltning, mellom anna gjere vedtak. Det gjeld til dømes regulering og dirigering av fangstar for å sikre avtak av fisk i første hand, jf. råfisklova §§ 5 og 6. Vidare har laga kompetanse til å inndra oppgjær for produkt levert i strid med slike reguleringar eller dirigeringar, og til å kontrollere at fiskarane overheld føresegnene i lova og tilhøyrande regelverk. I inndragingssaker er Fiskeridirektoratet klageinstans.

Over tid har salslaga fått ei rekkje andre oppgåver med klart preg av offentleg forvaltning som ikkje går fram av råfisklova. Dei har ei rolle som forvaltar av statlege tilskot der føringstilskot til mottakarar av fisk er det mest sentrale. Føringstilskotet er finansiert av statlege midlar, og salslaga står for handsaming av søknader innafor ramma av retningslinjer godkjende av departementet etter forslag frå dei enkelte laga. I slike saker har departementet direkte instruksjonsmyndigheit overfor laga.

Salslaga spelar ei særskild viktig rolle i den nasjonale ressurskontrollen saman med offentlege organ som Fiskeridirektoratet og Kystvakta. Dette arbeidet omfattar både kvotekontroll og inndraging av fangst ut over kvote. Omsetningsmonopolet sikrar tilgang til informasjon om uttak av alle ressursar i sjøen, noko som er avgjerande for kartlegging av ressursane meir generelt. Systemet med landings- og sluttsetel som salslaga administrerer er sentralt her. Systemet har mellom anna vist seg godt eigna for ei rask og effektiv implementering av den nye fangstsertifikatordninga som er ei følgje av EU-forordninga av 29. september 2008 om tiltak mot UUU-fiske (ulovleg, urapportert og uregulert fiske), jf. nærare omtale i kapittel 2.5.

Den stendige styrkinga av rolla til salslaga som offentleg forvaltar inneber at både styremaktene og salslaga må vere medvetne om problemstillingar som dette reiser. Ein kan reise spørsmål om det bør gå ei grense for kor stor forvaltningsmyn-

digheit ein organisasjon som er reservert for fiskarar bør kunne ha, slik eit fiskesalslag må vere så lenge det er organisert som eit samvirkeforetak. Departementet finn ikkje at ei slik grense er overskriden i dag, men problemstillinga bør likevel ha merksemd.

Tilsvarande er det viktig å vere medveten om at det går ei grense mellom den offentlege og den private verksemda til salslaga. Grensa vil vere avgjerande for når reglane som gir rettar til private rettssubjekt i høve til offentleg forvaltning, mellom anna offentleglova og forvaltningslova, kjem til bruk. Kvar denne grensa går vil såleis ha stor rettsleg verknad for næringsaktørane.

2.3 Meklingsinstans

2.3.1 Omsetningsmonopolet og minsteprisen

Dei seks fiskesalslaga har i dag einerett på omsetning av fisk i første hand i Noreg (omsetningsmonopolet) ved at råfisklova krev at omsetninga må skje gjennom eller med godkjenning av laga. Eine retten er fordelt mellom laga etter kvar fisken vert landa og kva for fiskeslag det dreier seg om.

Omsetningsmonopolet vart innført gradvis på 1920- og 30-talet. Formålet var å sikre fiskarane gode og stabile prisar på fisken. Omsetningsmonopolet inneber ein einerett til å avgjere korleis omsetninga skal skje gjennom fastsetjing av forretningsreglar, jf. råfisklova § 4. Dette inneber at fiskesalslaga fastset minsteprisar, oppgjørsreglar og salsvilkår som er bindande både for kjøpar og seljar av fisk i første hand.

Som for ein del andre sentrale element ved omsetningsmonopolet, som retten til å fastsetje oppgjørsreglar og omsetningsform, går ikkje retten til å fastsetje minstepris direkte fram av lova, men utgjer ein del av salslaga sin rett til å fastsetje forretningsreglar etter råfisklova § 4. Salslaga har vidare ei plikt til å føre prisforhandlingar med fiskekjøparane før minstepris vert fastsett. Minsteprisen skal liggje til grunn for all omsetning i første hand mellom fiskar og kjøpar.

2.3.2 Prøveordninga med meklingsinstans

Salslaga og organisasjonane til fiskekjøparane vart i 2005 samde om å opprette ei toårig prøveordning med meklingsinstans ved usemje om minsteprisfastsettinga. Dette hadde støtte frå Fiskeri- og kystdepartementet. Bakgrunnen var mellom anna eit ønske frå fiskekjøparane om å jamne ut noko av det ulike styrkeforholdet mellom forhandlingspar-

tane som følge av at salslaga einsidig kan fastsetje minsteprisar når dei ikkje vert samde med industrien gjennom forhandlingar.

Avtale om prøveordning vart inngått 16. juni 2005 mellom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd, Norges Fiskarlag, Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) og Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL).

Prøveordninga tredde i kraft 1. januar 2007 og varde i to år, til og med 31. desember 2008.

Prøveordninga innebar ingen endringar i det rettslege rammeverket rundt minsteprisfastsettinga, dvs. at eineretten til fiskesalslaga til å fastsetje minstepris skulle halde fram. Det var ein føresetnad at meklingsinstansen skulle vere privat.

Meklingsinstansen var delt i to meklingsnemnder, ei for kvitfisk og ei for pelagisk fisk, som kvar hadde tre medlemmer, eitt oppnemnd av salslaga, eitt av fiskekjøparane og ein nemndleiar frå riksmeklingsmannsambetet.

Meklingsnemndene skulle tre i funksjon når prisforhandlingar mellom salslaget og organisasjonane til fiskekjøparane ikkje førde fram. Det var tilstrekkeleg at ein av partane erklærte brot i forhandlingane. Meklingsnemnda skulle etter dette leggje fram forslag til løysing etter å ha høyrte partane, men forslaget var altså ikkje bindande for salslaga som framleis hadde det avgjerande ordet.

Totalt vart det gjennomført åtte meklingar i perioden, seks i pelagisk sektor og to i kvitfisksektoren.

2.3.3 Evalueringa av prøveordninga med meklingsinstans

Det har heile tida vore ein føresetnad at departementet skal evaluere den toårige prøveordninga. Stortinget har dessutan hatt som føresetnad at dei vert orienterte i denne meldinga, jf. Innst. S. nr. 197 (2007-2008).

På denne bakgrunn fekk Kontali Analyse etter offentleg konkurranse i oppdrag frå departementet å evaluere prøveordninga. Metoden har hovudsakleg vore å intervjuere eit utval av fiskarar og fiskekjøparar og deira organisasjonar, og gjennom dette kartleggje legitimiteten til ordninga og hennar innverknad på forhandlingssituasjonen til partane. Kjøparsida har utgjort ein mykje større del av intervjuobjekta enn fiskarsida. Dette har samanheng med at det først og fremst er mellom kjøparane at vi finn aktørar som hevdar at minsteprisordninga manglar den naudsynte legitimiteten.

Rapporten frå Kontali Analyse inneheld ein gjennomgang og evaluering av den toårige prøveordninga med meklingsinstans, men det var ikkje

ein del av mandatet å vurdere korleis ei permanent ordning bør sjå ut.

Rapporten viser klare skilnader mellom pelagisk sektor og kvitfisksektoren når det gjeld bruken av meklingsinstansen. Mens han har vorte mykje nytta i pelagisk sektor der kjøparsida har ei relativt positiv haldning til ordninga, tok det lang tid før partane i kvitfisksektoren nytta meklingsinstansen, og totalt vart han berre nytta to gonger. Det synest som om kjøparsida ikkje såg same behov for prøveordninga i kvitfisksektoren. Ein bør òg merke seg at finanskrisa var eit viktig bakteppe den eine av gongene meklingsinstansen vart nytta i kvitfisksektoren, då det vart forhandla om pris på torsk og hyse i desember 2008.

Om situasjonen i pelagisk sektor heiter det i rapporten mellom anna:

«Det er relativt entydig fra industrien sine representanter at ordningen har tilført selve prisforhandlingene en positiv endring i holdning fra salgslagets side. Dette er i stor grad knyttet til dokumentasjonsfremleggelse som i prøveperioden hevdes å være vesentlig forbedret.

I negativ retning kan det trekkes frem som et argument at partene velger å benytte seg av retten til å bruke meklingsinstansen i stedet for å forsøke å forhandle seg frem til omforente løsninger. I utgangspunktet skulle det være aktørene i næringen selv som skulle ha de største forutsetningene for å komme frem til løsninger som skal være til det beste for hele næringen. Det kan derfor bety at meklingsinstansen, under uheldige omstendigheter, kan komme til mindre gunstige løsninger enn hva aktørene selv kunne kommet frem til.

Tilbakemeldingene fra aktørene i pelagisk sektor levner liten tvil om at prøveordningen har hatt innvirkning på prisforhandlingene, og da ikke bare de forhandlinger som faktisk er endt opp i meklingsmen også de øvrige forhandlingene, dette som et resultat av industrien på sin side oppfatter meklingsinstansen som et nøytralt organ der krav og tilbud må presenteres med reelt underlag. At salgslag og fisker/flåteledd også oppfatter at motparten har redusert forhandlingsvilje ved inngang til forhandlinger, kan være en indikasjon på at øvrige forhandlinger bevisst eller ubevisst er påvirket av prøveordningen.»

Om tilhøva i kvitfisksektoren heiter det mellom anna:

«I denne delen av næringen kan man med rimelig sikkerhet hevde at prøveordningen har hatt liten innflytelse på prisforhandlingssituasjonen. Dette kan illustreres med at ordningen i liten

grad er benyttet, men også med at deltakerne i intervjurunden er av den oppfattelse at partene har stor interesse av å komme til reelle forhandlingsresultater. Fra deltakere i forhandlingene kommer det frem at forhandlingssituasjonen i prøveperioden har vært mer eller mindre uforandret.

Meklingsordningen har i hvitfisknæringen lav status, både på industrisiden og fisker/flåtesiden. Dette skyldes helt klart den utvikling som har forekommet for næringen etter prisforhandlingene og meklingen i desember 2008. I denne minsteprisforhandlingen ble meklingsnemnden sitt forslag benyttet av salgslaget til prisfastsettelse, og industrien tok prisene til etterretning.

Det at industrien i denne perioden ikke greide å samle seg om en samstemt oppfatning av markedssituasjonen og eventuelle fremstøt mot salgslaget, gjorde at prisforslaget fra nemnden ble stående.

Det kan være lett å hevde at man ville ha kommet til en løsning i prisforhandlingen i desember uansett mekling eller ei. Dette fordi den vintersesongen er avgjørende for både industri og fisker/flåteledd i hvitfisknæringen. Det er imidlertid vanskelig å hevde at man ville ha fått en markert annen utgang av utvidede forhandlinger mellom salgslag og industrien siden salgslaget ensidig kunne ha fastsatt prisene. Som nevnt under kapittel 5.4.3 ville administrasjon og arbeidsutvalg i salgslaget komme under sterkt press dersom priser ned mot industriorganisasjonens innspill ble fastsatt.

At det ble gjennomført prisforhandlinger flere ganger utover vinteren 2009 viser i tillegg at man hadde en ekstraordinær situasjon, som partene i desember 2008 ikke hadde den hele og fulle oversikt over.»

Som ei oppsummering av funna i rapporten, vil Fiskeri- og kystdepartementet trekkje fram følgjande:

- Meklingsinstansen har ei betre forankring på kjøparsida (fiskeindustrien) enn på fiskarsida. Han har vidare ei betre forankring i pelagisk sektor enn i kvitfisksektoren.
- 80 % av industriaktørane som vart intervjuja i pelagisk sektor ønskjer å gjere prøveordninga permanent, mens under halvparten av industriaktørane i kvitfisksektoren ønskjer ei vidareføring.
- Ingen av aktørane på fiskarsida, verken i pelagisk sektor eller i kvitfisksektoren, ønskjer ei vidareføring av prøveordninga.
- I pelagisk sektor synest det for industriaktørane å spele ei rolle for den relativt positive haldninga til meklingsinstansen, at dei meiner han

bidreg til at salslaget framskaffar betre dokumentasjon og har ei betre grunngeving for sine forslag i minsteprisforhandlingane.

- Eit fleirtal av industriaktørane både i pelagisk sektor og i kvitfisksektoren synest ikkje at prøveordninga har gitt dei ein forbetra forhandlingssituasjon.

Departementet vurderer for tida korleis evalueringa bør følgjast opp.

2.4 Fiskesalslaga og finanskrisa

2.4.1 Rolla til salslaga i finanskrisa

Den globale finanskrisa som oppstod hausten 2008 fekk store ringverknader for delar av norsk fiskerinæring. Dette har samanheng med at om lag 90 prosent av norskfanga fisk blir eksportert, og at endringar i kjøpekraft og kredittmangel i eksportmarknadene har stor verknad for fiskerinæringa. Vinteren 2009 var særskild krevjande for omsetninga av kvitfisk, mens den relativt gode etterspørselen etter laks og pelagisk fisk heldt seg ved like. Fiskeindustrien fekk kredittmessige utfordringar fordi han hadde bygd opp lager som følgje av dårlegare etterspørsel. Dette medførte ein forverra avtakssituasjon og inntektsreduksjon for fiskarane, og delar av fiskeindustrien har måtta selje med tap.

Regjeringa har i si handtering av finanskrisa lagt vekt på at omsetninga av fisk skal skje mest mogleg normalt. I dette arbeidet har salslaga spelt ei viktig rolle gjennom forvaltning av ordningar med føringstilskot og tilskot til drift av mottaksstasjonar. Dette har medverka til ei meir effektiv gjennomføring av fisket ved mottaksproblem. Regjeringa har mellom anna styrka garantiordninga for førstehandsomsetninga som fiskesalslaga og Innovasjon Noreg administrerer. Dette har medført at fleire fiskarar har levert torsk under vinterfisket enn det som elles ville ha vore tilfelle. I samarbeid med dei andre næringsorganisasjonane har salslaga vore viktige samtalepartnarar for regjeringa og har medverka til gode og konstruktive forslag til tiltak for å betre situasjonen for fiskerinæringa.

På oppdrag frå Fiskeri- og kystdepartementet gav Nofima ut ein rapport i juni 2008 med kartlegging og evaluering av ordninga med føringstilskot i fiskerinæringa. Som ei følgje av at regjeringa frå hausten 2008 har prioritert handteringa av finanskrisa, er oppfølginga av rapporten frå departementet si side utsett inntil vidare.

2.4.2 Fastsetting av minstepris

Eit viktig punkt i debatten kring finanskrisa har vore fastsettinga av minsteprisane. Det er fiske-salslaga som fastset minsteprisane etter prisdrøftingar med organisasjonane til kjøparane. I drøftingane søker partane gjerne å ta omsyn til marknadsutsiktene framover. Styremaktene har inga rolle når minsteprisane vert fastsett, jf. kapittel 2.3.

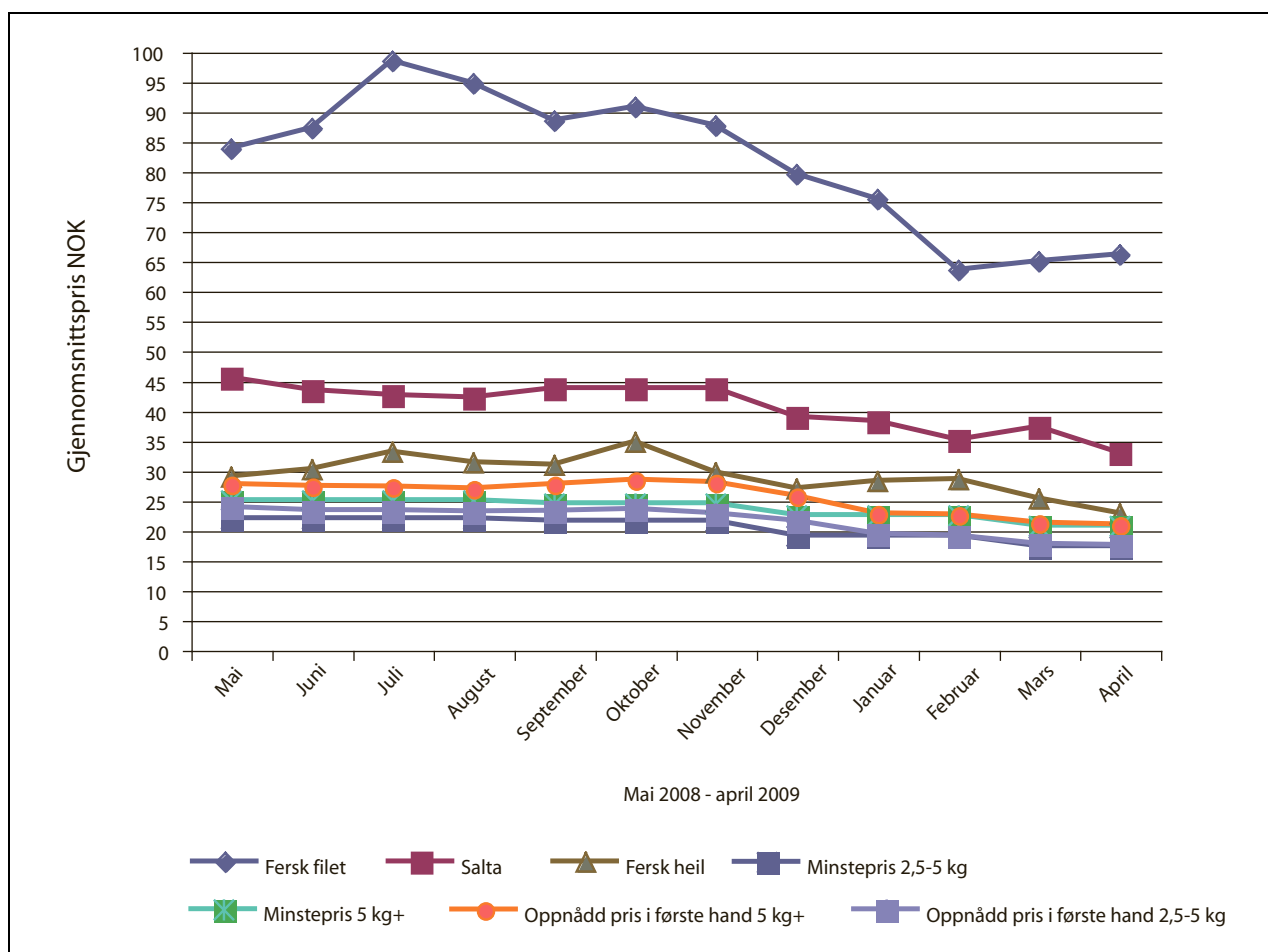
Prisdrøftingane i kvitfisksektoren vinteren 2008-09 var prega av meir uro og usemje enn tidlegare. Det vart brot i dei ordinære prisdrøftingane i desember 2008, som følgje av at det ikkje vart oppnådd semje om torske- og hyseprisar. Saka gjekk til mekling to dagar seinare, og det enda med at Råfisklaget fastsette minsteprisen for torsk i samsvar med meklingsnemnda sitt forslag. Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) bad i januar om nye prisdrøftingar, men Råfisklaget valde å ikkje setje ned minsteprisen. I februar gjennomførte partane uformelle samtalar etter initiativ frå Råfisklaget. FHL kom ikkje til intern semje om nedsetting av minsteprisen, mens Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) ønskte redusert

minstepris. Minsteprisen vart derfor framleis ståande ved lag. Nye ekstraordinære prisdrøftingar fann så stad i mars etter initiativ frå FHL, NSL og Fiskekjøpernes Forening, og denne gongen vart han satt ned. I juni oppnådde partane semje om ytterlegare nedsetjing av minsteprisen for torsk.

Figur 2.1 viser oppnådde eksportprisar, oppnådde prisar i førstehandsomsetninga og minsteprisar for torsk i perioden frå august 2008 til april 2009. Figuren er utarbeidd av Fiskeri- og kystdepartementet på grunnlag av opplysningar frå Eksportutvalget for fisk og Norges Råfisklag.

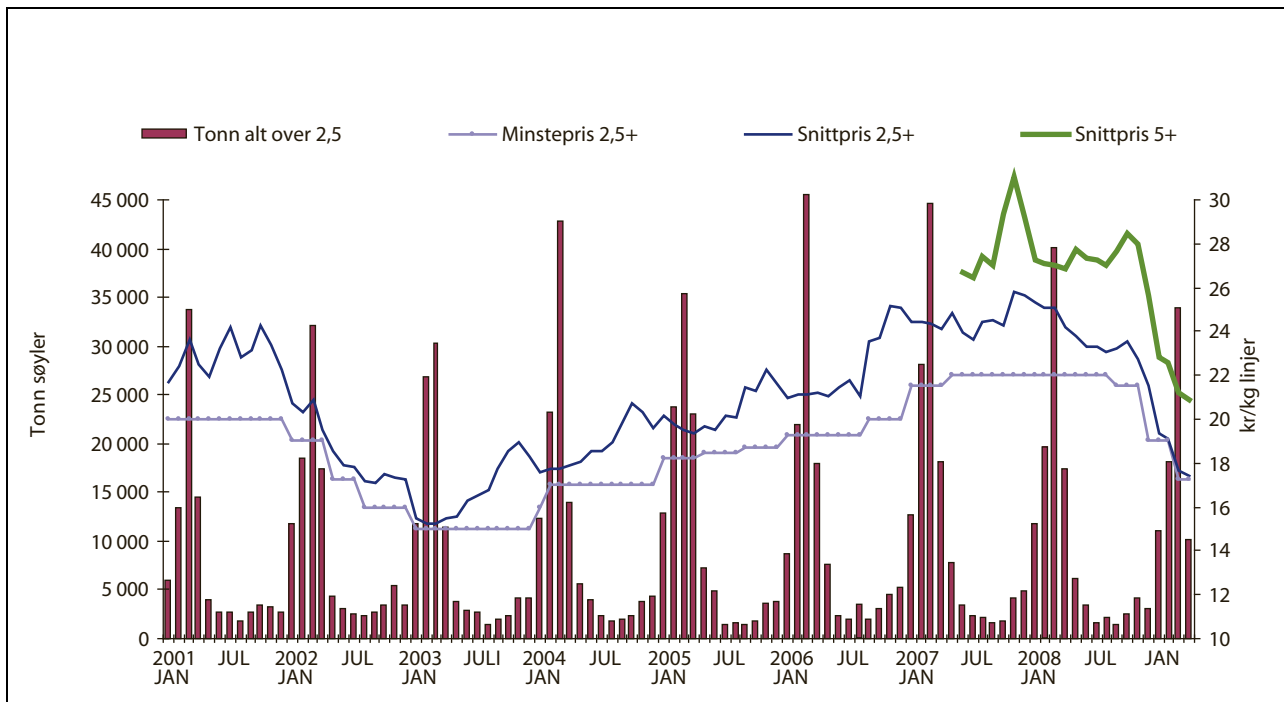
Som det går fram av figuren var dei faktiske prisane høgre enn minsteprisen fram til januar 2009, sjølv om eksportprisane byrja å gå ned allereie i løpet av hausten og minsteprisane vart sette ned i desember 2008.

Figur 2.2 viser minstepris for torsk over 2,5 kg og oppnådde prisar i førstehandsomsetninga frå 2001 til 2009. Som figuren viser har det blitt betalt ein meirpris gjennom heile denne perioden, med unntak for dei siste månadene sidan årsskiftet 2008/09.

Figur 2.1 Oppnådde prisar for torsk august 2008 - april 2009 i distriktet til Norges Råfisklag.

Kjelde: Fiskeri- og kystdepartementet

Figur 2.2 Minstepris og oppnådd pris for torsk 2001 - 2009 i distriktet til Norges Råfisklaget.

Kjelde: Norges Råfisklag

Figur 2.2 viser at minsteprisen i torskesektoren gjennom flere år, fram til finanskrisa, har lege klart under marknadsprisen.

2.5 Ordninga med fangstsertifikat

Den europeiske unionen (EU) har etablert ei ordning med fangstsertifikat for eksport av fisk mv. Ordninga har verknad frå 1. januar 2010.

Bakgrunnen for ordninga med fangstsertifikat er at EU 29. september 2008 vedtok ei forordning om tiltak mot UUU-fiske (ulovleg, urapportert og uregulert fiske). Forordninga inneber mellom anna eit krav om fangstsertifikat ved innføring av fiskeprodukt til EU. Forordninga i seg sjølv har ikkje direkte verknad i Noreg, men får store praktiske konsekvensar for alle som vil eksportere fisk til EU. På denne bakgrunn inngjekk Noreg og EU 3. september 2009 ei avtale om norsk tilslutning til EUs fangstsertifikatsystem.

Det er sentralt i avtala at Noreg skal skrive ut fangstsertifikat som er baserte på det eksisterande norske sluttsetelsystemet. Det er salslaga som administrerer dette systemet som inneber at det vert skriven ein sluttsetel for all fangst som vert omsett i første hand. Dette systemet har gjort det mogleg for Noreg å implementere fangstsertifikatordninga på ein rask og formålstenleg måte.

Fangstsertifikata vil tene som instrument til å identifisere opphavet til råvara. Eksportørar vil kunne rekvirere sertifikata hos salslaga, og sertifikata vil måtte følgje vara ved eksport til EU. Dei seks fiskesalslaga har i fellesskap oppretta ein nettstad på www.catchcertificate.no som skal handtere utferding og signering av fangstsertifikata. Eit eige samvirkeforetak, som er ått av dei seks salslaga, skal administrere nettstaden og tenestene som kan utførast der.

Fiskeri- og kystdepartementet har med verknad frå 1. januar 2010 vedteke ny forskrift om fangstsertifikat mv. som skal tene som eit rettsleg rammeverk for ordninga som salslaga administrerer.

2.6 Ny forskrift om omsetning i første hand av viltlevande marine ressursar

Fiskeri- og kystdepartementet sende 15. oktober 2009 på høyring forslag til ny forskrift om omsetning i første hand av viltlevande marine ressursar. Forskrifta skal erstatte forskrift 29. juni 1990 nr. 485 om førstehandsomsetningen av råfisk.

Forslaget er ei oppfølging av endringa som skjedde i råfisklova 6. juni 2008 i samband med vedtakinga av den nye havressurslova. Endringa

gav Kongen heimel til å utvide lova sitt saklege verkeområde til å gjelde alle viltlevande marine ressursar, jf. råfisklova § 1 tredje ledd, slik at det kan verte samsvar mellom verkeområda til alle dei sentrale lovene på villfiskforvaltninga sitt område (havressurslova, deltakarlova og råfisklova). Tidlegare gjaldt råfisklova direkte berre for fisk og skaldyr, mens Kongen hadde fullmakt til å gjere henne gjeldande for småkval og blekksprut. Forslaget er nærare omtala i Ot.prp. nr. 20 (2007-2008) kapittel 11.

Forslaget til ny forskrift inneber at reglane om omsetning av fisk osv. i første hand vert utvida til å gjelde alle viltlevande marine ressursar. Forslaget omfattar ikkje oppdrettsartar eller artar som hovudsakleg lever i ferskvatn. I dag gjeld desse reglane omsetning i første hand av alle kommersielt viktige fiskeslag, alle krepsdyr og blautdyr, og småkval. Forslaget inneber såleis at salslaga får einerett til omsetning i første hand av fleire nye artar, men der berre nokre få synest å ha kommersiell interesse i dag. Dette gjeld særleg sel, kråkebolle, sjøpølser, maneter og stortare.

Forslaget vil bidra til ei meir heilskapleg forvaltning av dei viltlevande marine ressursane og vil kunne få verdi for kartlegginga av meir ukjende artar som inntil vidare ikkje har større kommersiell verdi. Forslaget er vidare naudsynt fordi den nye fangstsertifikatordninga som salslaga skal administrere, har eit sakleg verkeområde som dels er vidare enn omsetningsmonopolet til salslaga.

2.7 Forvaltninga av kapitalen til fiske-salslaga – oppfølging av fråsegn frå Sivilombodsmannen

Høgsterett slo fast i den såkalla faglagsdommen, Rt. 1997 side 1210, at Norges Råfisklag ikkje har heimel i råfisklova til å krevje inn ei avgift på omsetninga av fisk i først hand for deretter å overføre midlane til Norges Fiskarlag. Dommen er omtala i St.meld. nr. 15 (1997-98) Om gjennomføring av råfisklova m.v. i 1995 og 1996.

Dommen medførte at vesentlege delar av grunnlaget for finansieringa av Norges Fiskarlag fall bort. Råfisklaget gav derfor Fiskarlaget eit driftslån i påvente av at ny finansiering ville kome på plass. På grunn av den negative økonomiske utviklinga til Norges Fiskarlag, fann Norges Råfisklag i 2004 å kunne avskrive lånet til ein verdi av 11.3 millionar kroner.

Norges Kystfiskarlag tok denne ettergivinga opp med departementet. Departementet fann at

ettergivinga var ein del av forretningsverksemda til Råfisklaget som departementet ikkje kunne vurdere nærare. Kystfiskarlaget klaga derfor saka inn for Sivilombodsmannen som i si omfattande fråsegn 18. april 2007 om saka mellom anna ga uttrykk for følgjande:

«Saken gjelder spørsmål om Norges Råfisklags innvilgelse og ettergivelse av lån til Norges Fiskarlag er beslutninger og disposisjoner av rent privatrettslig karakter som Norges Råfisklag står fritt til å beslutte og å gjennomføre, eller om beslutningene og disposisjonene var i strid med offentligrettslige og privatrettslige skranke. På grunn av de klare tredjemannsinteresser som foreligger i saken og da ombudsmannen bare kan vurdere forholdet mellom forvaltningen og klageren, har jeg i denne saken begrenset meg til å gjennomføre en undersøkelse, men jeg vil avstå fra å vurdere nærmere om ettergivelsen av lånet har vært ugyldig.»

Når det gjeld ansvaret til departementet, meinte ombodsmannen at ettersom departementet skal godkjenne vedtektene og avgifta som salslaga fastset, burde departementet «i større grad enn det departementet selv synes å mene, ha anledning til å kontrollere og rådgi Norges Råfisklag i forhold til de skranke som formålet med råfiskloven og faglagsdommen setter for avkastningen av avgiftsmidler». Fråsegna frå ombodsmannen er omtala i St.meld. nr. 13 (2007-2008) Om gjennomføring av råfiskloven og fiskeeksportloven i 2005 og 2006.

Departementet har i brev 26. mars 2008 informert ombodsmannen og fiskesalslaga om si vurdering av saka. I brevet heiter det mellom anna:

«Departementet mener at det viktigste tiltaket for å sikre at alle medlemmenes interesse blir ivaretatt og at forvaltning av kapital og disposisjoner skjer i henhold til gjeldende regelverk, er offentlighet om denne type disposisjoner. I dette ligger også en forutsetning om at salgslagene i sin kapitalforvaltning forholder seg til de skranke råfiskloven, faglagsdommen, samvirkeoven mv., oppstiller.

Råfisklaget har anbefalt at transaksjoner mellom eierorganisasjonene/faglag og salgslaget kan fremkomme av salgslagets årsberetning. Departementet mener dette er en tilfredsstillende løsning. Det vil sikre offentlighet rundt disposisjonene, og det vil gi både statens kontrollør og departementet en oversikt over disse disposisjonene på en hensiktsmessig måte. Det forutsettes dog at en slik oversikt kommer klart fram i salgslagets årsmelding, mht hvem slike transaksjoner har involvert og størrelsen på beløpene.»

Departementet føreset at alle fiskesalslag etter dette gir ei tilfredsstillende oversikt over relevante transaksjonar i årsmeldingane sine.

2.8 Utanlandske kjøpefartøy

Omsetninga av notfanga sei i første hand har i fleire år vore ei utfordring for salslaga fordi norsk landindustri ikkje har hatt kapasitet til å ta i mot alle leveransane frå fiskeflåten. Bakgrunnen for dette er mellom anna høge kvotar, stor deltaking i fisket og ein effektiv fiskeflåte.

For å avhjelpe situasjonen har det i fleire år vore naudsynt å nytte russiske kjøpefartøy. Etter lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendingar driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann (fiskeriforbudslova) § 5 første ledd er det i utgangspunktet forbode å laste om norskfanga fisk til utanlandske fartøy i territorialfarvatnet. Forbudet er dessutan gjort gjeldande i Noregs økonomiske sone og i fiskerisone ved Jan Mayen, jf. lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 3 og forskrift 23. mai 1980 nr. 4 om opprettelse av fiskerisone ved Jan Mayen. Fiskeri- og kystdepartementet har likevel rett til å dispensere frå forbudet dersom omsynet til avsetningstilhøva tilseier det, og omsynet til produksjonen ved foredlingsanlegga i land ikkje talar i mot det, jf. fiskeriforbudslova § 5 tredje ledd.

Departementet har sidan 2002 årleg gitt Norges Råfisklag generell dispensasjon til å nytte russiske kjøpefartøy opp til eit visst kvantum, mellom anna på vilkår av at Råfisklaget først tilbyr seien til norske kjøparar, at det vert nytta norske minsteprisar og forretningsreglar, og at seien skal fraktast til den russiske marknaden for sal der.

Råfisklaget har i dei seinaste åra nytta dispensasjonen i liten grad, og kvantumsgrensa har vorte redusert tilsvarende. I 2007 sette departementet kvantumsgrensa til 4000 tonn, mens ho i 2008 og 2009 var høvesvis 3000 tonn og 2500 tonn. I 2006 vart det omsett 9000 tonn til russiske kjøpefartøy i medhald av dispensasjonen, mens tilsvarende tal i 2007 var 700 tonn. Dispensasjonane har ikkje vore nytta i 2008 og 2009.

Det er eit absolutt vilkår for dispensasjon at omsynet til avsetningstilhøva tilseier det, og at omsynet til produksjonen ved landanlegga ikkje talar i mot. Når den generelle dispensasjonen til Norges Råfisklag no over ei tid ikkje har vore nytta, meiner departementet at det er god grunn til å stille spørsmål om ein bør halde fram med å gi slik dispensasjon for framtidige sesongar dersom det

ikkje kan sannsynleggjerast eit heilt konkret behov.

2.9 Transitt

Råfisklova inneber at fangst som er landa i Noreg ikkje kan førast ut av landet, dersom fangsten ikkje er omsett i første hand gjennom eller med godkjenning av eit fiskesalslag. Det gjeld med andre ord eit transittforbod. Det spelar inga rolle om fisken er tilverka. Dersom fisken ikkje er landa i Noreg, men importert frå eit anna land, gjeld ikkje transittforboda.

Den europeiske unionen (EU) har sidan EØS-forhandlingane arbeidd for at EU-fartøy kan få høve til å lande fisk i Noreg for transitt utan at fangsten først må omsetjast gjennom salslag.

Etter drøftingar mellom Noreg og EU innførte Fiskeri- og kystdepartementet 15. mai 2006 ei slik transittordning for EU-fartøy gjeldande fram til 30. april 2009. Europakommisjonen opna samtidig for ein ny tollfri kvote på 2 500 tonn frosne pilla reker frå Noreg. Drøftingane mellom Noreg og EU er omtala i St.meld. nr. 17 (2003-2004) om gjennomføring av råfiskloven og fiskeeksportloven.

Transittordninga vart avslutta 30. april 2009. Det er ikkje aktuelt med eventuell gjeninnføring av ordninga før EU har implementert ny fiskeriprotokoll som følgje av avtalen med EU frå desember 2009 om vidareføring av EØS-finansieringsordninga og dei tilknytte fiskeriprotokollane.

2.10 Representasjon for Norges Kystfiskarlag i styrande organ

Norges Kystfiskarlag er i dag representert i styrande organ i Norges Råfisklag, men ikkje i dei andre fiskesalslaga. Dei har ved fleire høve teke kontakt med departementet fordi dei òg ynskjer å vere representert i dei styrande organa i Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag og Fiskernes Agnforsyning (Agnforsyninga).

Agnforsyninga har i medhald av lov 8. juli 1949 om produksjon, transport og omsetning av agn (agnforsyningslova) einerett på all omsetning i Nordland, Troms og Finnmark av fersk og frosen agnsild, agnmakrell, akkar og lodde som skal nytast som agn.

Departementet si haldning er at laga må vurdere om dei styrande organa i salslaga i tilstrekkeleg grad speglar medlemsmassen, og om rettar og pliktar for medlemene i laga er likeleg fordelte, uavhengig av om den enkelte er medlem i Norges

Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag eller andre organisasjonar.

Departementet har tidlegare oppmoda både Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag og Agnforsyninga om å vurdere å opne for at medlemmer av Norges Kystfiskarlag vert representerte i deira styrande organ.

Etter ein intern prosess la styret i Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag fram eit forslag for representantskapet på årsmøtet i 2007 om endring av vedtektene slik at Kystfiskarlaget ville verte representert i dei styrande organa til laget, men forslaget fekk ikkje det naudsynte fleirtalet i representantskapet. Dette var eit lite heldig vedtak, men departementet har førebels ikkje følgt opp saka.

Representantskapet i Agnforsyninga vedtok 16. mai 2008 å tilby Kystfiskarlaget medlemskap og to representantar i representantskapet og ein medlem i styret. Tilbodet vart gitt på vilkår av at Kystfiskarlaget skulle innbetale eit andelsinnskot tilsvarende det andelsinnskotet som Norges Fiskarlag

betalte ved etableringa av Agnforsyninga, men indeksregulert til verdien i dag. Dette beløpet ville utgjere om lag 200 000 kroner.

Styret i Norges Kystfiskarlag valde ikkje å nytte tilbodet då dei fann storleiken på andelsinnskotet urimeleg. Dei tok etter dette på ny kontakt med departementet for ei vurdering av vilkåret.

Departementet svarte Kystfiskarlaget i brev 26. mai 2009. Etter ei nærare vurdering fann departementet at det aktuelle vilkåret om indeksregulert andelsinnskot ikkje var i strid med alminnelege samvirkerettslege prinsipp i denne konkrete saka, men påpeikte samtidig at konklusjonen ikkje utan vidare ville vere gyldig ut over denne saka. Departementet meinte såleis at Agnforsyninga gjennom å tilby Kystfiskarlaget medlemskap på dei aktuelle vilkåra, hadde handsama saka i tråd med dei føringane departementet i si tid hadde gitt. Departementet gjekk ut frå at Agnforsyninga på nytt ville tilby Kystfiskarlaget medlemskap dersom dei ein gong i framtida skulle be om det.

3 Kontroll

3.1 Intern kontroll

Alle salslaga skal revidere rekneskapane sine i samsvar med gjeldande reglar for dette.

Råfisklova § 3 fastset at fiskesalslag med eine-rett til omsetning av fisk osv. i første hand skal ha ei kontrollnemnd. Representantskapet vel nemnda som i perioden mellom kvart møte i representantskapet skal føre kontroll med virket til dei utøvande organa, mellom anna vedtekter og forretningsreglar.

3.2 Ekstern kontroll

Råfisklova § 3 andre ledd fastset at Fiskeri- og kystdepartementet skal ha høve til å oppnemne ein offentlig kontrollør i kvart salslag. Det er i dag oppnemnde kontrollørar for alle salslag. Den viktigaste funksjonen er å føre kontroll med at den delen av verksemda til salslaget som er forvaltningsverksemd, vert utført i samsvar med gjeldande regelverk. Fiskeri- og kystdepartementet har fastsett ein instruks for kontrollørane som inneber at vedkomande skal gje årlege rapportar til departementet som mellom anna skal innehalde merknader til årsmelding og rekneskap.

3.3 Ansvar for ressurskontroll

Salslaga har sidan 1990 hatt eit ansvar for å delta i arbeidet med den nasjonale ressurskontrollen.

Salslaga har fått ei stendig viktigare rolle i dette arbeidet. Dette er naturleg fordi all omsetning av kommersielt viktig råfisk i første hand skjer gjennom eller med godkjenning av salslaga. Salslaga har gjennom den daglege forvaltninga av fiskeresursane og kontrollen med uttaket, tileigna seg god kunnskap om dei utfordringane styremaktene og fiskarane står overfor. God ressurskontroll og langsiktig forvaltning av ressursane er no nokre av føresetnadene for eksistensen til salslaga.

Den nye havressurslova som vart vedteken 6. juni 2008 gir salslaga eit større ansvar og vidare heimlar i høve til den nasjonale ressurskontrollen. Desse endringane er gjennomgått i Ot.prp. nr. 20 (2007-2008) kapittel 8.1.9.

Eit sentralt grep i havressurslova i denne samanheng er plikta for fiskarane til å føre all fangst av fisk i land. Plikta til ilandføring gjeld også dersom fangsten er teken i strid med føresegnar i eller i medhald av lova, men då er det ein føresetnad at haustarane ikkje skal få ha verdien av ulovleg fangst, jf. havressurslova § 54. Dette er bakgrunnen for at Fiskeri- og kystdepartementet har utforma eit forslag til ny forskrift om inndraging av fangst og bruk av inndregne midlar.

Eit hovudpoeng i forslaget til ny forskrift er at salslaga overtek ein del av inndragingskompetansen som i dag ligg til Fiskeridirektoratet. Dette må sjåast i samanheng med at salslaga stendig får ei viktigare rolle i ressurskontrollarbeidet. Etter kvart som tekniske løysingar utviklar seg, vil dei gjennom systema sine på enkle måtar kunne avdekkje brot på reglane.

4 Gjennomføring av fiskeeksportlova

Fiskeeksportlova tredde i kraft 1. juli 1991 og avløyste den førre fiskeeksportlova frå 1955. Lova regulerer ei rekkje spørsmål knytt til eksport av fisk og fiskevarer. Samtidig er ho i stor utstrekning ei fullmaktslov som gir departementet heimel til å vedta ulike føresegrer. Lova var inntil 2005 i liten grad gjenstand for endringar, men i Ot.prp. nr. 88 (2004-2005) vart det foreslått omfattande endringar som vart vedtekne 17. juni 2005. I perioden 2007-2008 er det ikkje gjort endringar i lova, med unntak for ei mindre justering i ordlyden som følgje av innføringa av samvirkelova i 2007.

Fiskeeksportlova gjeld mellom anna Eksportutvalet for fisk AS (EFF). EFF er eit felles marknadsføringsorgan for fiskerinæringa, samtidig som det utfører enkelte forvaltningsoppgåver. Stortinget vedtok ved lovendring 17. juni 2005 å gjere om

EFF frå forvaltningsorgan under departementet, til statleg aksjeselskap. Omdanninga vart gjennomført 1. september 2005.

EFF er finansiert gjennom marknadsavgifta på eksport. Marknadsavgifta er i dag differensiert mellom seks kategoriar av fisk og fiskevarer, og varierer frå 0,2 % til 0,75 %.

Fiskeri- og kystdepartementet sende 2. oktober 2009 ut eit høyringsframlegg om å setje marknadsavgifta for all eksport av fisk og fiskevarer til 0,75 %. Målsetjinga med framlegget er å styrkje det generiske marknadsarbeidet for kvitfisk, pelagisk fisk og reker.

Departementet vedtok 19. januar 2010 å setje marknadsavgifta for all eksport av fisk og fiskevarer til 0,75 %, i tråd med høyringsframlegget. Auken i avgifta vil skje trinnvis, først til 0,5 % frå 1. april 2010, og så til 0,75 % frå 1. februar 2011.

Tabell 4.1 Total norsk eksport av fisk pr. art. Verdi i 1000 kr, mengd i tonn.

	Verdi i 1000 NOK 2007	Verdi i 1000 NOK 2008	Mengd i tonn 2007	Mengd i tonn 2008
Totalt	36789142	38733439	2164633	2313601
Laks	17438400	17912331	606711	618234
Torsk	6198412	5494347	122373	110944
Sild	3266597	3781125	642619	722686
Makrell	1795972	2269578	173287	171399
Sei	1752273	2000975	111657	123444
Aure	1255258	1820922	48866	73710
Anna fisk	872169	1136461	106402	136406
Hyse	1021570	805821	45442	40600
Reker	545043	654138	15898	21435
Lange	320563	380398	7297	8440
Krabbe	182996	347989	2753	3925
Blåkveite	222516	245550	9012	9679
Brosme	162384	164824	4568	4742
Lodde	106207	148160	23590	30401
Industrifisk	214531	144641	132647	134291
Breiflabb	150704	131180	3046	2799
Kveite	124972	123961	1656	1845
Hestemakrell	79662	117682	12385	11106
Uer	142008	99605	9730	7447

Tabell 4.2 Total norsk eksport av fisk pr. marknad. Verdi i 1000 kr, mengd i tonn

	Verdi i 1000 nok 2007	Verdi i 1000 nok 2008	Mengd i tonn 2007	Mengd i tonn 2008
Totalt	36789142	38733439	2164633	2313601
EU	23093808	23128550	1137451	1150232
Frankrike	3760643	4031042	122261	135510
Russland	3626977	3900347	390014	349150
Danmark	3475021	2846897	339720	254711
Polen	1843379	2437733	97986	123977
Storbritannia	2592246	2230633	114698	127803
Japan	1720266	2173927	101845	108057
Portugal	2264096	2044016	47034	43643
Sverige	1672806	1722051	60287	61233
Spania	1440984	1422109	47124	45371
Nederland	1437647	1412721	85630	76816
Italia	1311991	1328613	28675	31019
Tyskland	1204537	1304205	55930	61754
Ukraina	1137449	1269153	151262	154874
Kina	1046072	1109349	74510	80592
Brasil	1126338	1033511	32325	31785
Resten	7128690	8467133	415333	627305

Før omdanninga til statleg aksjeselskap var EFF omfatta av skattefritaket for statlege innretningar, og ein føresetnad ved omdanninga var at selskapet framleis skulle vere friteke frå å betale skatt. Ein kom fram til at EFF ikkje var omfatta av fritaksregelen i skattelova for selskap som ikkje har erverv til formål. For å oppfylle føresetnaden om skattefritak vart det derfor oppretta eit Utval for forvaltning av avgift på fiskeeksport (Utvalet), som skulle fordele innkravd eksportavgift til EFF tilpassa kostnadene til selskapet. Ordninga vart utforma av Fiskeri- og kystdepartementet og Finansdepartementet i samråd, og vart forskriftsfesta gjennom ei endring 21. desember 2006 i forskrift 13. desember 2000 nr. 1253 om samordnet innkreving av avgift på fiskeeksport.

Utvalet vart formelt oppretta 18. desember 2008. Etter opprettinga fann Finansdepartementet det likevel tvilsamt om ordninga var eigna til å ta vare på føresetnaden om skattefritak for EFF. For å unngå tvil om EFF si skattemessige stelling vart det ved handsaminga av Ot. prp. nr. 95 (2008-2009) vedteke ein regel om skattefritak for EFF i skattelova § 2-30. Utvalet vart som ei følge av dette avvikla i 2009.

EFF har hovudkontor i Tromsø, og er i tillegg representert med egne tilsette i Hamburg, Paris, Madrid, Lisboa, Milano, Rio de Janeiro, Tokyo, Bei-

jing, Hong Kong, Singapore og Moskva. Verksamda er finansiert av norske sjømateksportørar, gjennom ei årleg avgift på eksport av fisk og fiskevarer. EFFs driftsinntekter utgjorde 226 mill. kroner i 2007 og 242 mill. kroner i 2008. Eksporten av norsk sjømat har i 2007 og 2008 auka med høvesvis 4 % og 5 % frå året før. I 2007 eksporterte Noreg sjømat for 36,8 mrd. kroner, mens talet for 2008 var 38,8 mrd. kroner. Noreg eksporterer sjømat til nærare 140 land i alle delar av verda. EU er vår største marknad, og i 2006 gjekk 60 % av eksporten til EU, målt etter verdi. Frankrike og Russland var dei største enkeltmarknadene for norsk sjømat i 2008, etterfølgt av Danmark, Polen, Storbritannia, Japan og Portugal. Dei viktigaste eksportprodukta i 2007 og 2008 var fersk laks, norsk vårgytande sild, makrell og klippfisk av torsk.

Fiskeri- og kystdepartementet

tilrår:

Tilråding frå Fiskeri- og kystdepartementet av 12. februar 2010 om gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2007 og 2008 vert send Stortinget.

Vedlegg 1

Utdrag frå årsmeldingane til Eksportutvalet for fisk 2007 og 2008

1 Eksportutvalgets årsberetning for 2007

1.1 Innledning

EFF er organisert som et aksjeselskap 100 % eid av Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeri- og kystministeren utgjør selskapets generalforsamling, som blant annet oppnevner styret etter innstilling fra næringens hovedorganisasjoner. Funksjonsperioden for styret er to år med virkning fra 18. juni 2007. Administrerende direktør er Terje E. Martnussen. Selskapet finansieres av fiskeri- og havbruksnæringen gjennom en markedsavgift.

EFFs virksomhet omfatter aktiviteter innen fire virksomhetsområder: fellesmarkedsføring, markedsinformasjon, markedsadgang samt informasjon og beredskap. Hovedkontoret ligger i Tromsø. EFF er representert med egne ansatte i Tyskland (Hamburg), Frankrike (Paris), Spania (Madrid), Portugal (Lisboa), Italia (Milano), Brasil (Rio de Janeiro), Japan (Tokyo), Kina (Beijing og Hong Kong), Singapore og Russland (Moskva).

Styret ønsker å videreutvikle EFFs tette og nære samarbeid med bedriftene i fiskeri- og havbruksnæringen med sikte på å målrette markedsaktiviteter for og sammen med dem. Det er styrets klare mål at EFFs aktiviteter, direkte og indirekte, skal bidra positivt til næringens lønnsomhet, markedsorientering, omdømme og videre utvikling.

Selskapet gjennomførte i 2007 markedsaktiviteter i 24 viktige markeder for norsk sjømat.

1.2 Markedsutvikling

Norsk sjømateksport var i 2007 på 37 milliarder kroner. Dette er en økning på 1,5 milliarder kroner fra 2006. Laks, torsk og sild står for hoveddelen av veksten. Sjømateksporten er den høyeste som noen gang er registrert og gjør at sjømatnæringen holder stand som Norges nest største landbaserte eksportnæring. Det totale eksportvolumet gikk opp 315 tusen tonn til 2,2 millioner tonn sammenlignet med 2006.

Frankrike og Russland er våre største markeder

Eksporten til Frankrike og Russland var i 2007 på 3,8 milliarder kroner. Eksporten til Frankrike er på samme nivå som i 2006, mens Russland har økt med 598 millioner. På tross av importrestriksjoner i 2006 er Russland nå tilbake på nivå med 2005.

Målt i verdi går 73 % av all sjømat fra Norge til EU og Russland. Dette viser Norges unike posisjon som leverandør av sjømat til kvalitetsbevisste forbrukere i våre nærmakder.

15 land i «Milliardklubben»

I 2007 handlet 15 land sjømat for over en milliard kroner fra Norge. Ti av disse landene befinner seg i EU, mens de øvrige er Japan, Kina, Russland, Ukraina og Brasil.

Havbruk også i år større enn villfangst

Norsk eksport av sjømat fra havbruk var i 2006 for første gang større enn villfanget sjømat. Dette gjentok seg i 2007, selv om forskjellen i fjor var mindre enn i 2006. Eksporten av sjømat fra havbruk endte på 19 milliarder kroner som er en økning på 392 millioner eller 2 % i forhold til 2006. Av dette utgjorde laks 17,5 milliarder kroner som er opp 403 millioner sammenlignet med 2006. Sjømat fra de tradisjonelle fiskeriene hadde en eksportverdi på 18 milliarder kroner, en økning på 1,1 milliarder (7 %) fra året før. Av dette utgjør torsk 6 milliarder etter en økning på 716 millioner (13 %) og sild 3,3 milliarder etter en økning på 380 millioner (13 %).

Rekordeksport av laks

Totaleksporten av laks nådde i fjor rekordhøyde 17,5 milliarder kroner. Dette var en økning på 403 millioner kroner fra året før. Målt i volum økte eksporten med 129 000 tonn til 706 000 tonn laks. 2007 var året da vi fikk bevis for hvor sterk etterpørselen etter norsk laks er. Norge har aldri pro-

duert mer laks, samtidig som prisen for fersk laks har holdt seg på et høyt nivå.

Oppgang for pelagisk sektor

Det ble eksportert sild for 3,4 milliarder kroner og makrell for 1,8 milliarder kroner i 2007, en oppgang på 380 millioner for sild og 103 millioner for makrell. Oppgangen skyldes større eksportvolumer. Eksporten av pelagiske arter var på 6,1 milliarder i 2007, en oppgang på 12 % i forhold til 2006. 2007 ble dermed en opptur, mye grunnet høyere kvoter enn året før.

Tidenes torskeår

Aldri før har norsk torsk oppnådd så god pris i markedet som i 2007. Norge eksporterte hvitfisk for 10,4 milliarder kroner i 2007. I forhold til 2006 er det en økning på 627 millioner. Gode priser på sentrale produkter som blant annet klippfisk, saltfisk og fersk filet forklarer verdiveksten.

Bevisste kjøpere av norsk sjømat

I 2007 har vi opplevd en oppvåkning både i handel og blant forbrukere når det gjelder miljø og bærekraft og sammenhengen mellom mat og helse. Dette er sterke globale trender som påvirker etterspørselen etter sjømat. Veksten i den norske eksporten viser at Norge har produkter som møter markedets økte krav og forventninger.

Konsumentundersøkelser gjennomført av EFF viser at Norsk Sjømat rangeres høyt på viktige kriterier som kvalitet, miljø og tilgjengelighet. I 2007 fikk vi i tillegg dokumentert at Norge er best på fiskeriforvaltning av den uavhengige forskningsinstitusjonen Chatham House.

1.3 EFF sine arbeidsoppgaver

Markedsføring

EFFs hovedoppgave er å øke etterspørselen etter Norsk Sjømat ute og hjemme. Derfor øremerkes brorparten av de årlige budsjettene til målrettet markedsføring av de ulike artene i ulike markeder. EFF investerer i reklame både i etermediene og i trykte publikasjoner, og gjennomfører hyppige kampanjer i butikker, restauranter og kantiner, iverksetter opplysningstiltak overfor forbrukere og tilbyr opplæring i handel og storhusholdning. Det går ikke en dag uten at noen slår et slag for Norsk Sjømat ett eller annet sted på kloden. Aktivitetene blir stadig hyppigere koordinert og samfinansiert med produsenter, eksportører og butikkjeder for å øke verdien og effekten av innsatsen.

Markedsinformasjon (statistikk og analyse)

EFF er næringens sentrale kilde til informasjon om nasjonal og internasjonal tilførsel og etterspørsel av sjømat. Gjennom et omfattende kildenettverk overvåker EFF de viktigste sjømatmarkedene for å kartlegge konkurransesituasjonen for norske produkter, etterspørselsutviklingen i sentrale markeder og stillingen i forhold til viktige konkurrentnasjoner. Kunnskapen om markedsutviklingen blir formidlet til norske næringsaktører gjennom foredrag og seminarer, fagartikler i media, i nyhetsbrevet «Markedseffekt», og ikke minst som svar på direkte henvendelser fra næringen. EFF har tilgang til omfattende databaser for internasjonal handelsstatistikk, informasjon om pris- og etterspørselsutvikling og andre faktorer som påvirker sjømathandelen i ulike markeder. På basis av denne innsikt gjennomføres hvert år en rekke analyser som gir næringen ny kunnskap om sjømatmarkedene. Målet med markedsinformasjonen er å gi næringen og myndighetene et godt og pålitelig grunnlag for beslutninger.

Informasjon og PR, markedsberedskap og krisehåndtering

EFF skal bidra til å styrke næringens omdømme med aktivt informasjonsarbeid og målrettet arbeid mot media. PR-aktiviteter, pressereiser og pressestipend skal øke oppmerksomheten om norsk sjømat i markedene. Historisk har Norge godt ord på seg som en pålitelig leverandør av førsteklasses sjømat. Men dette renommé blir med ujevne mellomrom satt på prøve, og uheldige hendelser eller publisert informasjon kan til tider true med å rukke ved sjømatens posisjon. Beredskap i form av markedsobservasjon og krisekommunikasjon er høyt prioritert i EFF – å sikre det positive omdømmet til næringen og Norsk Sjømat er meget viktig. EFF har lang erfaring i å koordinere markedsberedskap og krisekommunikasjon for næringen. Beredskapsarbeidet innebærer nær kontakt og klart definerte roller mellom myndigheter, forskning og næringsorganisasjoner. Gjennom faste ukentlige møter utveksler EFF, NIFES og Mattilsynet informasjon for å være best mulig forberedt på negative nyheter til enhver tid.

Markedsadgang

Det er av stor betydning for hele fiskerinæringen at de norske eksportørene har minst like god adgang til de ulike markedene som konkurrentene har. EFF driver kontinuerlig markedsobservasjon og innhenter informasjon om handelsforholdene i de ulike sjømatmarkedene. Denne informasjonen blir

bearbeidet og brukt som utgangspunkt for analyser og utredninger om effekter på kort og lang sikt. EFF er eksportørenes sentrale kilde til informasjon om tollsatser, produktklassifiseringer, importkvoter og andre forhold knyttet til markedsadgang og således en hjelp i markedsprioriteringene. EFF bistår også næringens organisasjoner og myndighetene med beslutningsgrunnlag i deres arbeid inn mot internasjonale handelsorganisasjoner som EFTA, WTO, EU og i bilaterale forhandlinger.

1.4 Økonomi

Eksportutvalgets virksomhet finansieres fullt ut av fiskerinæringen, gjennom avgifter fastsatt i medhold av Fiskeeksportloven av mars 1990. EFF har flere samarbeidspartnere i forbindelse med utredninger, analyser og markedsføringstiltak overfor spesielle målgrupper. EFF samarbeider da blant annet med fiskesalgslagene, Fiskeri- og kystdepartementet, Innovasjon Norge, Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond, fiskeriorganisasjonene, Norges forskningsråd og flere banker.

De regnskapsmessige inntektene var i 2007 på 226 millioner kroner, om lag 9 millioner høyere enn i 2006. Operasjonelle investeringer utgjorde 189 millioner. Dette er en økning på 28 millioner kroner. Administrative kostnader var på 9,2 millioner kroner. Finansresultatet for 2007 ble 5,6 millioner kroner. Totalt sett fikk EFF et overskudd på 23,6 millioner kroner for 2007, mot et overskudd på 26,7 millioner i 2006. Overskuddet foreslås overført til annen egenkapital slik at den totale egenkapitalen blir på 161 millioner kroner ved utgangen av 2007. Totalkapitalen var ved utgangen av året kr. 235 mill, sammenlignet med kr. 212 mill året før. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2007 var 68 prosent, sammenlignet med 65 prosent pr. 31.12.2006. Selskapet kan i henhold til vedtektene ikke dele ut utbytte.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på minus 71,8 mill. Årsaken til negativ kontantstrøm er store opptjente midler som ikke er utbetalt pr 31.12.07, men som nå er mottatt. Selskapets likviditetsbeholdning var kr. 13,6 mill per 31.12.07.

Selskapet har med virkning fra 01.01.08 endret de ansattes pensjonsordninger fra ytelsesbaserte til innskuddsbaserte ordninger. Virkningen er medtatt i regnskapet for 2007 og medførte en tilbakeføring av tidligere års avsetninger på kr 8,7 mill.

Styret anser ikke at det foreligger markeds-, kreditt- eller likviditetsrisiki som er av vesentlig betydning for regnskapsavleggelsen. Den finansielle risikoen anses således å være lav.

Styret mener at årsberetningen gir en rettvissende oversikt av EFFs finansielle stilling, utvik-

ling og resultat. Styret vil imidlertid påpeke at det enkelte års resultatregnskap, målt i norske kroner, ikke nødvendigvis gir et riktig bilde av de resultater som EFF har bidratt til overfor norsk fiskeri- og havbruksnæring, men viser i realiteten endringen i selskapets egenkapital.

Eksportutvalget for fisk AS ble omdannet til aksjeselskap med virkning fra 1. september 2005. Omdannelsen medførte at Eksportutvalget for fisk AS ble ansett å være skattepliktig fra omdannelses-tidspunktet.

I tråd med Finansdepartementets anbefalinger inntektsføres eksportavgiften skattemessig ved utbetaling fra Utvalget for forvaltning av avgift på fiskeeksport. Regnskapsmessig inntektsføres derimot eksportavgiften i henhold til den faktiske eksporten av fiskevarer. Anvendt prinsipp for skattemessig inntektsføring medfører en betydelig skatteutsettelse, som i årsregnskapet presenteres som utsatt skatt. Eksportutvalget for fisk AS kan således gjennom styring av utbetalinger av markedsavgift påvirke skattepliktig inntekt og derved størrelsen på betalbar skatt. Styret viser forøvrig til ytterligere omtale i årsregnskapets prinsippnote og note 7 om skatter.

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Bakgrunnen for denne antakelsen er de gode utsiktene som ligger til grunn for norsk fiskeeksport og en videreføring av ordningen med markedsavgift som er hjemlet i eksportloven av 1990. Selskapet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

1.5 Likestilling

Selskapet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn.

Det er per 31.12.07 ansatt 26 kvinner og 23 menn i EFF, inkludert vikarer og midlertidig ansatte.

	Menn	Kvinner
Administrerende direktør	1	
Direktører	3	2
Sjef / senior rådgiver	6	6
Utsendinger	5	5
Andre	8	13

Ved rekruttering vektlegges primært kompetanse i forhold til den konkrete stillingen, men EFF er også opptatt av å ha en god kjønnsbalanse på alle nivå i organisasjonen. Kjønnsbalansen ansees for tiden å være tilfredsstillende. Andelen ansatte som har valgt å jobbe deltid er noe høyere blant kvinner.

1.6 Arbeidsmiljø og personale

Sykefraværet i EFF var på totalt 2.700 timer og utgjorde 2,8 % av total arbeidstid i 2007 (2,1 % i 2006). Økningen i sykefraværet var ikke jobbrelevant. Selskapet arbeider kontinuerlig med å minimere antall sykedager.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader.

Arbeidsmiljøet betraktes som godt, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

1.7 Miljørapportering

Virksomheten til Eksportutvalget for fisk belaster ikke det ytre miljøet utover det som anses normalt for denne type virksomhet.

1.8 Framtidig utvikling

Styret vurderer EFFs framtidige utsikter som gode. Bakgrunnen for dette er fortsatt positiv tro på mulighetene for en god utvikling i eksportverdien av norsk sjømat, samt god oppslutning om EFF som næringens felles markedsføringsorgan.

1.9 Regnskap

Resultatregnskap

(Tall i hele 1.000)	2007	2006
<i>Inntekter</i>		
Markedsavgift	217 385	208 148
Årsavgift	7 769	7 959
Øvrige inntekter	700	567
<i>Sum inntekter</i>	<i>225 853</i>	<i>216 674</i>
<i>Administrasjonskostnader</i>		
Personalkostnader	7 561	8 279
Avslutning av ordning om ytelsespensjon	-8 777	0
Andre administrasjonskostnader	9 327	9 952
Avskrivning varige driftsmidler	1 181	1 982
<i>Sum administrasjonskostnader</i>	<i>9 292</i>	<i>20 214</i>
<i>Operasjonelle investeringer</i>		
PR/Beredskap fellesaktiviteter	4 807	4 975
Bransjeinvesteringer	148 028	122 616
Markedsinformasjon	4 135	3 002
Markedsadgang	1 425	934
Operasjonelle lønnskostnader	11 733	10 549
Kostnader utekontor	19 017	19 482
<i>Sum operasjonelle investeringer</i>	<i>189 144</i>	<i>161 557</i>
<i>Driftsresultat</i>	<i>27 416</i>	<i>34 903</i>
<i>Finansinntekter og -kostnader</i>		
Finansinntekter	6 095	3 286
Finanskostnader	-510	-940
<i>Finansresultat</i>	<i>5 585</i>	<i>2 346</i>
<i>Resultat før skatt</i>	<i>33 001</i>	<i>37 249</i>
Skattekostnad	9 403	10 570
<i>Årsresultat</i>	<i>23 598</i>	<i>26 679</i>

(Tall i hele 1.000)	2007	2006
<i>Disponeringer:</i>		
Overført fra overkursfond		
Overføring til annen egenkapital	23 598	26 679
<i>Sum disponeringer</i>	<i>23 598</i>	<i>26 679</i>
<i>Balanse</i>		
(Tall i hele 1.000)	31.12.07	31.12.06
<i>EIENDELER</i>		
<i>Anleggsmidler</i>		
<i>Varige driftsmidler</i>		
Inventar, kontormaskiner, edb-utstyr	1 761	1 291
<i>Finansielle anleggsmidler</i>		
Investeringer i aksjer	15	15
Langsiktige fordringer	732	655
<i>Sum anleggsmidler</i>	<i>2 508</i>	<i>1 961</i>
<i>Omløpsmidler</i>		
Påløpt eksportavgift	132 356	41 616
Investering i aksjer	4 282	2 509
Obligasjonsfond	21 007	-
Til gode offentlige avgifter	945	-
Kortsiktige fordringer	5 161	4 832
Kortsiktige plasseringer	54 646	72 534
Bankinnskudd, kontanter	13 559	88 511
<i>Sum omløpsmidler</i>	<i>231 955</i>	<i>210 003</i>
<i>SUM EIENDELER</i>	<i>234 464</i>	<i>211 964</i>
<i>EGENKAPITAL OG GJELD</i>		
<i>Egenkapital</i>		
Aksjekapital	50 000	50 000
Overkursfond	57 861	57 861
Annen egenkapital	52 649	29 051
<i>Sum egenkapital</i>	<i>160 510</i>	<i>136 912</i>
<i>Gjeld</i>		
<i>Avsetning til forpliktelser</i>		
Utsatt skatt	17 601	8 198
Pensjonsforpliktelser	-	8 777
<i>Sum avsetning for forpliktelser</i>	<i>17 601</i>	<i>16 975</i>
<i>Kortsiktig gjeld</i>		
Leverandørgjeld	30 503	24 376
Skyldig offentlige avgifter	-	338
Forskuddsbetalt eksportavgift fra eksportører	7 344	7 134
Annen kortsiktig gjeld	18 506	26 229
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>	<i>56 353</i>	<i>58 077</i>
<i>SUM EGENKAPITAL OG GJELD</i>	<i>234 464</i>	<i>211 964</i>

2 Eksportutvalgets årsberetning for 2008

2.1 Innledning

Eksportutvalget for fisk (EFF) er organisert som et aksjeselskap 100 % eid av Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeri- og kystministeren utgjør selskapets generalforsamling, som blant annet oppnevner styret etter innstilling fra næringens hovedorganisasjoner. Funksjonsperioden for styret er to år med virkning fra 18. juni 2007. Administrerende direktør er Terje E. Martinussen. Selskapet finansieres av fiskeri- og havbruksnæringen gjennom en markedsavgift.

EFFs virksomhet omfatter aktiviteter innen fire virksomhetsområder: fellesmarkedsføring, markedsinformasjon, markedsadgang samt informasjon og beredskap. Hovedkontoret ligger i Tromsø. EFF er representert med egne ansatte i Tyskland (Hamburg), Frankrike (Paris), Spania (Madrid), Portugal (Lisboa), Italia (Milano), Brasil (Rio de Janeiro), Japan (Tokyo), Kina (Beijing), Singapore og Russland (Moskva).

Styret ønsker å videreutvikle EFFs tette og nære samarbeid med bedriftene i fiskeri- og havbruksnæringen med sikte på å målrette markedsaktiviteter for og sammen med dem. Det er styrets klare mål at EFFs aktiviteter, direkte og indirekte, skal bidra positivt til næringens lønnsomhet, markedsorientering, omdømme og videre utvikling.

Selskapet gjennomførte i 2008 markedsaktiviteter i 21 viktige markeder for norsk sjømat.

2.2 Markedsutvikling

Norsk sjømateksport var i 2008 på 39,1 milliarder kroner og for fjerde år på rad settes det ny eksportrekord for sjømat. Økningen er på 2,3 milliarder kroner fra 2007, viser tall fra Statistisk sentralbyrå og Eksportutvalget for fisk (EFF). Det ble eksportert 2,3 millioner tonn sjømat. Det er en økning på 167 tusen tonn sammenlignet med 2007.

Russland og Frankrike våre største markeder

Eksporten til Russland var på 4,05 milliarder kroner som er en økning på 407 millioner kroner målt mot 2007. Dette plasserer Russland på topp i 2008, marginalt foran Frankrike som endte på 4,04 milliarder kroner. Økningen for Frankrike ble på 277 millioner kroner.

Havbruk passerte 20 milliarder kroner

Norsk eksport av sjømat fra havbruk økte med 1,2 milliarder kroner til 20,2 milliarder kroner. Av

dette utgjør laks 18 milliarder mens ørret utgjør 1,9 milliarder kroner. Dette er eksportrekorder for både laks og ørret.

Villfanget sjømat økte med 1 milliard til 18,9 milliarder kroner. Av dette hadde sild og makrell størst vekst, og endte på henholdsvis 3,8 milliarder og 2,3 milliarder kroner. Sei satte eksportrekord med 2 milliarder kroner, som er en økning på 253 millioner kroner.

Norges mest internasjonale næring

Totalt eksporteres det laksefisk fra Norge til 98 land. Det største markedet er Frankrike som i 2008 kjøpte norsk laks og ørret for 3,2 milliarder kroner. Det minste markedet blant de 98 er Ghana hvor eksporten i 2008 var på 30 000 kroner.

Polen overtar for Danmark som viktigste videreforedlingsland for norsk laks

Eksporten til EU-markedene økte med 273 millioner kroner til 3,2 milliarder kroner. Frankrike er i dag vårt viktigste laksemarked, foran Polen og Danmark. 2008 var første år hvor Polen ble et viktigere eksportmarked for laks enn Danmark. Mesteparten av laksen til disse to markedene går til foredling og distribueres deretter til andre EU-land.

Sterk vekst i ørreteksporten

Ørreteksporten økte i verdi i 2008 med hele 48 prosent eller 602 millioner kroner. Mesteparten av denne veksten skyldes økt eksport til det viktigste ørretmarkedet, som er Russland. Eksporten til det nest største markedet, Japan, viste også vekst.

Oppgang for pelagisk sektor

Eksporten av pelagisk fisk til konsum inkluderer sild, makrell og lodde og var i 2008 på 6,5 milliarder kroner. Det er en økning på 1,2 milliarder eller 24 % i forhold til 2007. I tillegg kommer pelagisk fisk til fiskemel og -olje til en verdi av 800 millioner. Av de største norske markedene for pelagisk fisk går Russland og Ukraina noe tilbake målt i verdi, mens Japan, Kina, Nigeria og Polen vokser mye.

Tøft for torsken i 2008

Norge eksporterte 336 tusen tonn torsk, sei, hyse og annen torskefisk i 2008 og dette tangerer volumet i rekordåret 2007. Pris- og volumnedgang for de fleste produkter av torsk gjør at totalverdien for torskefiskene samlet reduseres med 617 millioner kroner fra 2007 og ender rett under 10 milliarder kroner i 2008.

Reker og skalldyr øker

Eksporten av reker og skalldyr økte i 2008 og endte på 1,1 milliarder kroner. For reker var eksportøkningen på 113 millioner kroner til 658 millioner kroner, mens eksportøkningen for krabber var på 169 millioner kroner til 353 millioner kroner. Det er eksporten av kongekrabbe som står for økningen i krabbenæringen.

2.3 EFF sine arbeidsoppgaver

Markedsføring

EFFs hovedoppgave er å øke etterspørselen etter Norsk Sjømat ute og hjemme. Derfor øremerkes brorparten av de årlige budsjettene til målrettet markedsføring av de ulike artene i ulike markeder. EFF investerer i reklame både i etermediene og i trykte publikasjoner, og gjennomfører hyppige kampanjer i butikker, restauranter og kantiner, iverksetter opplysningstiltak overfor forbrukere og tilbyr opplæring i handel og storhusholdning. Det går ikke en dag uten at noen slår et slag for Norsk Sjømat ett eller annet sted på kloden. Aktivitetene blir stadig hyppigere koordinert og samfinansiert med produsenter, eksportører og butikkjeder for å øke verdien og effekten av innsatsen.

Markedsinformasjon (statistikk og analyse)

EFF er næringens sentrale kilde til informasjon om nasjonal og internasjonal tilførsel og etterspørsel av sjømat. Gjennom et omfattende kildenettverk overvåker EFF de viktigste sjømatmarkedene for å kartlegge konkurransesituasjonen for norske produkter, etterspørselsutviklingen i sentrale markeder og stillingen i forhold til viktige konkurrentnasjoner. Kunnskapen om markedsutviklingen blir formidlet til norske næringsaktører gjennom foredrag og seminarer, fagartikler i media, i nyhetsbrevet «Markedseffekt», og ikke minst som svar på direkte henvendelser fra næringen. EFF har tilgang til omfattende databaser for internasjonal handelsstatistikk, informasjon om pris- og etterspørselsutvikling og andre faktorer som påvirker sjømathandelen i ulike markeder. På basis av denne innsikt gjennomføres hvert år en rekke analyser som gir næringen ny kunnskap om sjømatmarkedene. Målet med markedsinformasjonen er å gi næringen og myndighetene et godt og pålitelig grunnlag for beslutninger.

Informasjon og PR, markedsberedskap og krisehåndtering

EFF skal bidra til å styrke næringens omdømme med aktivt informasjonsarbeid og målrettet arbeid

mot media. PR-aktiviteter, pressereiser og pressestipend skal øke oppmerksomheten om norsk sjømat i markedene. Historisk har Norge godt ord på seg som en pålitelig leverandør av førsteklasses sjømat. Men dette renomme blir med ujevne mellomrom satt på prøve, og uheldige hendelser eller publisert informasjon kan til tider true med å rokke ved sjømatens posisjon. Beredskap i form av markedsovervåkning og krisekommunikasjon er høyt prioritert i EFF – å sikre det positive omdømmet til næringen og Norsk Sjømat er meget viktig. EFF har lang erfaring i å koordinere markedsberedskap og krisekommunikasjon for næringen. Beredskapsarbeidet innebærer nær kontakt og klart definerte roller mellom myndigheter, forskning og næringsorganisasjoner. Gjennom faste ukentlige møter utveksler EFF, NIFES og Mattilsynet informasjon for å være best mulig forberedt på negative nyheter til enhver tid.

Markedsadgang

Det er av stor betydning for hele fiskerinæringen at de norske eksportørene har minst like god adgang til de ulike markedene som konkurrentene har. EFF driver kontinuerlig markedsovervåkning og innhenter informasjon om handelsforholdene i de ulike sjømatmarkedene. Denne informasjonen blir bearbeidet og brukt som utgangspunkt for analyser og utredninger om effekter på kort og lang sikt. EFF er eksportørenes sentrale kilde til informasjon om tollsatser, produktklassifiseringer, importkvoter og andre forhold knyttet til markedsadgang og således en hjelp i markedsprioriteringene. EFF bistår også næringens organisasjoner og myndighetene med beslutningsgrunnlag i deres arbeid inn mot internasjonale handelsorganisasjoner som EFTA, WTO, EU og i bilaterale forhandlinger.

2.4 Økonomi

Virksomheten til Eksportutvalget for fisk finansieres fullt ut av fiskerinæringen, gjennom avgifter fastsatt i medhold av Fiskeeksportloven av mars 1990. EFF har flere samarbeidspartnere i forbindelse med utredninger, analyser og markedsføringstiltak overfor spesielle målgrupper. EFF samarbeider da blant annet med fiskesalgslagene, Fiskeri- og kystdepartementet, Innovasjon Norge, Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond, fiskeriorganisasjonene, Norges forskningsråd og flere banker.

De regnskapsmessige inntektene var i 2008 på 242 millioner kroner, om lag 16 millioner høyere enn i 2007. Operasjonelle investeringer utgjorde

233 millioner. Dette er en økning på 43 millioner kroner. Administrative kostnader var på 19,5 millioner kroner. Finansresultatet for 2008 ble 5,8 millioner kroner. Totalt sett fikk EFF et underskudd på 4,4 millioner kroner for 2008, mot et overskudd på 23,6 millioner i 2007.

Regjeringen ved Finansdepartementet fremla 15. mai 2009 forslag til revidert nasjonalbudsjett 2009. I den tilhørende Ot.prp nr 95 pkt 6 foreslår Finansdepartementet å fritta EFF for skatteplikt gjennom en ny bestemmelse i skatteloven (§ 2-30, 1. ledd, bokstav g). Skattefritaket er foreslått gitt med virkning fra og med inntektsåret 2006. Årsregnskapet for 2008 er som følge av dette utarbeidet som om EFF er fritatt for skatteplikt. Den regnskapsmessig utsatte skatteforpliktelsen på 17,6 mill. pr 31.12.07 tilbakeføres direkte mot egenkapitalen, slik at den totale egenkapitalen var på 174 millioner kroner ved utgangen av 2008. Totalkapitalen var ved utgangen av året 238 mill. kroner, sammenlignet med 234 mill. kroner året før. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2008 var 73 prosent, sammenlignet med 68 prosent pr. 31.12.2007. Selskapet kan i henhold til vedtektene ikke dele ut utbytte.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på minus 2,3 mill. kr. Selskapets likviditetsbeholdning var kr 8,8 mill. per 31.12.08.

Selskapets finansielle investeringer er vist i note til regnskapet. Styret anser ikke at det foreligger markeds-, kreditt- eller likviditetsrisiko som er av vesentlig betydning for regnskapsavleggelsen ut over det som fremkommer av notene. Selskapet har investert en betydelig del av den frie egenkapitalen i pengemarkeds- og obligasjonsfond med lav risiko, og en mindre andel i aksjefond. Selv gjennom det meget turbulente finansielle året 2008 har porteføljen totalt sett vist en positiv avkastning og bra soliditet. Den finansielle risikoen anses totalt sett å være moderat.

Styret mener at årsberetningen gir en rettvissende oversikt av EFFs finansielle stilling, utvikling og resultat. Styret vil imidlertid påpeke at det enkelte års resultatregnskap, målt i norske kroner, ikke nødvendigvis gir et fullstendig bilde av de resultater som EFF har bidratt til overfor norsk fiskeri- og havbruksnæring, men viser i realiteten endringen i selskapets egenkapital.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekrefte det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Bakgrunnen for denne antakelsen er utsiktene som ligger til grunn for norsk fiskeeksport og en videreføring av ordningen med markedsavgift som er hjemlet i eksportloven av 1990. Selskapet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

2.5 Likestilling

Selskapet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn.

Det er per 31.12.08 ansatt 27 kvinner og 24 menn i EFF, inkludert vikarer og midlertidig ansatte.

	Menn	Kvinner
Administrerende direktør	1	
Direktører	3	2
Sjef / senior rådgiver	7	7
Utsendinger	5	5
Andre	8	13

Ved rekruttering vektlegges primært kompetanse i forhold til den konkrete stillingen, men EFF er også opptatt av å ha en god fordeling mellom kvinner og menn på alle nivå i organisasjonen. Dette forholdet ansees for tiden å være tilfredsstillende. Andelen ansatte som har valgt å jobbe deltid er noe høyere blant kvinner.

2.6 Arbeidsmiljø og personale

Sykefraværet i EFF var på totalt 1 632 timer og utgjorde 1,6 % av total arbeidstid i 2008 (2,8 % i 2007). Selskapet arbeider kontinuerlig med å minimere antall sykedager.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader.

Arbeidsmiljøet betraktes som godt, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

2.7 Miljørapportering

Virksomheten til Eksportutvalget for fisk belaster ikke det ytre miljøet utover det som anses normalt for denne type virksomhet.

2.8 Framtidig utvikling

Styret vurderer EFFs framtidige utsikter som gode. Bakgrunnen for dette er fortsatt positiv tro på mulighetene for en god utvikling i eksportverdien av norsk sjømat, samt god oppslutning om EFF som næringens felles markedsføringsorgan.

2.9 Regnskap*Resultatregnskap*

(Tall i hele 1.000)	2008	2007
<i>Inntekter</i>		
Markedsavgift	233 687	217 385
Årsavgift	7 614	7 769
Øvrige inntekter	558	700
<i>Sum inntekter</i>	<i>241 859</i>	<i>225 853</i>
<i>Administrasjonskostnader</i>		
Personalkostnader	8 917	7 561
Tilbakeføring endring av pensjonsordning		-8 777
Andre administrasjonskostnader	9 208	9 327
Avskrivning varige driftsmidler	1 388	1 181
<i>Sum administrasjonskostnader</i>	<i>19 514</i>	<i>9 292</i>
<i>Operasjonelle investeringer</i>		
Informasjon og kriseberedskap	6 005	4 807
Markedsinvesteringer	178 701	138 621
Markedsinformasjon	4 228	4 135
Markedsadgang	7 670	10 832
Operasjonelle lønnskostnader	15 467	11 733
Kostnader utekontor	20 458	19 017
<i>Sum operasjonelle investeringer</i>	<i>232 529</i>	<i>189 144</i>
<i>Driftsresultat</i>	<i>-10 184</i>	<i>27 416</i>
<i>Finansinntekter og -kostnader</i>		
Finansinntekter	7 556	6 095
Finanskostnader	-1 804	-510
<i>Finansresultat</i>	<i>5 753</i>	<i>5 585</i>
<i>Resultat før skatt</i>	<i>-4 431</i>	<i>33 001</i>
Skattekostnad	-	9 403
<i>Årsresultat</i>	<i>-4 431</i>	<i>23 598</i>
<i>Disponeringer:</i>		
Overføring til/fra annen egenkapital	-4 431	23 598
<i>Sum disponeringer</i>	<i>-4 431</i>	<i>23 598</i>

Balanse

(Tall i hele 1.000)	31.12.08	31.12.07
EIENDELER		
<i>Anleggsmidler</i>		
<i>Varige driftsmidler</i>		
Inventar, kontormaskiner, edb-utstyr	2 827	1 761
<i>Finansielle anleggsmidler</i>		
Investeringer i aksjer	15	15
Langsiktige fordringer	662	732
<i>Sum anleggsmidler</i>	<i>3 505</i>	<i>2 508</i>
<i>Omløpsmidler</i>		
Påløpt eksportavgift	138 351	132 356
Investering i aksjer	2 656	4 282
Obligasjonsfond	22 584	21 007
Til gode offentlige avgifter	862	945
Kortsiktige fordringer	10 892	5 161
Kortsiktige plasseringer	50 062	54 646
Bankinnskudd, kontanter	8 785	13 559
<i>Sum omløpsmidler</i>	<i>234 192</i>	<i>231 955</i>
SUM EIENDELER	237 697	234 464
EGENKAPITAL OG GJELD		
<i>Egenkapital</i>		
Aksjekapital	50 000	50 000
Overkursfond	57 861	57 861
Annen egenkapital	65 819	52 649
<i>Sum egenkapital</i>	<i>173 679</i>	<i>160 510</i>
<i>Gjeld</i>		
<i>Avsetning til forpliktelser</i>		
Utsatt skatt	-	17 601
<i>Sum avsetning for forpliktelser</i>	<i>-</i>	<i>17 601</i>
<i>Kortsiktig gjeld</i>		
Leverandørgjeld	40 338	30 503
Forskuddsbetalt eksportavgift fra eksportører	6 755	7 344
Annen kortsiktig gjeld	16 925	18 506
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>	<i>64 017</i>	<i>56 353</i>
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	237 697	234 464

Vedlegg 2**Utdrag frå årsmeldingane til Norges Råfisklag 2007 og 2008****1 Styrets beretning for 2007****1.1 Virksomhetens art**

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er Norges Fiskarlags fylkesfiskarlag i salgslagets distrikt, Fiskebåtredernes Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

1.2 Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

1.3 Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2008 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

1.4 Nøkkeltall

Omsatt fangst 2007 i rund vekt: 596.000 tonn
Omsetningsverdi 2007: 6.586 millioner kroner

1.5 Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt 5 ordinære styremøter og det ble behandlet 78 saker. Styremøtene ble avviklet slik:

Tromsø	11. og 12. april
Tromsø	21. og 22. mai
Tromsø	24. mai
Tromsø	18. september
Tromsø	12. og 13. desember

Styret gjennomførte to studieturer i beretningsåret.

En gruppe fra styret gjennomførte en studietur til Nederland og Belgia i forbindelse med European Seafood Exhibition. Formålet med reisen var å få et innblikk i markedsutsiktene globalt og innenfor EU-systemet. Samtidig var det et ønske om å få informasjon fra myndigheter og aktører i forhold til innføringen av havnestatskontrollen i EU fra 1. mai 2007, og videre om ivaretagelse av norske fiskeriinteresser i EUs politiske systemer. Studieturen ble gjennomført i samarbeid med Eksportutvalget for fisk.

En annen gruppe fra styret gjennomførte en studietur til Kina i november. Reisen ble gjennomført som en del av Norske Sjømatbedrifters Landsforenings studietur, og innbefattet besøk på sjømatmessen «China Fisheries & Seafood Expo» i Dalian. Gruppen besøkte også flere kinesiske fiskeindustribedrifter og fikk blant annet omvisning på Pacific Andes sitt nye fabrikkområde utenfor Qingdao. Videre fikk gruppen innføring i det norske markedsføringsarbeidet i Kina i regi av Eksportutvalget for fisk og Innovasjon Norge. Det ble også anledning til å treffe kinesiske fiskere og man fikk utvekslet erfaringer med disse.

Det er utarbeidet egne rapporter fra styrets studieturer. Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 10 ordinære møter og 4 telefonmøter. AU behandlet totalt 63 saker.

1.6 Omsetning**1.6.1 Årets omsetning**

For fjerde år på rad, økte totalverdien av Råfisklagets omsetning. Omsetningsverdien ble 6.586 millioner kroner, noe som utgjør en verdiøkning på 12 prosent fra 2006. I løpende kroner er dette den høyeste omsetningsverdien i Råfisklagets historie, men i årene fra og med 1998 til og med 2001 var omsetningsverdien høyere når det korrigeres for inflasjonen. Den positive utviklingen i omsetningsverdien kom hovedsakelig som følge av en god markedssituasjon med økning i oppnådde priser på de viktigste fiskeslagene, samt som følge av økte landinger fra den russiske flåten.

Omsatt kvantum økte i 2007 til totalt 596.000 tonn, noe som er en økning på 35.000 tonn fra 2007. Økningen kommer som en følge av økt omsetning av krill fra Sørishavet. Denne arten kom inn med hele 53.000 tonn i 2007. Samlet kvantum torsk økte til 271.000 tonn, hovedsakelig som følge av økte utenlandske landinger. Seikvantommet gikk ned til 112.000 tonn fra 137.000 tonn året før, etter en seinotesong som var svakere enn 2006. Hysekvantommet endte på totalt 79.000 tonn, noe som er det høyeste hysekvantommet de siste 10 år. For reker endte årskvantommet på 21.000 tonn, noe som er en nedgang på 10.000 tonn fra 2006, og det klart laveste rekekvantommet på mange år.

For den norske flåten ble omsetningen på 5.074 millioner kroner, noe som er en økning på 10 prosent fra året før. Dette er også den høyeste totalverdien som noen gang er registrert i løpende kroner, men korrigert for inflasjonen var både 1977, 1998 og 1999 bedre år når vi ser på totalverdien for norske fartøy. I disse årene hadde vi imidlertid betydelig høyere kvanta enn i 2007.

Den russiske flåten landet fangst for 1.512 millioner kroner, noe som er en økning på 21 prosent fra året før. For fjerde år på rad økte derved verdien av de utenlandske landingene.

1.6.2 Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige former for omsetningstjenester for flåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de tilbudte omsetningsordningene.

De viktigste ordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser.
- Frivillig auksjon av ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryseler i Råfisklagets distrikt. På auksjonen tilbys fisken til interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfrysede reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låssatt sei. All kval selges på obligatorisk auksjon.

1.6.3 Bruken av regulering og dirigering

I medhold av råfiskloven er fiskesalgslagene gitt hjemmel til å regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt å dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I 2007 ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- I seinotfisket ble det gjennomført dirigering/regulering av leveranser av rund sei i perioden 4. mai til 8. juli i området Nordmøre, Trøndelag og Helgeland hvor man anså at fangst og tilgjengelighet overgikk mottakskapasiteten. Dirigering ble gjennomført for å fordele begrenset mottakskapasitet mest mulig rettferdig mellom deltakende fartøy.
- Under vårtorskefisket i Finnmark ble det gjennomført regulering for å begrense størrelsen på fangstene. Særlig representerte store hysefangster et problem. De to siste helgene i april ble det innført forbud mot fangsting med snurrevad øst for Sværholt. Det ble også innført ukekvoter for fangsting med konvensjonelle redskaper og leveranse av ferske fangster i fire uker i samme område i april / mai.
- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med turkvoter som begrenset mengden kjøtt som ble levert etter hver tur. Dette med grunnlag i erfaringen om det kunne være vanskelig å omsette store fangster.

1.6.4 Prisutviklingen

Også i 2007 hadde vi i hovedsak en positiv utvikling i fiskeprisene innenfor Råfisklagets omsetningsordninger. Et unntak var imidlertid seien, hvor vi fikk en viss nedgang i betalt pris til fisker som følge av en negativ markedsutvikling spesielt i markedet for salt sei. Det vises for øvrig til detaljer med hensyn til prisutviklingen for det enkelte fiskeslag i virksomhetsrapporten.

Siden bunnårene 2002 og 2003 har vi hatt en positiv trend i utviklingen av fiskeprisene for de aller fleste artene. I takt med dette har de fleste minsteprisene blitt økt i perioden. Råfisklagets strategi har vært å bygge opp minsteprisene jevnt for å sikre stabilitet i råvaremarkedet på lang sikt. Styret mener man har lykket med denne strategien.

For rekeråstoff har vi hatt en økning i oppnådde priser til fisker, og prisene som har vært betalt ligger på det høyeste nivået som har vært de

siste 10 årene. Vi har imidlertid hatt en betydelig nedgang i omsatt kvantum. Den videre utviklingen i markedet vil i stor grad være avhengig av tilførselssituasjonen fra de viktigste konkurrentlandene Canada og Grønland.

Det har også vært en positiv prisutvikling for kongekrabbe og taskekrabbe i forhold til 2006. For kongekrabben snudde trenden etter flere år med nedgang i gjennomsnittlig pris pr. kg til fisker. Totalverdien i dette fisket gikk imidlertid ned som følge av at gjennomsnittsvekten på krabbene har gått ned og det har ført til at totalt landet kvantum kongekrabbe er lavere enn året før. Gjennomsnittsprisen på taskekrabben fikk et lite løft i 2007 etter å ha ligget nokså stabilt rundt kr 7,50 i flere år.

Også for kvalen fikk vi en positiv prisutvikling i 2007, først og fremst som følge av god etterspørsel i ferskmarkedet. Dette førte til relativt gode priser

på auksjonene særlig for små fangster tatt nært kysten.

Tabellen som følger viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregruppene fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter. Tabellen viser gjennomsnittstall for den enkelte gruppe eller art og kan kun brukes som indikasjon på utviklingstrekk. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Utvikling i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter 1998-2007 (kroner pr. kg):

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Fisk (alle arter)	8,37	9,76	10,07	10,64	9,56	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67
Reker	12,51	12,00	12,24	10,55	9,27	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09
Krabbe (eksklusive kongekrabbe)	6,17	6,18	6,64	7,30	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94
Småkvalkjøtt	29,76	28,39	30,40	30,59	30,59	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82
Biprodukter (eksklusive rognkjeksrogn)	4,73	4,45	5,32	7,68	7,96	4,77	4,90	5,21	5,60	6,27

Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter.

desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikkostnader i distriktene, vil det være et økt behov for føringstilskudd i fremtiden.

1.6.5 Føringstilskudd

For å sikre mottaksmulighetene for fiskeflåten på steder som ikke har eget produksjonsanlegg, er det etablert ordninger med tilskudd til frakt av fisk fra mottaksstasjoner til produksjonsanlegg. Ordningene finansieres med offentlige tilskuddsmidler, og i 2007 disponerte Råfisklaget totalt 18,8 millioner kroner i slike føringsmidler. De viktigste føringsordningene er føring av fisk fra mottaksstasjoner, og føring av taskekrabbe fra mottaksstasjoner.

I takt med at det har blitt færre produksjonsanlegg langs kysten, har behovet for mottaksstasjoner økt. Fisket etter taskekrabbe har også spredt seg nordover, uten at produksjonskapasiteten er bygget ut, noe som har økt behovet for å føre taskekrabbe til produksjonsanlegg.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en

1.6.6 Spesielle saker

Ny vektgrense for torsk

Under prisdraftelsene i mai 2007, ble partene enig om å innføre en ny vektklasse for torsk over 5 kg. Minsteprisen for torsk over 5 kg ble kr 25,00. Hovedeffekten av den nye vektklassen vil komme i vintersesongen 2008 for de fiskerne som bare oppnår minstepris for sine torskeleveranser.

Nasjonal miljødokumentasjon

Arbeidet med å møte markedets krav om dokumentasjon på at fisken er lovlig fanget innenfor et velregulert fiskeri, kom inn med full tyngde i beretningsåret. Råfisklaget har deltatt med representanter i den nasjonale gruppen som jobber med dette spørsmålet. Vår strategi på området bygger på representantskapets vedtak fra 2007 med blant annet vekt på å etablere en nasjonal miljøstandard. Vi er involvert i tre konkrete sporingsprosjekter.

Markedsprosjekter reke og sei

Representantskapet i 2005 anmodet om at Råfisklaget skulle tilføre mer midler til markedsarbeidet med sei og reker. I beretningsåret har vi videreført samarbeidet med Eksportutvalget for fisk om et prosjekt som markedsfører klippfisk av sei i den nord-østlige delene av Brasil (Natal). I Sverige er rekekampanjen «Snabbmat på norska» rettet mot konsumentene, med blant annet bruk av reklame-innslag på TV. Mottakelsen har vært svært god både i markedet og hos eksportører.

Kvalitetsprosjekter

I 2006 og 2007 kjørte Råfisklaget et kvalitetsprosjekt i samarbeid med fem lokale fiskeindustribedrifter på Røst, Fiskarlaget Midt-Norge, Nordland Fylkes Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag. Hensikten med prosjektet var å oppnå økt kvalitet på fiskeråstoffet ved å gi fiskerne en prisstimulans ved leveranse av kvalitetsråstoff. Prosjektet innebar blant annet stor tilstedeværelse av kvalitetsveiledere fra Råfisklaget. Etter relativt oppløftende resultater i 2006-sesongen, kan det synes som om man i 2007 fikk noe mer blandede effekter av prosjektet. For 2008 rettes kvalitetsarbeidet hovedsakelig inn mot landingene fra snurrevadflåten i Finnmark. Den regionale avgrensingen er foretatt bl.a. ut fra hensynet til bruken av våre personellressurser.

Omsetningen av krill fra Sørishavet

Fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt, startet i 2005 fiske etter krill i Sørishavet. Denne arten er underlagt Råfisklagets omsetningsordninger, og arten slo i 2007 relativt tungt inn på kvantumsstatistikken ved at totalt 53.000 tonn krill ble omsatt.

Neste generasjon auksjonssystem

Vi startet i 2007 utviklingen av neste generasjon internett-baserte auksjonssystem for våre lagerauksjoner. Systemet skal ferdigstilles i 2008, og effekten vil blant annet bli en mer effektiv og mindre tidkrevende gjennomføring av auksjonene.

Arbeidet med størrelsen på og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget

Styret startet i beretningsåret et arbeid med å justere størrelsen på – og sammensetningen av Råfisklagets styrende organer. Et forslag som innebar en reduksjon av størrelsen både på representantskapet og styret, ble sendt på høring til eierorganisasjonene høsten 2007. Etter høringsrunden har styret konkludert med at det ikke vil bli frem-

met noen sak for representantskapet i 2008 på dette temaet, men at man vil fortsette dialogen med eierorganisasjonene for å avklare om man kan samles om et forslag fram mot årsmøtet i 2009.

Endring av Råfisklagets markedsarbeid

Styret vedtok i 2007 å legge ned «Markedsutvalget» i den form det har hatt de siste årene. Råfisklagets markedsarbeid videreføres innenfor de samme økonomiske rammene som tidligere i regi av administrasjonen i dialog med styrets arbeidsutvalg (AU). Ved bevilgninger på over kr 150.000 skal disse vedtas av AU. Råfisklaget kan innenfor denne ordningen støtte markedsprosjekter knyttet til bl.a. markedsføring, design, markedsundersøkelser, produktutvikling, profilering og arbeid med råvare- og produktkvalitet.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i 2007 i administrasjonens virksomhetsrapport bak i beretningen.

1.7 Økonomi

1.7.1 Resultat 2007

Resultatregnskapet for 2007 viser et overskudd etter skatt på 12,1 millioner kroner, mot 22,9 millioner kroner i 2006. Reduksjon av lagsavgiftssatsene fra 1. januar 2007 ga en reduksjon i Råfisklagets avgiftsinntekter på 5,6 millioner kroner. Samlede avgiftsinntekter utgjorde 54,2 millioner.

Driftsresultatet viser et underskudd på 7,5 millioner kroner. Det er ca. 6 millioner svakere enn året før, men sett i lys av reduksjonen på avgiftssatsene er driftsresultatet tilfredsstillende.

Gjennom styrets fastsettelse og oppfølging av Råfisklagets budsjetter vektlegges en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskere og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2007 er det også utgiftsført betydelige kostnader for å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon, med videre.

Reduksjon av lagsavgiftssatsene

I 2006 anmodet representantskapet styret om å vurdere avgiftssatsene. Utviklingen i lagets økonomiske resultater de senere år og utsiktene fremover, gjorde det forsvarlig for styret å vedta en reduksjon av avgiftssatsene på ca. 20 prosent gjeldende fra 1. januar 2007 gjennom endring av forretningsreglene. Fiskeri- og kystdepartementet god-

kjente endringen, og de nye avgiftssatsene ble vedtektsfestet i representantskapsmøtet 2007.

Avgiftssatsene er spesifisert i regnskapets note 2.

Finansmarkedet utviklet seg svakere enn året før. Renteoppgangen fortsatte og svekket markedsverdiene på beholdningen av rentebærende papirer. Aksjemarkedet i Norge var urolig med betydelige svingninger. Inkludert i finansresultatet er Råfisklagets investeringer i datterselskaper, som i 2007 forbedret finansresultatet med 7,4 millioner gjennom solide overskudd både i Marinvest AS, Fiskernes Hus AS og Fiskeribladet AS.

Netto realiserte kursgevinster på Råfisklagets kapitalforvaltning utgjorde 9,1 millioner. Endringene på markedsverdien av verdipapirene ga et bokført tap på 10,9 millioner i 2007. Dette er vesentlig svakere enn i 2006, og har sammenheng med urolighetene i finansmarkedet. Samlet utgjorde netto realiserte og urealiserte tap 1,9 millioner kroner mot tilsvarende gevinst i 2006 på 9,2 millioner kroner. Råfisklagets forvaltning av norske og utenlandske aksjer og obligasjoner oppnådde en avkastning på 3,4 prosent i 2007.

Netto finansinntekter i 2007 ble på 24,6 millioner mot tilsvarende 31,4 millioner i 2006.

Råfisklagets resultat før skatt viser et overskudd på 17 millioner kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 4,9 millioner kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 4,6 millioner kroner regnskapets jfr. note 1.

Den totale omsetningen ble på 6.586 millioner kroner, noe som er 714 millioner høyere enn i 2006.

Styret er tilfreds med at kontinuerlig fokus på driftskostnadene sammen med økningen på omsetningsverdien, har bidratt til et tilfredsstillende driftsresultat sett i lys av en betydelig reduksjon av satsene for lagsavgift.

Årsresultatet i 2007 viser et overskudd for Råfisklaget på 12,1 millioner etter skatt. Dette gir en positiv avkastning på egenkapitalen. Styret er tilfreds med at Råfisklagets økonomiske fundament er styrket gjennom 2007, noe som sikrer opprettholdelse av tjenestetilbudet både på kort og lang sikt.

1.7.2 Balansen pr. 31. desember 2007

Råfisklagets eiendeler utgjorde ved årets slutt 611 millioner, hvorav 456 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Kortsiktig gjeld var på 119 millioner, og Råfisklagets egenkapital etter disponering av årets resultat er økt til 478 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 337 millioner. Styret er tilfreds med kapitalsituasjonen. Solid egenkapi-

tal og styrket arbeidskapital er viktig for å sikre Råfisklagets handlingsevne, og for å opprettholde et høyt servicenivå på tjenestene til fiskerne.

1.7.3 Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er redusert med 32,6 millioner. Netto innbetalinger på operasjonelle aktiviteter er 46,4 millioner. Beholdning av betalingsmidler var ved utgangen av året 34,4 millioner mot 67 millioner året før.

1.7.4 Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til en hver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper. Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets solide egenkapital og likviditet er en forutsetning for at oppgjørssystemet skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

1.7.5 Garantiordningen

Utestående hos fiskekjøper er sikret gjennom Råfisklagets garantiordning som er spesifisert i regnskapets note 11.

Generelt sett var kjøpernes betalingsevne i 2007 tilfredsstillende. Likevel ble garantifondet påført tap som følge av konkurser. En hver svekkelse av garantifondet reduserer den samlede økonomiske kjøpekapasiteten, og det ble derfor nød-

vendig å foreta enkelte justeringer i kjøpsrammene for å redusere risikoen for tap på garantifondet.

Samarbeidet med Innovasjon Norge om den statlige garantiordningen ble videreført også i 2007. Denne ordningen ga i 2007 ca. 80 millioner i løpende ekstra garantiramme for kjøp av fisk, og er et viktig bidrag til å holde kjøpet i gang og til å øke muligheten for bearbeiding. Ordningen videreføres i 2008, men den vil bli avviklet innen 2010.

Råfisklagets garantiordning er fordelaktig for kjøperne sammenlignet med det andre salgslag krever, og også sammenlignet med betingelser kjøpere på utenlandske auksjoner har. Tilpasset kjøperstruktur og omsetningsformer med stor grad av direkte avtaler mellom kjøper og fisker, gir ordningen gode garantivilkår for kjøperne.

1.7.6 Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet fungerer etter forventningene. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og fastsatte rammer. Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

1.7.7 Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positivt bidrag til resultatet, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

1.7.8 Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvise oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilt garantiordning (regnskapets note 11). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er

vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

1.7.9 Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at av overskuddet for 2007 på kr 12.114.338 overføres kr 4.508.452 til annen egenkapital og kr 7.605.886 tilføres fond for vurderingsforskjeller.

1.8 Datterselskaper

1.8.1 Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 millioner kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 prosent av ANS Sjøgata 41/43 (øvrigt 6 prosent eies av Råfisklaget) og 25 prosent andel av Samvirkegården AS.

Regnskapet for 2007 viser et overskudd på 3,2 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2007 viser en egenkapital på 37,6 millioner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

1.8.2 Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 60 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2007 viser et overskudd på 3,3 millioner kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har administrasjonsavtale med Fiskernes Agnforsyning.

1.8.3 Fiskeribladet AS

Norges Råfisklag eier 100 prosent av aksjene i selskapet.

Fiskeribladet AS fikk i 2007 et positivt resultat før skatteberegning på 1 million. Resultatet er bedre enn forventet. Selskapet har en positiv egenkapital på 1,6 millioner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

Selskapet vil fra 3. januar 2008 inngå i medieselskapet Fiskeribladet Fiskaren AS.

1.9 Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell som har medført rapportering til Arbeidstilsynet.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2007 var på 6,8 prosent. Dette innebærer en økning fra 4,4 prosent i 2006, og andelen ligger også noe over nivået i 2005 på 6,4 prosent. Sykefraværsprosenten i 2007 har sammenheng med langtidssykemeldte, det vil si personer som er sykemeldt mer enn en måned. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av beretningsåret var det 67 hel- og deltidsansatte inkludert en prosjektstilling. Totalt ble det utført 60 årsverk i 2007.

Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

1.9.1 Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personal-

politikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Av Råfisklagets 67 ansatte pr. 31. desember 2007 var det 37 kvinner og 30 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 458.000, mens den for kvinner var kr 347.000. Årsaken til at kvinnes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 32 prosent i 2007. Dette er på nivå med 2006.

1.10 Ytre miljø

Konsernets selskaper forurensrer ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. I 2007 ble det påbegynt en miljøanalyse og prosess i samarbeid med Grønn Hverdag for å få virksomheten godkjent som Miljøfyrtårn.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå.

1.11 Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

1.12 Utsikter 2008

Kvotene for de viktigste fiskeslagene Råfisklaget har omsetningsretten til viser følgende utvikling siden 1998 i tusen tonn rund vekt, inklusive forskningskvoter:

Fiskeslag	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Torsk, nord for 62° N	313	237	193	196	196	196	225	226	220	200	203
Sei, nord for 62° N	138	138	119	125	152	154	154	200	176	201	225
Hyse, nord for 62° N	71	46	38	51	51	58	71	65	68	76	79

Den norske torskekvoten nord for 62° N har vært relativt stabil i perioden etter årtusenskiftet. Vi registrerer 4 år med årlige kvoter på vel 190.000 tonn, deretter 3 år med vel 220.000 tonn og nå sist torskekvote

ter i 2007 og 2008 på rundt 200.000 tonn, omtrent på et gjennomsnitt for perioden. Både sei- og hysekvotene nord for 62° N er i 2008 rekordstore, sammenlignet med de andre årene i perioden 1998-2008.

Markedssituasjonen for flere produkter av hvitfisk, herunder spesielt torsk, hyse og sei, har hatt en positiv utvikling de siste årene. Denne situasjonen gjenspeiles også i minsteprisene for torsk og hyse i vintersesongen 2007/2008, mens det i for-

kant av samme sesong har vært en negativ markedsutvikling og nedgang i minsteprisene for sei.

Utvikling i minstepriser, vinter 1998-2008 (kroner pr. kg og prosent):

Fiskeslag/Sortering	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Endring 2007-2008 i prosent
Torsk over 5,0 kg											25,00	
Torsk over 2,5 kg*	12,10	16,85	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	+ 2,3
Torsk 1,0-2,5 kg	9,60	14,25	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	+ 2,7
Hyse over 8 hg	6,70	11,25	12,60	14,30	14,30	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	+ 2,4
Sei over 2,3 kg	6,10*	7,35	6,40	6,40	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	- 6,3
Sei 1,2-2,3 kg	4,90*	6,50	5,35	5,20	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	- 6,8

*) Fra mai 2007 ble det opprettet egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 begrenset til torsk 2,5-5,0 kg.

**) Vektgrensene for sei var 1,4 og 2,5 kg fram til april 1998.

1.12.1 Etter 13 uker i 2008

I løpet av 1. kvartal 2008 har fiskerne som har levert fangst i Råfisklagets distrikt oppnådd gode priser for torsk. Fra 1. kvartal 2006 til 1. kvartal 2007 var det en økning på i gjennomsnitt 17 prosent i hva som ble betalt for torsk. Fra 1. kvartal 2007 til 1. kvartal 2008 har den svært positive utviklingen flatet noe ut, men det registreres fortsatt en økning for torsk på i gjennomsnitt 6 prosent.

Etter en svært positiv utvikling i gjennomsnittlig oppnådde hysepriser fra 1. kvartal 2006 til 1. kvartal 2007 på hele 26 prosent, ble det registrert en nedgang på 6 prosent til 1. kvartal 2008. Gjennomsnittlige oppnådde priser for sei økte med hele 39 prosent fra 1. kvartal 2005 til 1. kvartal 2006. Det ble registrert en liten nedgang på 2 prosent til 1. kvartal 2007, og videre en større nedgang til 1. kvartal 2008 på i gjennomsnitt 9 prosent for sei.

For fryste røreker til pilling er omsetnings- og markedssituasjonen noe lettere etter flere vanskelige år. Det har ikke vært mulig for flåtesiden å oppnå en forsvarlig lønnsomhet ut i fra de priser som har blitt betalt. Det ble for fryste røreker til pilling registrert en positiv og gledelig prisøkning fra 1. kvartal 2006 til 1. kvartal 2007 på over 40 prosent. Denne positive situasjonen har fortsatt inn i 1. kvartal 2008, vel og merke med en gjennomsnittlig prisnedgang på 9 prosent fra 1. kvartal 2007. Det skal da legges til at kvantumet 1. kvartal 2007 utgjorde knappe 400 tonn reker av relativt stor størrelse, mens det for 1. kvartal 2008 er snakk om opp mot 4.000 tonn reker av mer normal størrelse.

Etter 13 uker i nytt år, hadde vi følgende omsetning i kvantum sammenlignet med til samme tid de foregående år:

		Pr. uke 13								
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Norske fartøy:	Torsk:	76.300	89.600	93.200	101.400	108.500	96.500	92.900	103.000	100.300
	Hyse:	10.500	15.600	10.900	8.400	13.400	12.900	9.700	14.300	13.300
	Sei:	24.000	27.000	23.800	25.700	23.000	20.900	22.100	20.500	17.200
	Reker:	4.400	4.500	6.900	2.200	4.300	400	5.100	400	4.000
Sum norske:		123.300	147.400	142.200	143.100	158.500	142.100	144.400	166.600*	164.800*
Utenlandske fartøy:	Torsk:	23.400	23.000	21.300	18.400	12.100	20.400	19.700	20.600	20.300
	Hyse:	2.500	4.600	3.900	2.600	2.100	4.300	3.900	6.800	5.400
	Sei:	1.100	1.000	700	400	1.000	1.200	1.300	2.000	2.400
	Reker:	2.200	1.800	800	200	600	900	300	300	0
Sum utenlandske:		39.800	43.300	40.800	36.800	21.300	32.600	36.600	34.600	33.800
Sum norske og utenlandske:		163.100	190.700	183.000	179.900	179.800	174.700	181.000	201.200*	198.600*

*) I sum for norske fartøy og i total sum for norske og utenlandske fartøy inngår krill fisket i Sørishavet med henholdsvis 14.000 tonn og 19.800 tonn pr. uke i 2007 og 2008.

Landingsmønsteret i Råfisklagets distrikt viser både for norske og utenlandske fartøy en stor grad av stabilitet når utviklingen sees over noen år. Etter 13 uker i det enkelte år etter årtusenskiftet, er torskelandingene i 2008 for norske fartøy de fjerde høyeste, slått av landingene i 2003, 2004 og 2007. Økte priser har for tredje år på rad sørget for at verdien av de norske torskelandingene etter 13 uker ligger over alle de andre årene fra og med 2000. Samlet verdi av torsk fra norske fiskere ligger ca. 3 prosent over til samme tid i 2007. Torsk utgjør i 1. kvartal 2008 ca. 60 prosent av kvantumet norske fiskere etter 13 uker har brakt på land i Råfisklagets distrikt. I verdi til samme tid utgjør torsken hele 80 prosent. Tilsvarende andeler var det i 1. kvartal 2007. Torskeavhengigheten er fortsatt stor!

Styret er tilfreds med at positiv markedsutvikling også i 2007 har gitt bedre priser og positiv verdiutvikling for råstoffet til beste for fiskerne og hele verdikjeden.

2 Styrets beretning for 2008

2.1 Virksomhetens art

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er Norges Fiskerlags fylkesfiskerlag i salgslagets distrikt, Fiskebåtrederens Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges

Kystfiskerlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

2.2 Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

2.3 Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2009 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

2.4 Nøkkeltall

Omsatt fangst 2008 i rund vekt: 579.000 tonn
Omsetningsverdi 2008: 6.158 millioner kroner

2.5 Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt 6 ordinære styremøter og det ble behandlet 65 saker. Styremøtene ble avviklet slik:

Tromsø	25. februar
Tromsø	31. mars og 1. april
Tromsø	19. og 20. mai
Tromsø	22. mai
Svolvær	1. september
Tromsø	11. og 12. september

Styret ble delt og gjennomførte to studieturer høsten 2008:

- En gruppe fra styret reiste på studietur i Lofoten. Turen startet i Svolvær med båt, som fraktet gruppen til Røst, Værøy og Sørvågen. Videre gikk turen med buss til Å, Ramberg, Stamsund og Leknes. Formålet med reisen var å få nærmere kjennskap til fiskekjøpere i Lofoten og deres situasjon. Gruppen besøkte forskjellige produksjonsanlegg og fikk innføring i tørrfisk-, saltfisk- og lutefiskproduksjon. Det ble gjennomført møter med fiskekjøpere, lokale fiskarlag og lokale politikere på de forskjellige stedene.
- Den andre gruppen reiste på studietur i Vesterålen. Reisen gikk med buss fra Svolvær. Første stopp var Kystvakta på Sortland, hvor det ble en interessant og nyttig orientering om Kystvaktas arbeid. Turen gikk videre til Bø - til møte med fiskarlagsformenn og ordfører. Dagen etter ble det besøk hos flere fiskemottak og -bedrifter, også på Myre. Siste dag gikk turen til Andenes - til møte med lokale fiskarlag. Gruppen besøkte også rakettskytebasen og studieturen ble avsluttet med bedriftsbesøk på Nordmela.

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 10 ordinære møter og 7 telefonmøter. AU behandlet totalt 65 saker.

2.6 Omsetning

2.6.1 Årets omsetning

Etter en periode på fire år med en positiv verdiutvikling for landingene i Råfisklagets distrikt, fikk vi i 2008 et år med tilbakegang. Den totale omsetningsverdien ble 6.158 millioner kroner, noe som er en nedgang på 428 millioner kroner fra året før. Verdinedgangen ble dermed på 6,5 prosent. Verdinedgangen kom som en følge av en kvantumsnedgang på torsk, hyse og sei, samt reduserte enhetspriser på hyse og sei når vi ser året under ett. For torsken startet året med gode priser, men man observerte en fallende tendens fra våren og ut året. På grunn av høye priser og store landinger først på året, fikk vi i gjennomsnitt en høyere torskepris i 2008 enn i 2007.

Totalt ble det landet 579.000 tonn med fisk, skalldyr og kval i løpet av året fordelt med 458.000 tonn fra norske fartøy og 121.000 fra utenlandske fartøy. Nedgangen fra året før var på 17.000 tonn. Samlet kvantum torsk endte på 256.000 tonn, noe som representerer en nedgang på 15.000 tonn fra året før. For seien ble årskvantumet på 101.000

tonn mot 112.000 tonn i 2007. Hysa endte med 71.000 tonn, noe som var en nedgang på 8.000 tonn fra året før. Omsatt kvantum av reker økte med 8.000 tonn til 29.000 tonn i 2008. Det er også viktig å ha med seg at omsetningen av krill påvirker de totale landingstallene for norske fartøy, etter at denne arten kom tungt inn fra og med 2006. I 2008 utgjorde landingene av krill 63.000 mot 53.000 tonn året før.

For de norske fiskerne endte totalverdien på 4.782 millioner kroner. Norske fiskere fikk dermed en verdinedgang på 292 millioner kroner eller i underkant av 6 prosent. Den norske flåten hadde verdinedgang på alle de viktigste artene unntatt for reker. Utover beretningsåret viste de fleste fiskepriser en fallende tendens. Dette ble særlig synlig i omsetningen av ombordfryst torsk og hyse, hvor omsetningen gikk særlig tregt utover høsten. For seien fikk man imidlertid en positiv prisutvikling i andre halvår. Det er også verdt å nevne den meget positive verdiutviklingen for kongekrabben, som på grunn av økt kvantum i det uregulerte vest-fisket og økte kvoter i det regulerte øst-fisket, fikk en verdioppgang på 45 prosent til totalt 142 millioner kroner.

Den utenlandske flåten landet 121.000 tonn til en verdi av 1.376 millioner kroner. Det representerte en kvantumsnedgang på 10.000 tonn og en verdinedgang på 136 millioner kroner fra året før. Utenlandske landinger er i hovedsak landinger fra den russiske trålflåten. Det har vært en viss usikkerhet med hensyn til den videre utviklingen av disse landingene. Dette på grunn av signalene fra russiske myndigheter om at de ønsker å få en større andel av disse inn til russiske havner.

2.6.2 Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer og tilbyr flere forskjellige former for omsetningstjenester. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskerne velge blant omsetningsordningene. I bunnen for ordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare.

De viktigste ordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fangst direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser.
- Frivillig auksjon av ombordfryst fangst som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen tilbys fangstene til interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.

- Obligatorisk auksjon av ombordfryste reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det var i 2008 ikke minstepris for industrireker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låssatt sei. All kval selges på obligatorisk auksjon.

2.6.3 Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av råfiskloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- I seinotfisket ble det gjennomført dirigering/regulering av leveranser av rund sei i perioden 13.-27. august i nord, hvor fisket slo til og man i en periode anså at fangstkapasiteten langt overgikk mottakskapasiteten. Dirigering ble gjennomført for å fordele den begrensede mottakskapasiteten mest mulig rettferdig mellom deltakende fartøy.
- Før vintersesongen hadde Arbeidsutvalget (AU) fattet vedtak om prinsippene for reguleringer av fisket etter torsk og hyse hvis behovet skulle oppstå. Signalet om at reguleringer ville bli iverksatt ved behov, var kommunisert ut til næringen. Etter at hysefangstene økte kraftig og det oppstod mottaksproblemer i første halvdel av mars, ble det iverksatt ukekvoter for landinger av hyse fra fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper, fra og med 11. mars i området Troms, Vesterålen og Lofoten. Ukekvotene ble justert en gang i perioden, og reguleringsområdet ble fra 31. mars utvidet til også å omfatte leveranser i Finnmark. 8. april vedtok AU å oppheve hysereguleringene.
- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med turkvoter som begrenset mengden kjøtt som ble levert etter hver tur. Dette med grunnlag i erfaringen om at det kunne være vanskelig å omsette store fangster.

I taskekrabbefisket oppstod det problemer med omsetningen på grunn av en negativ markedsutvikling. Avsetningsproblemene ble imidlertid løst ved at krabbekjøperne selv innførte leveringsbegrensninger på de fleste mottakene slik at tilgan-

gen på krabbe ble tilpasset behovet. Dette ble gjort som direkte avtaler mellom fiskerne og kjøperne og uten bruk av Råfisklagets reguleringshjemmel.

2.6.4 Prisutviklingen

Torsken er den suverent viktigste arten i Råfisklagets omsetning og prisutviklingen for denne har stor betydning for økonomien til fiskerne. I løpet av beretningsåret skjedde det et dramatisk skift i prisutviklingen, ved at torskeprisene begynte å falle kraftig etter at det viktigste vinterfisket var over. Særlig tydelig ble prisfallet utover høsten hvor man vanligvis har en prisoppgang som følge av god etterspørsel og små tilførsler. For den ombordfryste torsken ble prisfallet aller mest dramatisk, da prisene falt ned mot minstepris i november og omsetningen nærmest stanset opp. På tross av prisfallet i løpet av året, lå den gjennomsnittlige torskeprisen i 2008 litt over prisene i 2007. Dette på grunn av at prisene holdt seg på et høyt nivå gjennom vintersesongen da de største volumene ble levert.

Som følge av sviktende markeder og fallende fiskepriser, måtte minsteprisene på torsk reduseres ved prisdrøftelsene i september og desember. Under desemberdrøftelsene ble det ikke enighet mellom forhandlingspartene, og minsteprisene på torsk og hyse ble derfor fastsatt etter råd fra en offentlig oppnevnt meklingsnemnd. Ved inngangen til vintersesongen 2009 var utsiktene at fiskerne ville oppleve en prisnedgang på 25 prosent fra forrige vintersesong.

For hysa har det vært et betydelig prisfall som startet høsten 2007 og som vedvarte gjennom hele beretningsåret. Dette medførte at minsteprisene på hyse gikk ned ved alle tre prisdrøftelser i beretningsåret. Det var også et betydelig problem med omsetningen av ombordfryst hyse, og det bygde seg opp et visst lager utover høsten. Lageret er imidlertid solgt primo 2009.

For seien skjedde det en endring midt i året og prisene hadde en positiv utvikling i andre halvår. Dette gjenspeiltes også på auksjonene av ombordfryst sei. Det antas at en positiv utvikling for klippfisk av sei i Brasilmarkedet, var en medvirkende årsak til den positive utviklingen.

Prisene på taskekrabbe sank i beretningsåret, som følge av en svært anstrengt markedssituasjon. Også for kongekrabben ble det en viss nedgang i minsteprisene på de viktigste kommersielle størrelsene. Til gjengjeld ble det innført minstepriser for de største vektclassene av krabbe som fanges i det uregulerte fisket, samt for hun-krabbe og skadet krabbe som hadde egne kvoter i beretnings-

året. Den samlede verdiutviklingen for kongekrabbe var meget positiv som følge av økte kvantum og god avsetning. Prøveordningen med meklingsnemnd i prisdrøftelsene, ble første gang prøvd i Råfisklaget i forbindelse med prisdrøftelsene på kongekrabbe høsten 2008.

Tabellen som følger viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregruppene fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småkvalkjøtt og

biprodukter. Tabellen viser gjennomsnittstall for den enkelte gruppe eller art og kan kun brukes som indikasjon på utviklingstrekk. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Utvikling i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter 1999-2008 (kroner pr. kg):

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Fisk (alle arter)	9,76	10,07	10,64	9,56	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67	11,46
Reker	12,00	12,24	10,55	9,27	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09	12,77
Krabbe (eksklusive kongekrabbe)	6,18	6,64	7,30	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42
Småkvalkjøtt	28,39	30,40	30,59	30,59	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82	31,50
Biprodukter (eksklusive rognkjeksrogn)	4,45	5,32	7,68	7,96	4,77	4,90	5,21	5,60	6,27	6,67

Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter.

2.6.5 Føringstilskudd

For å sikre mottaksmulighetene for fiskeflåten på steder som ikke har eget produksjonsanlegg, har Råfisklaget etablert ordninger med tilskudd til frakt av fisk fra mottaksstasjoner til produksjonsanlegg. Ordningene finansieres med offentlige tilskuddsmidler, og i 2008 disponerte Råfisklaget totalt 18,8 millioner kroner i slike føringsmidler. De viktigste føringsordningene er føring av fisk fra mottaksstasjoner og føring av taskekrabbe fra mottaksstasjoner.

I takt med at det har blitt færre produksjonsanlegg langs kysten, har behovet for mottaksstasjoner økt. Fisket etter taskekrabbe har også spredt seg nordover, uten at produksjonskapasiteten er bygd ut, noe som har økt behovet for å føre taskekrabbe til produksjonsanlegg.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikkostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn avta.

I beretningsåret gjennomførte Fiskeri- og kystdepartementet en høring om endringer av innret-

tingen for føringstilskudd. Signalene er at departementet vil legge seg på en noe mer restriktiv holdning til hvilke føringsordninger som skal tilgodeses i fremtiden.

2.6.6 Nytt elektronisk auksjonssystem – NR Auksjon

I beretningsåret har arbeidet med et nytt elektronisk auksjonssystem pågått for fullt og med gode resultater. Systemet skal bidra til å modernisere Råfisklagets auksjoner og gjøre gjennomføringen av selve auksjonene mer rasjonell og tidseffektiv. Målsetningen er at systemet skal være i drift i første kvartal 2009.

2.6.7 Meklingsnemnd

I 2006 ble det avtalt å kjøre et prøveprosjekt med bruk av offentlig oppnevnt meklingsnemnd i forbindelse med prisdrøftelsene. Prøveperioden gikk ut 31.12.2008. I hele toårs-perioden er det bare på slutten av 2008 at meklingsnemnda har måttet tre sammen innenfor Råfisklagets prisdrøftelser. Første gang forhandlingspartene ikke ble enige, var under drøftelsene om kongekrabbe i september. Også under de ordinære minsteprisdrøftelsene i desember var det så stor uenighet om minsteprisene for torsk og hyse, at meklingsnemnda måtte tre sammen og komme med en anbefaling. Prøveperioden vil formodentlig bli evaluert i 2009, og Råfisklaget vil da gi sitt syn på erfaringene.

2.6.8 Nasjonal miljødokumentasjon

Arbeidet med å fremskaffe troverdig miljødokumentasjon for viktige fiskerier har pågått for fullt i 2008. MSC-sertifiseringen for sei ble sluttført i september for alle flåte- og redskapsgrupper og fiske-salgslagenes førsthåndsomsetning ble tatt inn i hovedsertifiseringen. Slik sparer flåteleddet store kostnader og merarbeid som ellers ville kunne påløpt ved senere sertifiseringer av sporingssystemene i de forskjellige produksjonsleddene i verdikjeden. Dette resultatet er Råfisklaget meget godt fornøyd med og det forutsettes at samme godkjenning vil bli gitt ved MSC-sertifiseringen av torsk og hyse, selv om Råfisklaget ikke deltar direkte i denne prosessen.

Arbeidet med å fremstille en norsk miljødokumentasjon for torsk med validering fra uavhengig 3. part er i sluttfasen etter at Fiskeri- og kystdepartementet gikk inn i prosjektet som aktiv bidragsyter til selve dokumentasjonsdelen. Det gjenstår nå å kommunisere denne løsningen ut mot markedet og samtidig integrere denne i sporing og merking av produktene, slik at dette kan fremstå som en troverdig og god løsning for salg og markedsføring av sjømat fra miljøvennlige fiskerier og fra garantert lovlig norsk fangst.

2.6.9 Markedsprosjekter med utgangspunkt i representantskapsvedtak

Representantskapet vedtok i 2008 å prioritere markedsarbeidet for sei, hyse, reke og taskekrabbe. Tidligere vedtatte prosjekt for markedsføring av klippfisk sei på Brasil ble ferdigstilt i beretningsåret, og styret har med utgangspunkt i representantskapets vedtak, besluttet å videreføre dette i 2009 og 2010. Tilsvarende er det bevilget midler til to større prosjekter knyttet til markedsføring av taskekrabbe. I samarbeid med Eksportutvalget for fisk (EFF) er det besluttet å kjøre markedsprosjekter for hyse i UK-markedet i 2009 og 2010. Rekeprosjektene initieres og gjennomføres gjennom Informasjonsutvalget for reker, hvor Råfisklaget bidrar med en vesentlig andel av finansieringen.

På grunn av den negative utviklingen i torske-markedet, har styret også besluttet å sette av midler til økt markedsarbeid for torsken i de viktigste markedene. Dette arbeidet vil foregå sammen med EFF.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i 2008 i administrasjonens virksomhetsrapport bak i beretningen.

2.7 Økonomi

2.7.1 Resultat 2008

Resultatregnskapet for 2008 viser et underskudd etter skatt på 42,6 millioner kroner, mot et overskudd på 12,1 millioner kroner i 2007. Reduksjon i omsetningsverdien ga en reduksjon i Råfisklagets avgiftsinntekter på 3,2 millioner kroner. Samlede avgiftsinntekter utgjorde 51,0 millioner.

Driftsresultatet viser et underskudd på 16 millioner kroner. Det er 8,4 millioner svakere enn året før.

Gjennom styrets fastsettelse og oppfølging av Råfisklagets budsjetter vektlegges en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskere og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2008 er det i likhet med de senere år utgiftsført betydelige kostnader for å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon med videre.

Den internasjonale finanskrisen har påvirket resultatet dramatisk i 2008. Markedsverdiene på verdipapirene har samlet sett falt sterkt, og årets avkastning på omløpsporteføljen ble -18 prosent. Finanskrisen var global og påvirket både aksjemarkedene og rentemarkedet. Selv om Råfisklagets portefølje er plassert med stor spredning i papirer med moderat risiko, var det ikke mulig å unngå kurstap og nedskriving av markedsverdiene.

Pengemarkedsrenten utviklet seg positivt utover året noe som ga en økning i renteinntektene på ca. 8 millioner i forhold til året før. Totalt sett ble det inntektsført renter for nærmere 27 millioner. Inkludert i finansresultatet er Råfisklagets investeringer i datterselskaper, som i 2008 hadde et samlet overskudd på 4,2 millioner.

Netto realiserte kurstap på verdipapirene utgjorde 5,6 millioner, mens verdiendringene på markedsbaserte omløpsmidler ga et bokført tap på 39,7 millioner i 2008. I tillegg ble det bokført finanskostnad gjennom nedskriving av anleggsaksjeposten i Hurtigruten Group på 11,4 millioner basert på utviklingen og resultatet av refinansieringen i selskapet.

Netto finansinntekter i 2008 ble på -25,1 millioner. I 2007 var det et netto overskudd på 24,6 millioner.

Råfisklagets resultat før skatt viser et underskudd på 41,0 millioner kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 1,5 millioner kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 2,9 millioner kroner, jfr. regnskapets note 1.

Den totale omsetningen ble på 6.158 millioner kroner, noe som er 428 millioner lavere enn i 2007.

Styret er ikke tilfreds med årsresultatet i 2008. Med bakgrunn i den dramatiske utviklingen på finansmarkedene verden over var det imidlertid ikke mulig å unngå at Råfisklagets plasseringer i kapitalmarkedet medførte betydelige nedskrivninger av porteføljens markedsverdier.

Årsresultatet i 2008 viser et underskudd for Råfisklaget på 42,6 millioner etter skatt.

2.7.2 Balansen pr. 31. desember 2008

Råfisklagets eiendeler utgjorde ved årets slutt 536 millioner, hvorav 383 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Kortsiktig gjeld var på 90 millioner, og Råfisklagets egenkapital etter disponering av årets resultat er redusert til 435 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 293 millioner.

2.7.3 Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er redusert med 14,1 millioner. Netto utbetalinger på operasjonelle aktiviteter er 7,3 millioner. Beholdning av betalingsmidler var ved utgangen av året 20,3 millioner mot 34,4 millioner året før.

2.7.4 Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til en hver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper. Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne,

og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets solide egenkapital og likviditet er en forutsetning for at oppgjørssystemet skal fungere, og fremover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

2.7.5 Garantiordningen

Utestående hos fiskekjøper er sikret gjennom Råfisklagets garantiordning som er spesifisert i regnskapets note 11.

Generelt sett var kjøpernes betalingsevne i 2008 tilfredsstillende. Likevel ble garantifondet påført tap som følge av konkurser. En hver svekkelse av garantifondet reduserer den samlede økonomiske kjøpekapasiteten, og det ble derfor nødvendig å foreta enkelte justeringer i kjøpsrammene for å redusere risikoen for tap på garantifondet.

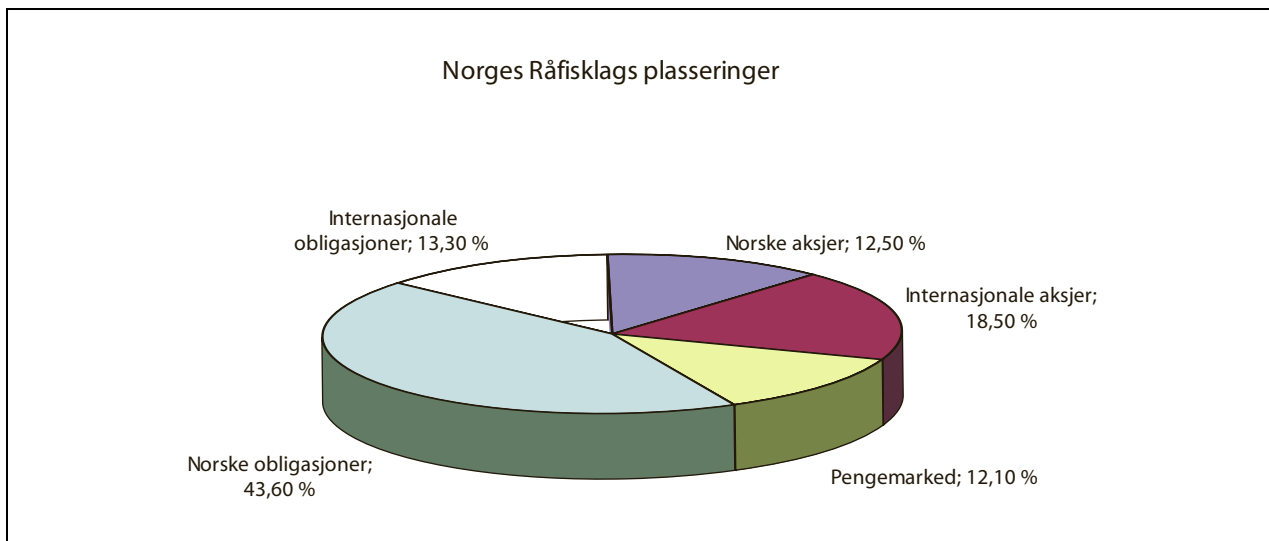
Samarbeidet med Innovasjon Norge om den statlige garantiordningen ble videreført med reduserte rammer i 2008. Denne ordningen ga i 2008 ca. 80 millioner i løpende ekstra garantiramme for kjøp av fisk, og er et viktig bidrag til å holde kjøpet i gang og til å øke muligheten for bearbeiding. I forbindelse med de markedsmessige utfordringene næringen står overfor i 2009 ble det innledet drøftelser om å kunne øke rammene for den statlige garantien.

Råfisklagets garantiordning er fordelaktig for kjøperne sammenlignet med det andre salgslag krever, og også sammenlignet med betingelser kjøperne på utenlandske auksjoner har. Tilpasset kjøperstruktur og omsetningsformer med stor grad av direkte avtaler mellom kjøper og fisker, gir ordningen gode garantivilkår for kjøperne.

2.7.6 Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene. I 2008 ble det negativ avkastning fra kapitalforvaltningen, men samtidig gir forvaltningen over tid en positiv meravkastning.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og fastsatte rammer. Hoved-

Figur 2.1

delen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkedsplasseringer og eiendomsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2008 fremgår av figur 2.1.

2.7.7 Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positivt bidrag til resultatet, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

2.7.8 Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvise oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilt garantiordning (regnskapets note 11). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

2.7.9 Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at underskuddet for 2008 på kr 42.590.588 bokføres

ved å belaste annen egenkapital kr 46.411.405 og tilføre fond for vurderingsforskjeller kr 3.820.816.

2.8 Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget

Styret startet i 2007, et arbeid med å justere størrelsen på – og sammensetningen av Råfisklagets styrende organer. Et forslag som innebar en reduksjon av størrelsen både på representantskapet og styret, ble sendt på høring til eierorganisasjonene høsten 2007. Man har ikke lyktes med å få et samlet syn på saken fra eierorganisasjonene, og det ble derfor nedsatt et utvalg i styret, som skulle arbeide videre med saken. Etter dette utvalgsarbeidet har styret besluttet at det skal gjennomføres nye sonderinger med eierorganisasjonene for å avklare om det er grunnlag for å fremme en sak for representantskapet.

2.9 Datterselskaper

2.9.1 Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 millioner kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 prosent av ANS Sjøgata 41/43 (øvrige 6 prosent eies av Råfisklaget) og 25 prosent andel av Samvirkegården AS.

Regnskapet for 2008 viser et overskudd på 5,1 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2008 viser en egenkapital på 42,7 millioner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

2.9.2 *Marinvest AS*

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 59,6 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2008 viser et underskudd på 0,9 millioner kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har administrasjonsavtale med Fiskernes Agnforsyning.

2.9.3 *Fiskeribladet AS*

Fram til 3. januar 2008 var Fiskeribladet heleiet daterselskap av Norges Råfisklag. Fra 3. januar 2008 fusjonerte selskapet med Fiskaren AS inn i Eierselskapet FiskeribladetFiskaren AS der Råfisklagets andel pr. 31.12.08 utgjorde 32 prosent. Selskapet utgir avisen FiskeribladetFiskaren.

2.10 **Arbeidsmiljø**

Det har i beretningsåret vært 1 arbeidsuhell som har medført rapportering til Arbeidstilsynet. Uhellet har karakteren mindre alvorlig.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2008 var på 5,9 prosent. Dette innebærer en reduksjon fra 6,8 prosent i 2007. Sykefraværsprosenten i 2008 har sammenheng med langtidssykemeldte, det vil si personer som er sykemeldt mer enn en måned. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens repre-

sentant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av beretningsåret var det 67 hel- og deltidsansatte i Råfisklaget. Totalt ble det utført 59,5 årsverk i 2008.

Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

2.10.1 *Redegjørelse om likestilling*

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Av Råfisklagets 67 ansatte pr. 31. desember 2008 var det 37 kvinner og 30 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 494.000, mens den for kvinner var kr 368.000. Årsaken til at kvinnes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 30 prosent i 2008. Dette er på nivå med 2007.

2.11 **Ytre miljø**

Konsernets selskaper forurensar ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. I 2008 ble det arbeidet videre med en miljøanalyse og -prosess i samarbeid med Grønn Hverdag for å få virksomheten godkjent som Miljøfyrtårn.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå.

2.12 **Godtgjørelser og honorarer**

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

2.13 Utsikter 2009

Utviklingen i kvotene siden 1999 for de viktigste fiskeslagene Norges Råfisklag har omsetningsretten til fremgår av etterfølgende tabell.

Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62° N 1999-2009, inklusive forskningskvoter (tusen tonn rund vekt):

Fiskeslag nord for 62° N	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Torsk	237	193	196	196	196	225	226	220	200	202	244
Sei	138	119	125	152	154	154	200	176	201	225	203
Hyse	46	38	51	51	58	71	65	68	76	79	97

De norske kvotene for torsk og hyse nord for 62° N er i 2009 de høyeste vi har hatt de ti siste årene. Også kvoten for sei er stor i 2009 – den nest høyeste i nord de ti siste årene. Kvotesituasjonen i 2009 åpner for betydelig fiske, men det stilles også store krav til mottakskapasitet og flyt for at så store ressurser i hektiske sesonger skal kunne omsettes.

Det er omtalt lengre frem i styrets beretning at det ble nedgang både i kvantum og verdi på de samlede landingene i Råfisklagets distrikt i 2008. Det er også omtalt at torsken, hysa og seien bidro sterkt til nedgangene, og at markedsutfordringer og prisfall – særlig for torsk og hyse, reduserte inntektene til fiskerne ut over i 2008.

I gjennomsnitt for all torsk og sei landet i Råfisklagets distrikt gjennom hele 2008, ble det likevel betalt priser omtrent på nivå med i 2007 – seien riktignok med en prisnedgang på 4 prosent. Tilsvarende analyse for hyse omsatt i 2008, viser derimot en betydelig prisnedgang på 18 prosent fra 2007. De viktigste forklaringene til dette er at førstehandsprisene for torsken var stabile og gode gjennom hovedsesongen tidlig i 2008, og for seiens del ble prisfallet på våren/sommeren nesten kompensert med høyere priser siste del av 2008. For hysa var det fallende priser og minstepriser gjennom hele 2008 som bidro til den store nedgangen.

Minsteprisdrøftelsene i desember 2008, i forkant av den viktige vintersesongen, endte for første gang for torsk og hyse med bruk av offentlig oppnevnt meklingsnemnd. Det var stor usikkerhet for omsetningen av torsk og hyse de neste 4 månedene. Både fisker- og kjøpersiden tok meklingsnemndas forslag til etterretning, og nye reduserte minstepriser ble fastsatt gjeldende fra og med 15. desember 2008. Følgende sitat fra uttalelsen til nemnda, hentet fra hjemmesidene til Riksmeklingsmannen, beskriver godt den situasjonen næringsaktørene sto overfor i desember:

«...Nemnda vil presisere at det kan virke uheldig med for dramatiske endringer i nivået på minsteprisene, noe som i seg selv vil kunne

skape ytterligere usikkerhet i markedene. I forbindelse med at det er mange usikre ytre rammebetingelser, bør prising ta hensyn til langsiktighet og forutsigbarhet. Samtidig er rammebetingelsene, især i forbindelse med finanskrisa, uoversiktlig og vil kunne skape ubalanse i markedet uansett det nivået som nå settes for minsteprisene. Dette innebærer at partene må være villig til fornyede prisdrøftelser dersom finans- og valutaforhold endres dramatisk i perioden.... »

Kilde: www.riksmeklingsmannen.no

2.13.1 Etter 13 uker i 2009

Siste del av 2008 og de 13 første ukene i 2009 fikk vi store utfordringer i kjølvannet av den ekstraordinære internasjonale finanskrisen. Vi var inne i en situasjon med redusert kjøpekraft i viktige markeder, det var betydelige utfordringer i omsetningen av saltfisk og det var et stort konkurrerende utbud av råstoff blant annet fra Russland, Island og fra oppdrettet fisk fra Asia. I tillegg skulle økte kvoter håndteres. Det hele ga en vedvarende nervøs og avventende holdning blant markedsaktørene, noe som igjen resulterte i tiltagende lokale og regionale leveringsproblemer for flåten her hjemme.

Norges Råfisklag har i første kvartal 2009 hatt et stort og viktig ansvar i å legge forholdene til rette for flyt i omsetningen og sørge for likebehandling og ryddighet blant aktørene. Salgslaget har pleiet en tett og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndighetene gjennom høsten 2008 og under etterfølgende vintersesong.

Ved inngangen til 2009, etter at både fisker og kjøpersiden hadde tatt forslaget fra den offentlig oppnevnte meklingsnemnda til etterretning og et nytt redusert minsteprisgolv var etablert for torsk og hyse, var det stor spenning knyttet til hvordan omsetningen ville forløpe. Minsteprisene for torsk og hyse, avhengig av størrelsessortering, var henholdsvis 10-16 prosent og 18-21 prosent lavere enn for ett år siden. Nedgangen i faktisk betalt pris til fisker skulle vise seg å bli betydelig større.

Ekstraordinære prisdrøftelser

Omsetningen i januar 2009 kom tregt i gang. Pr. uke 3 var kun 5.000 tonn torsk omsatt fra norske fartøy. Det ble innkalt til ekstraordinære prisdrøftelser 19. januar, etter anmodning fra kjøpersiden. Det ble ikke oppnådd enighet. Gjeldende minstepriser fra desember ble videreført. Det ble avholdt et nytt ekstraordinært møte med kjøpersiden 10. februar. Omsetningssituasjonen var usikker. Pr. uke 6 var 25.000 tonn torsk omsatt fra norske fartøy. Kjøpersiden klarte ikke å bli enige om et opplegg for justering av torskeprisene og gjeldende minstepriser ble videreført.

Det ble nye ekstraordinære prisdrøftelser mellom partene 6. mars, også denne gang etter anmodning fra kjøpersiden. Omsetningssituasjonen var vanskelig og en rekke fartøy hadde fortsatt ikke kommet inn i fisket. Pr. uke 10 var 57.000 tonn torsk omsatt fra norske fartøy. Det ble oppnådd enighet om nye og reduserte minstepriser gjeldende fra 7. mars 2009. Enigheten innebar nye minstepriser for torsk og hyse, avhengig av størrelsessortering, som var henholdsvis 17-26 prosent og 18-30 prosent lavere enn for ett år siden.

Utvikling i minstepriser, vinter 1999-2009 (kroner pr. kg og prosent):

Fiskeslag/Sortering	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Endring 2008-2009 i prosent
Torsk over 5,0 kg										25,00	20,75	- 17,0
Torsk over 2,5 kg*	16,85	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	17,25	- 21,6
Torsk 1,0-2,5 kg	14,25	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	14,00	- 26,3
Hyse over 8 hg	11,25	12,60	14,30	14,30	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	7,50	- 30,2
Sei over 2,3 kg	7,35	6,40	6,40	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	7,00	- 6,7
Sei 1,2-2,3 kg	6,50	5,35	5,20	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	- 1,8

*) Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 begrenset til torsk 2,5-5,0 kg.

I løpet av 1. kvartal 2009 har fiskerne som leverte fangst i Råfisklagets distrikt i gjennomsnitt oppnådd 27 prosent lavere priser for torsken, 29 prosent lavere priser for hysa og omtrent de samme priser for seien som i samme periode i 2008. Ombordfrysede reker til pilling har oppnådd et prisløft på 9 prosent.

I samme periode ble det samlet omsatt et 24.000 tonn lavere kvantum fangst enn i samme periode i 2008. Torskeomsetningen fra norske fartøy viste vel 8.000 tonn (- 8 prosent) mindre omsatt

enn i 2008. Samlet verdi på all fangst omsatt i Råfisklagets distrikt i 1. kvartal 2009 ligger ca. 740 millioner kroner etter 1. kvartal 2008. Av denne verdinedgangen har norske fiskere samlet måttet bære en nedgang på ca. 720 millioner kroner, og av dette igjen utgjør ca. 570 millioner kroner (- 33 prosent) verdifall i torskefiskeriene for norske fiskere etter 13 ukers drift i 2009.

Omsetning 2000-2009 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt):

		Pr. uke 13									
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Norske											
fartøy:	Torsk:	76.300	89.600	93.200	101.400	108.500	96.500	92.900	103.000	100.600	92.600
	Hyse:	10.500	15.600	10.900	8.400	13.400	12.900	9.700	14.300	13.300	12.600
	Sei:	24.000	27.000	23.800	25.700	23.000	20.900	22.100	20.500	17.200	13.000
	Reker:	4.400	4.500	6.900	2.200	4.300	400	5.100	400	4.000	1.000
Sum all											
fangst norske:		123.300	147.400	142.200	143.100	158.500	142.100	144.400	166.700*	167.900*	136.400*
Utenlandske											
fartøy:	Torsk:	23.400	23.000	21.300	18.400	12.100	20.400	19.700	20.600	20.300	23.500
	Hyse:	2.500	4.600	3.900	2.600	2.100	4.300	3.900	6.800	5.400	7.400
	Sei:	1.100	1.000	700	400	1.000	1.200	1.300	2.000	2.400	3.000
	Reker:	2.200	1.800	800	200	600	900	300	300	0	0
Sum all fangst											
utenlandske:		39.800	43.300	40.800	36.800	21.300	32.600	36.600	34.700	33.900	41.200
Sum norske og											
utenlandske:		163.100	190.700	183.000	179.900	179.800	174.700	181.000	201.400*	201.800*	177.600*

*) I sum for norske fartøy og i total sum for norske og utenlandske fartøy, inngår krill fisket i Sørishavet med henholdsvis 14.000, 19.800 og 8.700 tonn pr. uke 13 i 2007, 2008 og 2009.

I perioder med slike utfordringer som man har hatt gjennom vintersesongen 2008/2009, har det vært viktig for styret i Norges Råfisklag å legge organisasjonens formål til grunn for de prioriteringer som må gjøres. Råfisklagets formål er: «Ved

organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring»

Vedlegg 3

Utdrag frå årsmeldingane til Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag 2007 og 2008

1 Styrets beretning for 2007

1.1 Virksomheten

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag (Surofi) ble stiftet den 24. juli 1945 og driver førstehåndsomsetning av hvitfisk og skalldyr med hjemmel i Lov om omsetning av råfisk (råfiskloven) av 1952. I tillegg til salgsvirksomheten ivaretar Surofi også ulike kontrolloppgaver, innkreving av offentlige avgifter og driver også en betydelig informasjonsvirksomhet.

Alle fiskere og rederier fra Sunnmøre og Romsdal som omsetter fisk gjennom Surofi, er medlemmer av salgslaget.

Virksomheten drives fra kontorer i Ålesund sentrum.

Styret bekrefter at det er grunnlag for fortsatt drift, og årsregnskapet er avgitt under den forutsetning.

1.2 Omsetning og marked

For tredje år på rad passerte omsetningen 2 mrd. kr i 2007. Det ble omsatt fisk og fiskeprodukter for totalt 2,048 mill. kr., som er det fjerde høyeste omsetningstall i salgslagets historie. Dette på tross av at omsetningen gikk ned med 211 mill. kr. (9 %) fra rekordåret 2006.

Av den totale omsetningsverdi utgjorde landinger fra utenlandske fartøy 47 mill. kr. (2,3 %). Tilsvarende i 2006 var 88 mill. kr. (3,9 %).

Nedgang i omsetning fra året før skyldes lavere kvantum, i hovedsak på torsk og sei.

I 2007 ble det landet nær 197 000 tonn (omregnet i rundvekt). Selv om det er en nedgang på 18 000 tonn (9 %) fra året før, er dette totalt sett likevel godt på høyde med snittet gjennom de siste 10 år. En trend som imidlertid har vedvart over tid, er at stadig mindre kvantum av torsk landes i vårt distrikt. I 2007 gikk landet kvantum av torsk ned med nær 7 000 tonn (18 %) og endte så vidt over 30 000 tonn. Nedgangen må ses i sammenheng med

strukturendringer i flåten og endret fangst- og landingsmønster, blant annet som følge av høye drivstoffpriser og –avgifter.

Til gjengjeld har det de siste årene vært en stor vekst i landingene av sei. Fra 2002 til 2007 er kvantumet mer enn fordoblet, fra ca 50 000 til mer enn 100 000 tonn, selv om det isolert sett var en nedgang fra 2006 til 2007 på vel 6 000 tonn (6%). Nedgangen siste år skyldes at fangstene i Nordsjøen gikk ned, og den fastsatte totalkvoten her ble heller ikke tatt. Etter styrets vurdering må myndighetene legge opp til en bedre regulering av seifisket i Nordsjøen gjennom vintersesongen, for å unngå at kvoter blir stående igjen.

Utviklingen i prisene i 2007 har vært blandet. Torskeprisen har fortsatt å stige. Veksten siste år er i gjennomsnitt 13%, og sammenlignet med 2003, da prisen var på sitt laveste gjennom det siste tiåret, var prisen i 2007 50% høyere. I gjennomsnitt steg også prisen på hyse sammenlignet med 2006, men mot slutten av 2007 snudde utviklingen. For øvrige fiskeslag har prisene stort sett falt, særlig for uer og blåkveite. Prisen på sei, som er svært viktig for omsetningen i Surofi, har gått ned med 4 % i gjennomsnitt. Det er i hovedsak prisen på storsei som har falt, noe som skyldes lavere eksportpriser på klippfisk.

Det har også i 2007 i hovedsak vært en god omsetningssituasjon, men likevel vanskeligere enn de to foregående årene. For rundfrossen trållfanget uer og enkelte sorteringer av lange har det vært liten kjøpsinteresse. Periodevis har det bygget seg opp lager på disse produktene. Det har vært en stabil situasjon i kjøperkorpset, men generelt synes likviditeten å ha blitt strammere enn i de foregående årene. Det har heller ikke i 2007 vært behov for reguleringer av fisket. Minsteprisene som ble forhandlet frem med kjøperorganisasjonene i desember 2006, har vært gjeldende gjennom hele året, med unntak av sei og blankisa lyr, som ble justert ned i løpet av året på grunn av en vanskelig markedssituasjon.

1.3 Økonomisk stilling og resultat

Det økonomiske resultatet i 2007 ble tilfredsstillende, særlig sett på bakgrunn av fallet i omsetningen.

Provisjonsinntektene har gått ned fra 15,9 mill. kr. i 2006 til 14,3 mill. kr. i 2007, en nedgang på knapt 10 %. Nedgangen tilsvarer reduksjonen i omsetning. I prosent av omsetningen utgjorde provisjonen 0,70 %, det samme som foregående år.

Andre driftsinntekter viser en betydelig nedgang. Dette skyldes at regnskapet for 2006 inneholdt en gevinst ved salg av salgslagets eiendom i Bud på ca 1 mill. kr. Andre driftsinntekter omfatter også inndratte midler fra kvotekontrollen. Disse inntektene benyttes til å finansiere kontrollvirksomheten som salgslaget utfører i henhold til bestemmelser i saltvannsfiskeloven. Fiskeri- og kystdepartementet har etter søknad fra Surofi godkjent at også deler av salgslagets vaktordning utenom ordinær arbeidstid kan defineres som ledd i kontrollvirksomheten. Denne endringen er regnskapsmessig gjennomført med virkning fra 2007. Det er totalt inntektsført knapt 1,0 mill. kr. av inndratte midler for 2007 mot 0,7 mill. kr. i 2006.

Driftskostnadene utgjorde ca 15,3 mill. kr., mot 15,7 mill. kr. i 2006.

Personalkostnadene er redusert fra 8,6 mill. kr. i 2006 til 8,15 mill. kr. i 2007. Dette skyldes dels at deler av kostnadene ved vaktordningen er belastet kontrollvirksomheten, dels at bemanningen i gjennomsnitt har vært lavere i 2007 enn i 2006. Bemanningen i Surofi har det siste året vært stabil på 13 årsverk, en reduksjon på 3,5 årsverk siden omstillingsprosessen med blant annet sammenslåing av kontorer ble vedtatt i 2005.

Andre driftskostnader har økt fra 6,25 mill. kr. til 6,47 mill. kr. i 2007. Økningen skyldes ulike avsetninger, som nevnt nedenfor, samt større kostnader til kontrollvirksomhet.

I 2006 avsatte Surofi 0,5 mill. kr. til det arbeid som pågår i næringen med miljømerking og sporing. Halvparten av dette beløpet ble øremerket til miljømerkingen av sei etter MSC-standard. Dette arbeidet pågår og forventes avsluttet i nær fremtid. Styret forventer at det i løpet av 2008 kan bli iverksatt arbeid med å miljømerke også torsk og hyse, slik de ledende fiskeriorganisasjonene både på sjø og land har gått inn for. Styret har derfor funnet det riktig å foreta en ytterligere avsetning på 0,25 mill. kr. til disse formål i regnskapet for 2007.

Selv om det i 2007 ikke er konstatert tap av betydning på utestående kundefordringer, har styret besluttet å øke den generelle avsetningen til

delkrederefondet med i underkant av 0,5 mill. kr., slik at dette pr. 31.12.2007 utgjør 1,2 mill. kr.

Avskrivningene ble redusert i 2007 siden det dette året ble foretatt relativt små investeringer.

Driftsresultatet for 2007 viser 0,1 mill. kr. mot 1,9 mill. kr. året før. Selv om driftskostnadene er redusert, veier dette ikke opp for nedgangen i driftsinntektene. Netto finansinntekter er derimot betydelig økt fra 1,9 mill. kr. i 2006 til 3,7 mill. kr. i 2007. Dette skyldes blant annet et generelt høyere rentenivå.

Årsresultatet etter skatt viser et overskudd på knapt 3,7 mill. kr., som er på linje med 2006. Styret foreslår at overskuddet tilføres egenkapitalen.

Egenkapitalen vil etter dette være 56,3 mill. kr., tilsvarende 30 % av totalkapitalen. Styret ser det fortsatt som ønskelig å styrke egenkapitalen, dels for å møte mulige svingninger i omsetning og økonomisk resultat og dels for å forbedre likviditeten ytterligere.

1.4 Finansiell risiko

Den største finansielle risikoen i Surofi er knyttet til utestående kundefordringer. Tap av betydning vil imidlertid ikke oppstå så lenge de fastlagte rutinene for sikring av fordringene følges. I tillegg til bankgarantier har styret besluttet at kredittforsikring også kan benyttes som sikkerhet. En slik forsikringspolise ble inngått med virkning fra 01.11.2007. Forsikringsordningen har vært etterspurt av kjøperorganisasjonene i flere år. Fra Surofis side er målet med ordningen å bidra til en lettere omsetningssituasjon ved at kjøperkorpset tilføres mer likviditet. Ved eventuelle tap erstattes 90% av tapet fra forsikringsselskapet, mens Surofi bærer en egenrisiko på 10%. Surofi vil som følge av denne forsikringsordningen ha mer utestående til kjøperne til enhver tid, noe som også avspeiler seg i balansen pr. 31.12.2007.

Surofi har ved årets slutt en arbeidskapital på 51,6 mill. kr., en forbedring på 3,0 mill. kr. fra foregående årsskifte. Arbeidskapitalen benyttes til å finansiere utestående fordringer til kjøperne. I tillegg har Surofi de senere år hatt en driftsfinansieringsramme på 50 mill. kr. hos vår bankforbindelse. For å ha en større likviditetsbuffer, er denne rammen nå økt til 100 mill. kr. Driftskreditten har i 2007 bare vært sporadisk benyttet, men styret anser det som sannsynlig at behovet vil være vesentlig større i 2008.

Surofi er direkte utsatt for markedssvingninger, siden provisjonsinntektene beregnes som prosent av omsetningsverdien. Endringer i landet

kvantum og prisnivå har derfor stor betydning for inntekter og resultat, noe nedgangen i omsetning fra 2006 til 2007 klart illustrerer.

1.5 Arbeidsmiljø og ytre miljø

Surofi har 14 ansatte. To av de ansatte arbeider i 50% stilling, slik at antall årsverk er 13. Det har ikke vært noen endringer i bemanningen gjennom 2007.

Sykefraværet var i 2007 3,6%, som er en økning fra 2,9% i 2006. Det er heller ikke i 2007 registrert noen personskader.

Surofis virksomhet forurensar ikke det ytre miljø.

1.6 Likestilling

Pr 31.12.2007 består bemanningen av 10 kvinner og 4 menn. Av styrets 10 medlemmer er én kvinne (representant for de ansatte). Styret konstaterer at det med den lave kvinneandelen i næringen er vanskelig å få en god kjønnsmessig balanse i styret. Likevel vil styret anmode eierorganisasjonene om å oppnevne kvinnelige medlemmer til representantskapet, som igjen kan danne grunnlag for rekruttering til styreverv.

1.7 Fremtidsutsikter

Kvotene for hvitfisk er i all hovedsak på linje med fjoråret. Bestandssituasjonen synes også på lengre sikt å være relativt stabil. Styret konstaterer imidlertid at den positive prisutviklingen vi har opplevd de siste årene, stoppet opp i 2007. Etterspørselen etter fiskeprodukter i ulike eksportmarkeder er generelt positiv, men konkurranse fra andre land – med produkter både fra villfisk og i stadig større grad fra oppdrett av ulike hvitfiskarter – gir press på prisene. Med unntak av torsken, som er i en særstilling på grunn av begrenset utbud på verdensmarkedet, forventer styret at prisene i beste fall vil holde nivået fra 2007.

Styret forventer derfor at omsetningen vil gå ytterligere ned i 2008. Det forventes likevel positivt resultat for Surofi.

Styret vil takke fiskere, kjøpere og offentlige fiskerimyndigheter for et godt samarbeid også i 2007.

2 Styrets beretning for 2008

2.1 Virksomheten

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag (Surofi) ble stiftet den 24. juli 1945 og driver førstehåndsomsetning

av hvitfisk og skalldyr med hjemmel i Lov om omsetning av råfisk (råfiskloven) av 1952. I tillegg til salgsvirksomheten ivaretar Surofi også ulike kontrolloppgaver, innkreving av offentlige avgifter og driver også en betydelig informasjonsvirksomhet.

Alle fiskere og rederier fra Sunnmøre og Romsdal som omsetter fisk gjennom Surofi, er medlemmer av salgslaget.

Virksomheten drives fra kontorer i Ålesund sentrum.

Styret bekrefter at det er grunnlag for fortsatt drift, og årsregnskapet er avgitt under den forutsetning.

2.2 Omsetning og marked

Surofi omsatte fisk og fiskeprodukter for 1,824 mill. kr. i 2008, en nedgang på 225 mill. kr. (11%) fra foregående år. Det er første gang siden 2004 at omsetningen kom under 2 mrd. kr., en illustrasjon på at hvitfisk-næringen er inne i ny bølgedal med betydelige utfordringer i markedet for viktige fiskeslag.

Av den totale omsetningsverdi utgjorde landinger fra utenlandske fartøy 15 mill. kr. (0,8 %). Tilsvarende i 2007 var 47 mill. kr. (2,3 %).

Nedgang i omsetning skyldes i all hovedsak prisfall, som har rammet de fleste fiskeslag i større og mindre grad. Verst har dette gått ut over prisen på hyse, som i gjennomsnitt fra 2007 til 2008 gikk ned med 27%, etter at prisen nådde toppen høsten 2007.

For torsk holdt prisen seg på rekordhøye gjennom første del av 2008, etter flere år med oppgang. Det var derfor ikke uventet at det måtte komme en korreksjon. Utover høsten stoppet det opp i markedet, og torskeprisene sank kraftig. Det ble også liggende en del usolgte torskefangster over nyttår, særlig fra trålflåten. I gjennomsnitt sank prisen på torsk med 10,7%, men prisfallet gjennom året har som det fremgår ovenfor vært mye sterkere, og vil vise seg med full tyngde i 2009. For sei, som er det viktigste fiskeslaget for omsetningen i Surofi, var prisene mer stabile. I gjennomsnitt gikk prisen her ned med 2,6%, og prisen var stigende gjennom året. For sei har det heller ikke vært nevneverdige problem med å omsette fangstene.

Årsaken til prisfallet på torsk og hyse må ses i sammenheng med at prisene har vært stigende siden 2004. Andre fiskeslag, eller fisk fra andre fiskerinasjoner, har kommet inn i markedet med større tyngde og erstattet norsk fisk i produksjon av ulike fiskeprodukter. For hyse er for eksempel oppdrettet hvitfisk fra Asia en betydelig konkurrent. Dårligere økonomiske tider mot slutten av

2008 preger også etterspørselen, særlig for de dyreste fiskeslagene, som for eksempel torsk.

Totalt landet kvantum var på linje med året før med 196 000 tonn. Av dette utgjør sei alene 120 000 tonn, som er det høyeste kvantum av sei som noen gang har vært omsatt i Surofi. Økningen fra året før var på nær 13 000 tonn. Det har også vært en gledelig økning i omsatt kvantum av lange og brosme med vel 2 000 tonn. Til gjengjeld har omsatt kvantum av hyse og torsk gått ned med til sammen ca 6 000 tonn. Delvis skyldes dette et vanskelig marked, som medførte at en del fangster ble liggende usolgt ved nyttår. Det har også vært en trend over lang tid at fangstene i større grad har blitt landet nær fangstfeltene i Barentshavet, blant annet som følge av høyere bunkerspriser.

Omsatt kvantum av snabeluer gikk også sterkt ned i 2008, nesten 5 000 tonn (nær 80%). Dette skyldes at flåten ikke fant det lønnsomt å gå på dette fisket i fjor på grunn av lave produktpriser og høye bunkersutgifter. Også rekeomsetningen gikk ned, men dette skyldes i hovedsak at omsetningen var spesielt høy året før.

Omsetningssituasjonen har som nevnt utviklet seg vanskelig gjennom 2008 for flere av våre viktigste fiskeslag, og prisene har vært synkende. For en del kjøpere har økte lager og vanskeligheter med oppgjør fra utenlandske importører svekket likviditeten, men generelt har det likevel vært en stabil situasjon i kjøperkorpset. Det har heller ikke i 2008 vært behov for reguleringer av fisket, men for å gjennomføre fersk-omsetningen på en tilfredsstillende måte, har det vært nødvendig å dispensere minsteprisene for rund sei, blankisa lyr og breiflabb m/hode for perioder i løpet av året.

2.3 Økonomisk stilling og resultat

Det økonomiske resultatet i 2008 ble tilfredsstillende, særlig sett på bakgrunn av fallet i omsetningen.

Provisjonsinntektene har gått ned fra 14,3 mill. kr. i 2007 til 12,9 mill. kr. i 2008, en nedgang på vel 10 %. I prosent av omsetningen utgjorde provisjonen 0,71 %, mot 0,70 % i foregående år.

Andre driftsinntekter utgjorde 2,0 mill. kr., mot 1,1 mill. kr. i 2007. Den største enkeltposten er inntektsføring av inndratte midler. Disse inntektene benyttes til å finansiere kontrollvirksomheten som salgslaget utfører i henhold til bestemmelser i saltvannsfiskeloven (fra 2009: Havressursloven).

Driftskostnadene utgjorde ca 16,3 mill. kr., mot 15,3 mill. kr. i 2007.

Personalkostnadene var i 2008 vel 8,8 mill. kr., en økning på knapt 0,7 mill. kr. fra året før. Øknin-

gen skyldes i hovedsak økte pensjonskostnader, herunder også en korleksjon fra 2007 da vi ble belastet for lite kostnader fra vår pensjonsselskap. Bemanningen i 2008 har vært uendret på 13 årsverk.

Andre driftskostnader har økt fra 6,47 mill. kr. til 6,83 mill. kr. i 2008. Økningen skyldes flere større bevilgninger og avsetninger, som det fremgår nedenfor

Surofi har i 2008 deltatt med 0,3 mill. kr. til et prosjekt ledet av Fiskeri- og kystdepartementet om basisundersøkelser av fremmedstoffer i blåkkeite. Prosjektet er godkjent finansiert av inndratte midler, jfr. økningen i andre driftsinntekter nevnt tidligere.

Surofi har i 2009 deltatt med 0,5 mill. kr. i finansiering av ekstraordinære markedstiltak for norsk sjømat, som et ledd i arbeidet med forbedre markedssituasjonen for hvitfisk i viktige europeiske markeder. Gjennom et spleiselag med deltakere fra næringen og offentlige myndigheter er Eksportutvalgets ramme for markedsføring i 2009 økt med 20 mill. kr., som gjør det mulig å utvide planlagte kampanjer i hvitfisksektoren i betydelig grad. Surofi har belastet denne bevilgningen på 2008-regnskapet.

Styret har videre besluttet å avsette ytterligere 1 mill. kr. til delkreddefondet, slik at dette pr. 31.12.2008 utgjør 2 mill. kr. Det er to årsaker til dette. En vanskeligere markedssituasjon øker den finansielle risikoen for de ulike aktørene i næringen. Sviktende omsetning, fallende priser, stigende lager og vanskeligheter med oppgjør fra utlandet er alle faktorer som kan svekke den økonomiske situasjonen for våre kjøpere, og som i sin tur, selv om vi under normale forhold tar svært liten kredittrisiko, kan påføre Surofi tap. Videre har en stor andel av kjøperkorpset gått over fra å stille bankgarantier til å etablere kredittforsikringsrammer etter at denne ordningen ble innført fra november 2007. Ved eventuelle tap under denne ordningen vil Surofi ha en egenandel på 10 % av det tapet som oppstår. Det er i 2008 konstatert et tap på 0,2 mill. kr. etter at en kjøper gikk konkurs. Det vesentlige av tapet skyldes rentekrav. Styret er ellers ikke kjent med noen konkrete enkeltsaker hvor det foreligger en særlig tapsrisiko.

De tre nevnte avsetningene/bevilgningene utgjør til sammen 1,8 mill. kr, en fordobling sammenlignet med tilsvarende type poster i 2007. Løpende ordinære driftskostnader har til gjengjeld gått noe ned som følge av besparelser på flere ulike kostnader. Avskrivningene ble redusert i 2008 siden det også dette året ble foretatt relativt små investeringer.

Driftsresultatet for 2007 viser - 1,5 mill. kr. mot 0,1 mill. kr. i 2007. Reduksjonen skyldes en kombinasjon av lavere driftsinntekter og høyere driftskostnader.

Netto finansinntekter har økt fra 3,7 mill. kr. i 2006 til 4,3 mill. kr. i 2008. Dette skyldes et generelt høyere rentenivå, men også at kjøperne på grunn av en vanskeligere likviditetssituasjon har betalt mer forsinkelsesrenter ved betaling etter forfall.

Resultatet før skatt viser 2,9 mill. kr. i 2008 mot nær 3,9 mill. kr. i foregående år. Surofi er i slutten av 2008 i posisjon til å betale ordinær inntektsskatt etter at underskudd fra tidligere år er fullt ut inn-dekket gjennom de senere års overskudd. Skattekostnaden har derfor økt noe i 2008, slik at årsresultat etter skatt viser 2,5 mill. kr. mot 3,7 mill. kr. året før.

Egenkapitalen viser pr. 31.12.2008 58,8 mill. kr., tilsvarende 44% av totalkapitalen. Styret ser det fortsatt som ønskelig å styrke egenkapitalen, dels for å møte mulige svingninger i omsetning og økonomisk resultat og dels for å forbedre likviditeten ytterligere.

2.4 Finansiell risiko

Den største finansielle risikoen i Surofi er knyttet til utestående kundefordringer. Tap av betydning vil imidlertid ikke oppstå så lenge de fastlagte rutine for sikring av fordringene følges. Ved eventuelle tap som oppstår på fordringer sikret ved kredittforsikring, vil forsikringsselskapet dekke 90 % av tapet (eksklusive eventuelle rentekrav), mens Surofi har en egenrisiko på 10 %. De fleste av våre kjøpere benytter kredittforsikring i stedet for bankgarantier, for derved å få frigitt sine bankkrammer til ordinær driftskreditt. Kredittforsikringsordningen tilfører dermed kjøperne betydelig likviditet.

Surofi har ved årets slutt en arbeidskapital på 54,3 mill. kr., en forbedring på 2,7 mill. kr. fra foregående årsskifte. Arbeidskapitalen benyttes til å finansiere utestående fordringer til kjøperne. I tillegg har Surofi de senere år hatt en driftsfinansieringsramme på 100 mill. kr. hos vår bankforbindelse. Driftskreditten har vært benyttet i store deler av 2008 på grunn av større utestående mot kjøperne.

Surofi er direkte utsatt for markedssvingninger, siden provisjonsinntektene beregnes som prosent av omsetningsverdien. Endringer i landet kvantum og prisnivå har derfor stor betydning for inntekter og resultat, noe nedgangen i omsetning fra 2007 til 2008 klart illustrerer.

2.5 Arbeidsmiljø og ytre miljø

Surofi har 14 ansatte. To av de ansatte arbeider i 50% stilling, slik at antall årsverk er 13. Det har ikke vært noen endringer i bemanningen gjennom 2008.

Sykefraværet var i 2008 3,6%, det samme som året før. Det er heller ikke i 2008 registrert noen personskader.

Surofis virksomhet forurensrer ikke det ytre miljø.

2.6 Likestilling

Pr 31.12.2008 består bemanningen av 10 kvinner og 4 menn. Av styrets 10 medlemmer er én kvinne (representant for de ansatte). Styret konstaterer at det med den lave kvinneandelen i næringen er vanskelig å få en god kjønnsmessig balanse i styret. Likevel vil styret anmode eierorganisasjonene om å oppnevne flere kvinnelige medlemmer til representantskapet, som igjen kan danne grunnlag for rekruttering til styreverv.

2.7 Fremtidsutsikter

Bestandssituasjonen for de viktigste fiskeslagene av hvitfisk er god, og kvotene er for flere av disse høyere i 2009 enn i de foregående år. Utfordringene nå synes ikke å ligge på ressursene, men i en vesentlig vanskeligere markedssituasjon. Styret konstaterer at prisene på torsk og hyse etter flere års oppgang har falt kraftig gjennom 2008, og nå er tilbake på forrige bunnivå i 2003. Prisen på sei viser heldigvis langt større stabilitet, selv om prisen på storsei også har falt mye i forhold til prisen for noen år siden. Vi må forvente at det lave prisnivået vil bestå en periode fremover og omsetningssituasjonen kan for noen arter og størrelser bli vanskelig. Lavkonjunktur over hele verden som følge av finanskrisen gjør det vanskelig å forutse både omfang og varighet av den krisen som nå gjør seg gjeldende også for fiskeprodukter. Det er imidlertid ikke grunn til å tro på bedring i inneværende år. Som følge av økte kvoter på torsk og hyse og et relativt stabilt prisbilde for det viktigste fiskeslaget i Surofi, sei, forventer styret likevel at omsetningen i 2009 vil være på linje med 2008. Det forventes også positivt resultat for Surofi.

Styret vil takke fiskere, kjøpere og offentlige fiskerimyndigheter for et godt samarbeid også i 2008.

Vedlegg 4

Utdrag frå årsmeldingane til Vest-Norges Fiskesalslag 2007 og 2008

1 Styrets beretning for 2007

Vest-Norges Fiskesalslag er en salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde i Sogn og Fjordane og Hordaland, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småhval. Laget er organisert med kontor i Måløy.

Salgslaget har i 2007 hatt en omsetningsutvikling - der både kvantum og verdi økte betydelig i forhold til forrige år. Gjennom laget ble det totalt omsatt 18.915 tonn omregnet til kappet vekt, til en førstehåndsverdi av kr. 358,9 mill. Dette er en oppgang på 3.714 tonn eller 24,4%. Verdien gikk opp med kr. 71,3 mill., som tilsvarer en oppgang på 24,8 % sammenlignet med fjoråret. Gjennomsnittsprisen har gått opp med kr. 0,20 fra kr. 18,08 i 2006 - til kr. 18,28 i 2007 som tilsvarer en økning på 1,1% - verdi i kappet vekt. Omsetningen har variert mellom 202 og 358 mill. de siste 7 årene, hvor vi i 2007 har klart høyest omsetning for denne perioden - således har laget lagt bak seg et godt driftsår.

Året startet som vanlig med dårlig vær i januar, samt at det tradisjonelle kysttorskefisket på vinteren delvis har uteblitt i vårt område de siste årene. Innsiget av sild til kysten på vestlandet har normalt stoppet opp på mørekysten, imidlertid kom noe sild inn lenger sør i år. Endres vandringsmønsteret og silda siger sør om Stadt, antar vi at det gamle torskefisket i vårt område vil ta seg opp igjen. Vi har sett tendenser til at silda sin vandring sørover langs norskekysten har blitt tidligere for hvert år.

Strukturering i kystflåtegruppen har ført til større, mer effektive og mobile fartøy. Dette har videre ført til at kystflåten fra vårt område i sterkere grad har satset på fiske på Møre og Lofoten om vinteren. Dette i tillegg til lite tilgjengelig fisk i januar/februar i vårt område, har igjen ført til mindre landinger fra kystflåten i denne perioden. Struktureringen i banklineflåten, har ført til mindre press på områder der det er fisket på fiskeslag som ikke er kvotebelagt. Flåten har hatt gode fangster på disse feltene i 2007, men prisen har stagnert

- salgslaget vil bidra med tiltak for å få fokus på disse fiskeslagene. Store svingninger i valutakurser - der kronekursen i løpet av året har styrket seg - spesielt mot dollarkurs, har selvsagt også hatt sin innvirkning på pris til fisker.

Markedene stiller stadig mer krav til dokumentasjon, stabil kvalitet og bedre matvaresikkerhet for produktene. Fiskerne må etterstrebe å levere gode råvarer som industrien kan nytte til optimal verdiskapning. All fisk kan ikke bli lytefri - det er bruk for fisk av alle kvaliteter, men kjøperne må bruke riktig pris på ulike kvaliteter for å stimulere fisker til å levere best mulig kvalitet, god kvalitet skal lønne seg. Enkelte kjøpere har også «et stykke å gå» når det gjelder behandling av fisken. Partene må spille på lag for å vurdere mulige forbedringer.

Siden 2005 har vi hatt en betydelig prisoppgang - og fisk har fått en mer sentral plass på middagsbordet på restauranter. Det satses nå betydelige midler på ferskfiskdistribusjon på det norske markedet. Det er 3 store aktører som alle konkurrerer om å ha størst mulig markedsandel. Større konkurranse om råstoffet har ført til økte priser på førstehånd. Utviklingen har vært gledelig med bakgrunn i den vanskelige økonomiske situasjonen store deler av flåten har vært inne i. Med den gode prissituasjonen på fisken har kvoteverdiene fortsatt å stige og vi ser tendenser til større konstellasjoner, der flere rederier samarbeider.

Kjøpersituasjonen i salgslaget sitt distrikt har bedret seg, med stadig flere kjøpere for frosne produkter - ett kystfiskemottak er under innflytting i helt nye lokaler på slutten av året. Det har vært vanskelig for de små fiskemottakene som ligger i utkantene, dette skyldes en betydelig økning i fraktkostnadene, der minsteratene har økt dramatisk. Uten muligheter for frakttilskuddsordninger vil disse mottakene sin eksistens være truet.

I gjennomsnitt for året har vi hatt følgende prisutvikling på de viktigste fiskeslagene: Frossen torsk steg med 13,5%, frossen lange ned med 3,1%, frossen hyse steg med 1,5%, iset sei gikk ned med 0,3% og frossen brosme gikk ned med 3,1%.

Det har vært nedgang av utenlandske landinger i Salgslagets distrikt i 2007. I 2006 ble det landet 610 tonn til en verdi av kr. 10,2 mill., mens det i 2007 ble landet 465 tonn til en verdi av kr. 3,8 mill. Snittprisen var kr 8,10.

Landinger i utlandet av fartøy fra salgslagets distrikt gikk ned fra 228 tonn i 2006 til 200 tonn i 2007. Verdien gikk opp fra kr. 2,1 mill. i 2006 til kr. 2,6 mill. i 2007. Snittprisen gikk opp fra kr. 9,30 til kr. 12,82.

Laget har som tidligere år hatt auksjonssamarbeid for den mobile flåten, sammen med Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, der vi forsøker å ha mest mulig like auksjonsregler. Dette samarbeidet har fungert godt.

Salgslaget har gjennom året betydelige beløp i utestående fordringer hos kjøperne, disse er normalt sikret gjennom bankgaranti, kredittforsikring eller kontantinnskudd. Salgslaget har ikke bokført tap på fordringene på våre kunder i år 2007.

Vest-Norges Fiskesalslag Salg AS ble opprettet i 1996 med Kr. 500.000,- i aksjekapital. Selskapet har tidligere vært nytt til omsetning av levende ål, men vi har hatt en forsøksordning med 1 kjøper av ål i 2007, der omsetningen har gått som ordinær omsetning. Selskapet er i 2007 nytt til formidlingssalg av ål fra annet salgslag.

Salgslaget har et godt samarbeid med de andre salgslagene, gjennom Fiskesalslagenes Samarbeidsråd. Her blir det tatt opp felles saker - spesielt anliggender som gjelder rammebetingelser og førstehåndsomsetning - for best mulig å forsvare fiskernes rettigheter. Dette forum er i stor grad nytt som samkjøringsorgan for salgslagene ved kontakt med myndighetene.

Salgslagene har gående et prosjekt som heter «Prosjekt salgslag/fiskeridirektorat», delprosjekt A og B er ferdig og delprosjekt C er satt i gang høsten 2007. Salgslagene deltar videre i en rekke støttetiltak innenfor fiskerinæringen, bla. Etikkprosjekt, Eksportutvalgets «Fisk i 100» og Miljøsertifisering av fiskeprodukter.

De 2 siste årene har administrasjonen hatt sterkt fokus på etablering av tilfredsstillende finansiering for kjøperne for landinger før jul, slik at pris til fisker ikke har gått ned ved de store leveransene på denne tiden av året.

I meldingsåret er det avholdt 6 styremøter og 1 arbeidsutvalgsmøte. 32 saker er tatt opp til behandling i styret.

1.1 Reguleringer/stopp i fisket

Det har vært gitt dispensasjon for direktehåvet notsei til filetering hele året.

1.2 De enkelte fiskeslag

Kvitlange

Omsetningen av iset kvitlange i lagets distrikt i 2007 var på nivå med året før. Totalt ble det omsatt 770 tonn kappet råfisk til en førstehåndsverdi av kr. 15,0 mill. også samme verdi som forrige år. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 0,26 - fra kr. 19,63 til kr. 19,37.

Omsetningen av frossen kvitlange hadde en dobling i 2007. Fra 1.553 tonn i 2006, til 3.234 tonn i 2007 - en oppgang på hele 1.681 tonn eller 108%. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 31,7 mill. i 2006 til kr. 64,0 mill. i 2007 - en oppgang på kr. 32,3 mill. eller 101,8 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 0,63 fra kr. 20,43 til kr. 19,80.

Vi har sett en klar dreining fra iset til frossen omsetning av lange, og at fisket er blitt et attraktivt fiske der fangstmengde har økt for fartøyene. Pris må imidlertid opprettholdes minst på dagens nivå for at fartøyene skal finne dette fisket interessant.

Brosme

Også omsetning av iset brosme viser omtrent kvantum som for 2006. Omsetningen gikk opp med 1,5 tonn til 194 tonn. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 2,1 mill. til kr. 2,3 mill. en oppgang på kr. 0,2 mill. eller 12,9%. Gjennomsnittsprisen pr. kg. økte med kr. 1,30, fra kr. 10,80 til kr. 12,10.

Omsetningen av frossen brosme har derimot gått kraftig opp i kvantum. Fra 1.420 tonn i 2006 til 2.850 tonn i 2007, en oppgang på 1.430 tonn eller 101%. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 19,0 mill. til kr. 37,0 mill. - en oppgang på hele kr. 18,0 mill. eller 94,6%. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr. 0,41 fra kr. 13,39 til kr. 12,98 - en prisnedgang på 3,1%.

Igen ser vi at brosme og langefisket har tatt seg betydelig opp, men prisene har gått litt tilbake i forhold til de to siste årene - frossen lange med kr 0,63 og frossen brosme med kr 0,41. Fiskepresset på feltene har avtatt, som følge av strukturering.

Skjellbrosme

Landingene av skjellbrosme har hatt god økning fra 2006 til 2007. Det ble landet 65 tonn i 2006 og 193 tonn i 2007. Dette er en oppgang på 128 tonn eller 195%. Førstehåndsverdien økte fra kr. 0,5 mill. til kr. 1,4 mill., en oppgang på kr. 0,9 mill. eller 184%. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr. 0,27 fra kr. 7,53 til kr. 7,26.

Torsk

- *Levende torsk*

Totalt ble det omsatt 48,5 tonn levende torsk til en førstehandsverdi av kr. 1,3 mill. i 2007. Dette er en oppgang på 1,5 tonn fra 2006. Gjennomsnittsprisen pr. kg økte med kr. 0,86 til kr. 26,82 i 2007.

- *Iset og frossen torsk*

Omsetningen av iset torsk viser en oppgang i både kvantum og verdi i 2007. Totalt ble det landet 427 tonn i 2006 mot 459 tonn i 2007. En oppgang på 32 tonn, eller 7,5%. Førstehandsverdien var på kr. 11,8 mill. i 2006 mot kr. 13,5 mill. i 2007. En oppgang på kr. 1,7 mill. eller 14,3%. Gjennomsnittsprisen pr. kg for iset torsk steg fra kr. 27,55 til kr. 29,28.

Omsetningen av frossen torsk gikk også opp i 2007. Totalt ble det landet 2.685 tonn i 2006 mot 2.926 tonn i 2007. En oppgang på 241 tonn eller 8,9%. Førstehandsverdien gikk opp fra kr. 70,2 mill. i 2006 til kr. 86,7 mill. i 2007 en oppgang på kr. 16,5 mill. eller 23,6%. Gjennomsnittsprisen pr. kg. økte med kr. 3,52 til kr. 29,64.

- *Frossen torskefilèt*

Det har ikke vært omsatt frossen torskefilèt i salslagets distrikt i 2007. Det er flere fartøy fra vårt distrikt som har installert filètanlegg, vi har derfor forhåpninger om at dette vil ta seg opp.

Sei

- *Levende sei*

Omsetningen av levende sei har sviktet de siste 2 årene og har gått videre ned i 2007, fra 2.087 tonn i 2006 til 1.403 tonn i 2007 – en nedgang på 684 tonn. Omsetningsverdien gikk ned fra kr. 5,7 mill. i 2006 til kr. 4,2 mill. i 2007, en nedgang på kr. 1,5 mill. eller 25,6%. Gjennomsnittsprisen i 2007 ble kr. 3,03.

- *Iset og frossen sei*

Omsetningen av iset sei er omtrent på samme nivå som året før. Det ble omsatt 1.363 tonn kappet iset sei til en verdi av kr. 10,0 mill. I kvantum er dette en nedgang på 75 tonn fra 2006 - eller 5,2%. Verdien gikk ned fra 2006 med kr. 0,6 mill. eller 5,5%. Gjennomsnittsprisen pr. kg. for iset sei i 2007 var kr. 7,38, mot kr. 7,41 i 2006,.

Det ble omsatt 277 tonn av frossen sei til en verdi av kr. 2,7 mill. Dette er en oppgang fra 2006 på 101 tonn i kvantum og kr. 0,6 mill. i verdi. For frossen sei var gjennomsnittsprisen i 2007 kr. 9,69 mot kr. 11,57 i 2006, en nedgang på kr. 1,88 eller 16,2%.

- *Frossen seifilèt*

Vi har ikke omsatt frossen seifilèt i 2007.

Blåkveite

Omsetningen av blåkveite har stor nedgang fra 313 tonn i 2006 til 170 tonn i 2007. En nedgang på 143 tonn eller 45,7%. Verdien i 2007 er på kr. 3,5 mill. mot kr. 8,1 mill. i 2006, en nedgang på kr. 4,6 mill. eller 56,5%. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 25,82 i 2006 til kr. 20,72 i 2007. Leveransene av blåkveite varierer sterkt fra år til år og dette fiskeslaget regnes som bifangst for havfiskeflåten.

Pigghå

Markedsprisen på pigghå varierer veldig, derfor har ikke salslaget minstepris på dette fiskeslaget. I 2007 ble det landet 125 tonn mot 127 tonn i 2006. Verdien og snittpris er lik med 2006 ca kr. 6,77.

Breiflabb

I 2007 ble det landet 413 tonn breiflabb sløyd m/hode og 63 tonn breiflabbhaler til en totalverdi på 17,8 mill. - mot 481 tonn breiflabb sløyd m/hode og 88 tonn breiflabbhaler i 2006 til en verdi av 21,4 mill. Gjennomsnittsprisen for breiflabb sløyd m/hode gikk opp fra kr. 30,74 i 2006 til kr. 31,25 i 2007. Halene gikk opp fra kr. 75,31 i 2006 til kr. 77,94 i 2007.

Hyse

- *Iset og frossen hyse*

Det ble i 2007 landet 358 tonn iset hyse til en verdi av kr. 4,9 mill. - dette er en oppgang fra 2006 på 9 tonn eller 2,7% og verdimessig en oppgang på kr. 0,5 mill. eller 13%. Gjennomsnittsprisen økte med kr. 1,24 fra kr. 12,39 i 2006 til kr. 13,63 i 2007.

Omsatt kvantum av frossen hyse har gått kraftig opp i 2007. Det ble landet 2.331 tonn frossen hyse i 2007 til en verdi av kr. 48,6 mill. Dette er en oppgang på 623 tonn, eller 36,5%. Verdien er økt med 13,5 mill. som tilsvarer 38,6%. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr. 20,52 i 2006 til kr. 20,84 i 2007, en oppgang på kr. 0,32 eller 1,6%.

- *Frossen hysefilèt*

Det er ikke landet frossen hysefilèt i 2007.

Lysing

Det ble landet 177 tonn i 2007 mot 188 tonn i 2006, en nedgang på 11 tonn eller 5,6%. Verdien gikk ned fra kr. 6,7 mill. i 2006 til kr. 5,6 mill. i 2007, en nedgang på kr. 1,1 mill. eller 17,2%. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 35,72 i 2006 til kr. 31,32 i 2007.

De 2 siste årene har det således vært gode fangster på lysing i forhold til tidligere.

Krabbe

Det ble i 2007 landet 541 tonn krabbe til en verdi av kr. 4,2 mill. Dette er en oppgang fra 2006 på 139 tonn – eller 34,6%. Det var i 2007 opprettet pakkestasjoner for krabbe på Raudeberg og Ytrøy.

Uer

I 2007 ble det landet 45 tonn iset rund uer i lagets distrikt til en verdi av 0,7 mill. Gjennomsnittsprisen var på kr. 14,77 som var en oppgang på kr 2,47. Omsetning av frossen uer var på 135 tonn, som er en nedgang på 83 tonn. Verdien gikk ned fra 4,2 mill i 2006 til 2,0 mill. i 2007. Gjennomsnittsprisen for frossen uer var kr 15,10, en nedgang på kr 4,37 fra året før.

Levende ål

Det ble landet 24 tonn i 2007 mot 35 tonn i 2006 - en nedgang på 11 tonn eller 32%. Verdien i 2007 var kr. 1,1 mill. som er en nedgang på 0,4 mill. fra 2006. Gjennomsnittsprisen ble kr. 45,99, en oppgang på kr. 2,97 sammenlignet med 2006.

Steinbit

Fisket etter grå-, flekk- og blåsteinbit er stort sett bifangst for autolineflåten. Interesse for direktefiske etter blåsteinbit har variert mye de senere årene.

- Gråsteinbit

Det ble landet 35,4 tonn i 2007 mot 18,6 tonn i 2006. Verdien av gråsteinbit slår marginalt ut på statistikken for lagets omsetning.

- Flekksteinbit

I 2007 ble det landet 114 tonn mot 74 tonn i 2006 - en oppgang på 40 tonn eller 54,6%. Verdien steg fra kr. 1,4 mill. i 2006 til kr. 2,3 mill. i 2007 - en oppgang på kr. 0,9 mill eller 68,3%. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr. 18,45 i 2006 til kr. 20,08 i 2007, en oppgang på kr. 1,63 eller 8,8%.

- Blåsteinbit

Omsetningen av blåsteinbit er på omtrent samme nivå som i 2006. Det ble landet 221 tonn i 2007 mot 214 tonn i 2006 - en oppgang på 7 tonn. Verdien i 2007 er på kr. 1,7 mill. mot kr. 1,4 mill. i 2006 - en oppgang på kr. 0,3 mill. eller 23,3%. Gjennomsnittsprisen har steget fra kr. 6,65 i 2006 til kr. 7,93 i 2007 - en oppgang på kr. 1,27 eller 19,1%.

1.3 Lagets økonomi

Etter en brutto omsetning på kr. 358,9 mill. som ga provisjonsinntekter på kr. 4,4 mill., er regnskapet gjort opp med et overskudd på kr. 1.192.871,00 etter skatt. Egenkapitalavkastningen er således 5,4%.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av lagets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Etter regnskapsårets utgang er det ikke inntrått forhold som er av betydning for vurdering av resultatregnskapet og balanse.

Forøvrig vises til regnskapet for år 2007.

1.4 Sluttord

Salgslagets hadde ved årsskiftet 6 ansatte hvorav 4 på deltid.

Selskapet har som politikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, av 6 ansatte er 4 kvinner.

Antall sykedager har vært 77, hvorav 1 har vært sykmeldt i 71 dager.

Arbeidsmiljøet må betegnes som godt.

Virksomhetens bransje medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Utgangspunktet for styrets arbeid vil være å sikre fiskerne gode priser og betalingsbetingelser, samt like muligheter innenfor omsetningssystemene – avhengig av de rammebetingelser som myndighetene måtte vedta.

Styret takker lagets ansatte for det arbeidet som er utført i det året som ligger bak oss. Videre vil styret takke medlemmer, faglag, myndigheter og andre samarbeidspartnere for et godt og konstruktivt samarbeid i året som har gått og håper på et fortsatt godt samarbeid i årene fremover.

2 Styrets beretning for 2008

Vest-Norges Fiskesalslag er en salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde i Sogn og Fjordane og Hordaland, organiserer førstehåndsomsetning av hvittfisk, skalldyr, bløtdyr og småhval. Laget er organisert med kontor i Måløy.

Salgslaget har i 2008 hatt en omsetningsutvikling - der kvantum er på samme nivå som forrige år, men prisnedgang førte til at verdien gikk ned.

Gjennom laget ble det totalt omsatt 18.687 tonn omregnet til kappet vekt, til en førstehåndsverdi av kr. 316,2 mill. Dette er en nedgang på 228 tonn eller 1,2 %. Verdien gikk ned med kr. 42,7 mill., som tilsvarer en nedgang på 11,9 % sammenlignet med fjoråret. Gjennomsnittsprisen har gått ned med kr. 2,20 fra kr. 18,06 i 2007 - til kr. 15,87 i 2008 som tilsvarer en nedgang på 12,1 % - verdi i kappet vekt. Omsetningen har variert mellom 202 og 358 mill. de siste 8 årene, hvor vi i 2008 har den tredje høyeste omsetning for denne perioden – således har laget lagt bak seg et tilfredsstillende driftsår.

Året startet som vanlig med dårlig vær i første del av januar. Det tradisjonelle kysttorskefisket på vinter/vår tok seg noe opp i vårt område. Dette skyldes at innsiget av sild til kysten på vestlandet som normalt har stoppet opp på mørekysten, tok en «runde» sør om Stad. Vi har sett tendenser til at silda sin vandring sørover langs norskekysten har blitt tidligere for hvert år, vi antar at det gamle kysttorskefisket i vårt område vil ta seg opp igjen dersom innsiget kommer stadig lenger sør. Dette vil videre bidra til også et bedre fiske på andre arter.

Strukturering i kystflåtegruppen har ført til større, mer effektive og mobile fartøy. Dette har videre ført til at kystflåten fra vårt område i sterkere grad har satset på fiske på Møre og Lofoten om vinteren. Dette i tillegg til lite tilgjengelig fisk i januar/februar i vårt område, har igjen ført til mindre landinger fra kystflåten i denne perioden. Dette kan fort bli endret, dersom tilgangen i vårt område blir bedre. Banklineflåten har hatt et godt fiskeri på fiskeslag som ikke er kvotebelagt i 2008. Prisen har imidlertid gått ned – salgslaget vil bidra med tiltak for å få fokus på disse fiskeslagene, og har startet et prosjekt sammen med SUROFI og Møreforskning for økt verdiskapning av lange. Svært store svingninger i valutakurser, har skapt usikkerhet i markedet og selvsagt hatt sin innvirkning på pris til fisker.

Innkjøpere og konsumenter stiller stadig mer krav til dokumentasjon, stabil kvalitet og bedre matvaresikkerhet for produktene. Fiskerne må etterstrebe å levere gode råvarer som industrien kan nytte til optimal verdiskapning. All fisk kan ikke bli lytefri - det er bruk for fisk av alle kvaliteter, men kjøperne må bruke riktig pris på ulike kvaliteter for å stimulere fisker til å levere best mulig kvalitet - god kvalitet skal lønne seg. Næringen må spille på lag for å vurdere mulige forbedringer.

Siden 2005 har vi hatt en betydelig prisoppgang - og fisk har fått en mer sentral plass på middagsbordet på restauranter. På slutten av 2007 var det slutt på prisoppgangen og videre inn i 2008 har

dette bildet endret seg dramatisk, vanskene har forsterket seg ytterligere mot slutten av året. Konkurransen fra oppdrettede hvitfiskarter fra Asia som blir tilbudt markedet i betydelige mengder, preger også markedssituasjonen.

Kjøpersituasjonen i salgslaget sitt distrikt har vært stabil. Vi har et god kjøperkorps for frosne produkter. Det er vanskelig for de små fiskemottakene som ligger i utkantene, dette skyldes en betydelig økning i fraktkostnadene, der minsteratene har økt dramatisk. Kystfiskemottakene sin logistikk er i tillegg kanskje den mest kostbare i Norge - og uten muligheter for frakttilskuddsordninger er mottakene sin eksistens truet.

I gjennomsnitt for året har vi hatt følgende prisutvikling på de viktigste fiskeslagene: Frossen torsk gikk ned med 10%, frossen lange ned med 6,2%, frossen hyse ned med 21,5%, iset sei gikk ned med 3,8% og frossen brosme gikk ned med 7,4%.

Det har vært nedgang av utenlandske landinger i Salgslagets distrikt i 2008. I 2007 ble det landet 465 tonn til en verdi av kr. 3,8 mill., mens det i 2008 ble landet 138 tonn til en verdi av kr. 2,1 mill. Snittprisen var kr 14,93.

Landinger i utlandet av fartøy fra salgslagets distrikt gikk opp fra 200 tonn i 2007 til 257 tonn i 2008. Verdien gikk opp fra kr. 2,6 mill. i 2007 til kr. 5,3 mill. i 2008. Snittprisen gikk opp fra kr. 12,82 til kr. 20,60.

Laget har som tidligere år hatt auksjonssamarbeid for den mobile flåten, sammen med Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, der vi forsøker å ha mest mulig like auksjonsregler. Dette samarbeidet har fungert godt.

Salgslaget har gjennom året betydelige beløp i utestående fordringer hos kjøperne, disse er normalt sikret gjennom bankgaranti, kredittforsikring eller kontantinskudd. Salgslaget har ikke bokført tap på fordringene på våre kunder i år 2008. På de kundene som nytter kredittforsikring har vi 90% dekning, mens salgslaget her har en egenrisiko på 10%.

Vest-Norges Fiskesalslag Salg AS ble opprettet i 1996 med Kr. 500.000,- i aksjekapital. Selskapet har tidligere vært nytt til omsetning av levende ål. Styret har i 2008 vedtatt at dette selskapet blir oppløst og slettet i Foretaksregisteret. Omsetningen av levende ål vil etter dette gå som ordinær omsetning gjennom salslaget.

Salslaget har et godt samarbeid med de andre salgslagene, gjennom Fiskesalslagenes Samarbeidsråd. Her blir det tatt opp felles saker - spesielt anliggender som gjelder rammebetingelser og førstehåndsomsetning - for best mulig å forsvare fiskernes rettigheter. Dette forum er i stor grad nyt-

tet som samkjøringsorgan for salgslagene ved kontakt med myndighetene.

Salgslagene har hatt gående et prosjekt som heter «Prosjekt salgslag/fiskeridirektorat», delprosjekt A og B er ferdig og delprosjekt C er i sluttfasen. Salgslagene deltar videre i en rekke støtteiltak innenfor fiskerinæringen, bla. Eksportutvalgets tidligere «Fisk i 100» nå «Fiskesprell» og Miljøsertifisering av fiskeprodukter.

Administrasjonen har hatt sterkt fokus på etablering av tilfredsstillende finansiering for kjøperne for landinger før jul - dette er løst med tillegggrammer - slik at pris til fisker ikke har gått ned ved de store leveransene på denne tiden av året.

Vanskene i de fleste markeder har spredt seg inn i industrien ved at bankene har strammet inn pengekranene og bedriftene har fått mindre å handle for. Salgslagets oppgave er å bidra til at fiskerne skal ha størst mulig trygghet for sine inntekter. Oppgjørs- og garantisystemer skal sikre at pengene kommer inn selv om det er uroligheter i markedet.

I meldingsåret er det avholdt 6 styremøter og 2 arbeidsutvalgsmøter. 42 saker er tatt opp til behandling i styret.

2.1 Reguleringer/stopp i fisket

Det har vært gitt dispensasjon for direktehåvet notsei til filetering hele året.

2.2 De enkelte fiskeslag

Kvitlange

Det var en kraftig økning i omsetningen av iset kvitlange i lagets distrikt i 2008. Totalt ble det omsatt 1.132 tonn mot 770 året før. Førstehåndsverdien var på kr 21,4 mill. en økning på kr 6,5 mill. fra forrige år. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 0,45 - fra kr. 19,37 til kr. 18,92.

Omsetningen av frossen kvitlange hadde nedgang i 2008. Fra 3.234 tonn i 2007, til 2.736 tonn i 2008 - en nedgang på 498 tonn eller 15,4%. Førstehåndsverdien gikk ned fra kr. 64,0 mill. i 2007 til kr. 50,8 mill. i 2008 - en nedgang på kr. 13,2 mill. eller 20,7 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 1,24 fra kr. 19,79 til kr. 18,55.

Pris må imidlertid opprettholdes minst på dagens nivå for at fartøyene skal finne dette fisket interessant. Salgslaget har sammen med SUROFI og Møreforskning satt fokus på markedstiltak her.

Brosme

Omsetningen av iset brosme har gått opp i kvantum. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 2,3 mill. til kr. 3,0 mill. en oppgang på kr. 0,7 mill. eller 30%. Gjennomsnittsprisen pr. kg. gikk ned med kr. 0,24, fra kr. 12,10 til kr. 11,86.

Omsetning av frossen brosme viser omtrent samme kvantum som for 2007. En økning fra 2.850 tonn i 2007 til 2.908 tonn i 2008, en oppgang på 58 tonn eller 2,0%. Førstehåndsverdien gikk ned fra kr. 37,0 mill. til kr. 35,0 mill. - en nedgang på kr. 2,0 mill. eller 5,5%. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr. 0,96 fra kr. 12,98 til kr. 12,02 - en prisnedgang på 7,4%.

Vi ser at nedgang i kvantum av frossen lange og brosme er stort sett erstattet av iset råstoff.

Skjellbrosme

Landingene av skjellbrosme er på samme nivå som i 2007. Det ble landet 193 tonn i 2007 og 196 tonn i 2008. Det var imidlertid en voldsom økning på hele 128 tonn fra 2006 til 2007. Førstehåndsverdien økte fra kr. 1,4 mill. til kr. 1,8 mill., en oppgang på kr. 0,4 mill. eller 26,7%. Gjennomsnittsprisen gikk opp med kr. 1,81 fra kr. 7,26 til kr. 9,07, prisoppgang på hele 25%.

Torsk

- Levende torsk

Totalt ble det omsatt 45 tonn levende torsk til en førstehåndsverdi av kr. 1,2 mill. i 2008. Dette er en nedgang på 2,8 tonn fra 2007. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 0,66 til kr. 26,16 i 2008.

- Iset og frossen torsk

Omsetningen av iset torsk viser en oppgang i både kvantum og verdi i 2008. Totalt ble det landet 459 tonn i 2007 mot 669 tonn i 2008. En oppgang på 210 tonn, eller 45,6%. Førstehåndsverdien var på kr. 13,5 mill. i 2007 mot kr. 18,5 mill. i 2008. En oppgang på kr. 5,0 mill. eller 37,6%. Gjennomsnittsprisen pr. kg for iset torsk gikk ned fra kr. 29,28 til kr. 27,67.

Omsetningen av frossen torsk gikk ned i 2008. Totalt ble det landet 2.926 tonn i 2007 mot 2.432 tonn i 2008. En nedgang på 494 tonn eller 16,9%. Førstehåndsverdien gikk ned fra kr. 86,7 mill. i 2007 til kr. 64,9 mill. i 2008 en nedgang på kr. 21,8 mill. eller 25,2%. Gjennomsnittsprisen pr. kg. gikk ned med kr. 2,96 til kr. 26,68.

Sei

- *Levende sei*

Omsetningen av levende sei tok seg litt opp igjen etter å ha sviktet de siste årene. Økningen var fra 1.403 tonn i 2007 til 2.683 tonn i 2008 – en oppgang på 1.280 tonn. Omsetningsverdien gikk opp fra kr. 4,2 mill. i 2007 til kr. 8,7 mill. i 2008, en økning på kr. 4,5 mill. eller 104%. Gjennomsnittsprisen i 2008 økte fra kr. 3,03 til 3,24.

- *Iset og frossen sei*

Omsetningen av iset sei ble litt lavere enn året før. Det ble omsatt 1.190 tonn kappet iset sei til en verdi av kr. 8,5 mill. I kvantum er dette en nedgang på 173 tonn fra 2007 - eller 12,7%. Verdien gikk ned fra 2007 med kr. 1,6 mill. eller 16%. Gjennomsnittsprisen pr. kg. for iset sei i 2008 var kr. 7,10 mot kr. 7,38 i 2007,

Det ble omsatt 414 tonn av frossen sei til en verdi av kr. 4,2 mill. Dette er en oppgang fra 2007 på 136 tonn i kvantum og kr. 1,5 mill. i verdi. For frossen sei var gjennomsnittsprisen i 2008 kr. 10,21 mot kr. 9,69 i 2007, en økning på kr. 0,52 eller 5,3%.

- *Frossen seifilèt*

Vi har ikke omsatt frossen seifilèt i 2008.

Blåkveite

Omsetningen av blåkveite er på samme nivå som året før, kvantumet gikk ned fra 170 tonn i 2007 til 164 tonn i 2008. En nedgang på 6 tonn eller 3,5%. Verdien i 2008 er på kr. 3,4 mill. mot kr. 3,5 mill. i 2007, en nedgang på kr. 0,1 mill. eller 2,5%. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr. 20,72 i 2007 til kr. 20,92 i 2008. Leveransene av blåkveite varierer sterkt fra år til år og dette fiskeslaget regnes som bifangst for havfiskeflåten.

Pigghå

Markedsprisen på pigghå varierer veldig, derfor har ikke salslaget minstepris på dette fiskeslaget. I 2008 ble det landet 122 tonn mot 125 tonn i 2007. Snittpris var kr. 6,01 mot 6,76 i 2007.

Breiflabb

I 2008 ble det landet 306 tonn breiflabb sløyd m/hode og 81 tonn breiflabbhale til en totalverdi på 15,6 mill. - mot 413 tonn breiflabb sløyd m/hode og 63 tonn breiflabbhale i 2007 til en verdi av 17,8 mill. Gjennomsnittsprisen for breiflabb sløyd m/hode gikk ned fra kr. 31,25 i 2007 til kr. 29,60 i 2008. Halene gikk opp fra kr. 77,94 i 2007 til kr. 80,53 i 2008.

Hyse

- *Iset og frossen hyse*

Det ble i 2008 landet 306 tonn iset hyse til en verdi av kr. 3,6 mill. - dette er en nedgang fra 2007 på 52 tonn eller 14,5% og verdimessig en nedgang på kr. 1,3 mill. eller 25,7%. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr. 1,78 fra kr. 13,63 i 2007 til kr. 11,85 i 2008.

Omsatt kvantum av frossen hyse har gått litt ned i 2008. Det ble landet 2.055 tonn frossen hyse i 2008 til en verdi av kr. 33,6 mill. Dette er en nedgang på 276 tonn, eller 11,8%. Verdien er gikk tilbake med 14,9 mill. som tilsvarer 30,7% - omtrent samme totalverdi som 2006. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 20,84 i 2007 til kr. 16,36 i 2008, en nedgang på hele kr. 4,48 eller 21,4%.

- *Frossen hysefilèt*

Det er ikke landet frossen hysefilèt i 2008.

Lysing

Det ble landet 222 tonn i 2008 mot 177 tonn i 2007, en oppgang på 45 tonn eller 25,2%. Verdien gikk opp fra kr. 5,6 mill. i 2007 til kr. 5,8 mill. i 2008, en oppgang på kr. 0,2 mill. eller 4,8%. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 31,32 i 2007 til kr. 26,21 i 2008. De 3 siste årene har det således vært gode fangster på lysing i forhold til tidligere.

Krabbe

Det ble i 2008 landet 237 tonn krabbe til en verdi av kr. 2,4 mill. Dette er en nedgang fra 2007 på 305 tonn – eller 56,2%. Det var dramatisk svikt i markedet etter krabbe i 2008, derfor hadde mottaket begrenset kjøpene.

Uer

I 2008 ble det landet 36 tonn iset rund uer i lagets distrikt til en verdi av 0,7 mill. Gjennomsnittsprisen var på kr. 21,68 som var en oppgang på hele kr. 6,92. Omsetning av frossen uer var på 110 tonn, som er en nedgang på 25 tonn. Verdien gikk ned fra 2,0 mill. i 2007 til 1,4 mill. i 2008. Gjennomsnittsprisen for frossen uer var kr. 12,94, en nedgang på kr. 2,16 fra året før.

Levende ål

Det ble landet 23 tonn i 2008 mot 24 tonn i 2007. Verdien i 2008 var kr. 0,9 mill. som er en nedgang på 0,2 mill. fra 2007. Gjennomsnittsprisen ble kr. 40,19, en nedgang på kr. 5,80 sammenlignet med 2007. Fangsten av levende ål har gått betydelig tilbake de senere år.

Steinbit

Fisket etter grå-, flekk- og blåsteinbit er stort sett bifangst for autolineflåten. Interesse for direktefiske etter blåsteinbit har variert mye fra år til år.

- Gråsteinbit

Det ble landet 38,5 tonn i 2008 mot 35,4 tonn i 2007. Gjennomsnittsprisen var på kr 11,63 en nedgang på kr 2,49 fra året før.

- Flekksteinbit

I 2008 ble det landet 230 tonn mot 114 tonn i 2007 - en oppgang på 116 tonn eller 101%. Verdien steg fra kr. 2,3 mill. i 2007 til kr. 3,7 mill. i 2008 - en oppgang på kr. 1,4 mill eller 60,7%. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 20,08 i 2007 til kr. 16,02 i 2008, en nedgang på kr. 4,06 eller 20,2%.

- Blåsteinbit

Omsetningen av blåsteinbit er på omtrent samme nivå som i 2007. Det ble landet 250 tonn i 2008 mot 221 tonn i 2007 - en oppgang på 29 tonn. Verdien i 2008 er på kr. 2,0 mill. mot kr. 1,7 mill. i 2007 - en oppgang på kr. 0,3 mill. eller 17,3%. Gjennomsnittsprisen har steget fra kr. 7,93 i 2007 til kr. 8,23 i 2008 - en oppgang på kr. 0,31 eller 3,9%.

2.3 Lagets økonomi

Etter en brutto omsetning på kr. 316 mill. som gav provisjonsinntekter på kr. 4,0 mill., er regnskapet gjort opp med et overskudd på kr. 1.219.218,-.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av lagets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Etter regnskapsårets utgang er det ikke inntrått forhold som er av betydning for vurdering av resultatregnskapet og balanse.

Ledige likvider som laget disponerer er nyttet i ordinær drift.

Forøvrig vises til regnskapet for år 2008.

2.4 Sluttord

Salgslagets hadde ved årsskiftet 6 ansatte hvorav 4 på deltid.

Selskapet har som politikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, av 6 ansatte er 4 kvinner.

Antall sykedager har vært 38, hvorav 1 har vært sykmeldt i 20 dager.

Arbeidsmiljøet må betegnes som godt.

Virksomhetens bransje medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Utgangspunktet for styrets arbeid vil være å sikre fiskerne gode priser og betalingsbetingelser, samt like muligheter innenfor omsetningssystemene – avhengig av de rammebetingelser som myndighetene måtte vedta.

Styret takker lagets ansatte for det arbeidet som er utført i det året som ligger bak oss. Videre vil styret takke medlemmer, faglag, myndigheter og andre samarbeidspartnere for et godt og konstruktivt samarbeid i året som har gått og håper på et fortsatt godt samarbeid i årene fremover.

Vedlegg 5

Utdrag frå årsmeldingane til Rogaland Fiskesalgslag 2007 og 2008

1 Styrets beretning for 2007

1.1 Driften

Det er for beretningsåret 2007 - Salgslagets 61. - avholdt 5 styremøter. I alt er det behandlet 53 saker, 24 referatsaker og 29 vedtakssaker.

Sammen med de andre salgslagene er selskapet fortsatt med i prosjektet «Fisk i 100» (fisk i skolen) som ble startet i 1998. Prosjektet har som målsetning å gjøre fisk som mat og næring bedre kjent blant barn og ungdom.

Vår hjemmeside www.rogfisk.no blir stadig mer besøkt. I tillegg til priser og statistikker finnes der nå også aktuelle rundskriv og bestemmelser vedr. reguleringer av fiske i vårt område.

Salgslagsavgiften har for leveringer i Norge vært 2,25 % og 1,75 % for leveringer i utlandet.

I forbindelse med avslutning av årsregnskapet har styret vedtatt en tilbakebetaling tilsvarende 0,75 % av årsumsetningen for innenlandsleveringer og 0,35 % for utenlandsleveringer for alle fiskere som har levert for over 1 G (NOK 66.812). Dette medfører at den faktiske lagsavgiften har vært 1,5 % for innenlandsleveringer og 1,4 % for utenlandsleveringer.

Regnskapet er gjort opp med et overskudd på kr. 575.994 etter skatt og er avsatt til annen egenkapital.

Regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Arbeidsmiljøet er godt.

Selskapet forurensar ikke det ytre miljø.

Selskapet har ingen egen forsknings- og/eller utviklingsaktivitet.

1.2 Organisasjon

I løpet av året har det vært levert fangster fra totalt 331 (362) registrerte norske fiskere, hvorav 286 (293) fra Rogaland. I tillegg har vi hatt leveranser fra 311 (315) uregistrerte fiskere.

Salgslaget har ved årsskiftet 3 ansatte (1 mann og 2 kvinner) i heltidsstillinger. De styrende organer i selskapet består av kun menn.

1.3 Førstehåndsomsetningen for fisk

Året 2007 har vært vesentlig lavere enn fjoråret og lavere enn det som har vært et normalår for de siste 5 årene.

Andelen av leveringer i utlandet viser en liten nedgang fra fjoråret og utgjør 25,1 % mot 25,8 % året før. Dette inkluderer leveranser fra en bomtråler.

Utenlandske fiskeres (5 mot 17 året før) levering i Rogaland viser en vesentlig nedgang og utgjør nå 0,2 % av brutto omsetning mot 1,2 % i 2006.

Det har vært avholdt 2 ordinære prisforhandlingsmøter med kjøperne i Rogaland. I tillegg har det vært avholdt flere telefonmøter om prisen på kokte reker.

Førstehåndsomsetningen gjennom Laget har vært drevet etter samme prinsipper som tidligere.

Verdien av 1. håndsomsetningen utgjorde kr. 149.826.397 som er en nedgang på kr. 29.169.316 i forhold til i fjor. Det totale kvantum viser også en nedgang, 6.745 tonn (kappa vekt) i 2007 mot 8.048 tonn i 2006.

Pr. 31.12.07 hadde følgende firma gyldig kjøpetillatelse:

Sirevaag A/S, Sirevåg
FONN Egersund AS, Egersund
Koralfisk AS, Husøy
Skude Fryseri A/S, Skudeneshavn
Vassøy Krabbe AS, Vassøy
Rennesøy Reker AS, Rennesøy
K-Fisk AS, Kopervik
Åkra Sjømat, Åkrehamn
Romseland & Co., Hervik
Rennesøy Fisk og Skalldyr, Rennesøy
Emberland AS, Avaldsnes
Marine Harvest Norway AS, Hjelmeland
(leppefisk)

Bjørn Løften, Torvastad
Bokn Seafood, Bokn

Andre mottaksstasjoner (understasjoner):

Erling Østebøvik, Skjoldastraumen
Skiftun Fiskemottak, Skiftun
Rygjabø vid. skole, Judaberg

Dispensasjoner for kaisalg til forbruker

Det er i 2007 innvilget 24 dispensasjoner for salg av fisk og skalldyr direkte fra fisker til forbruker, det samme som året før. Dette representerer en omsetning på kr. 5.264.890 mot kr. 5.445.818 i 2005. 6 av dispensasjonene er gitt for omsetning av reker, mens resten gjelder krabbe, fisk og hummer.

1.4 Fiskeomsetningen

Av de enkelte fiskesorter ble det levert

2007	Mengde (tonn)	Pris	Verdi (kappa vekt)
Sei	2.337	6,53	15,2 mill. kr
Torsk	470	30,58	14,4 mill. kr
Hyse	170	13,32	2,2 mill. kr
Lyr	149	13,01	1,9 mill. kr
Lange	98	11,99	1,1 mill. kr
Piggvar	15	87,15	1,3 mill. kr
Rødspette	525	18,08	9,5 mill. kr
Sjötunge	3	140,93	0,4 mill. kr
Pigghå	59	8,79	0,5 mill. kr
Breiflabb	106	80,14	8,5 mill. kr

I tallene for sei er inkludert 721 tonn notsei.

2006	Mengde (tonn)	Pris	Verdi (kappa vekt)
Sei	2.864	6,87	19,6 mill. kr
Torsk	445	28,25	12,5 mill. kr
Hyse	172	12,47	2,1 mill. kr
Lyr	129	13,40	1,7 mill. kr
Lange	135	11,75	1,5 mill. kr
Piggvar	17	103,27	1,7 mill. kr
Rødspette	728	18,37	13,3 mill. kr
Sjötunge	25	102,93	2,5 mill. kr
Pigghå	42	8,42	0,3 mill. kr
Breiflabb	130	76,32	9,9 mill. kr

I tallene for sei er inkludert 663 tonn notsei.

Omsetningssituasjonen for reker

Rekefisket utgjorde 45 % av Salgslagets 1. håndsomsetning.

Totalkvantumet viser en nedgang på 587 tonn i 2007 (fra 2.251 tonn i 2006 til 1.664 tonn i 2007).

Kvotene for Nordsjøen og Skagerrak har vært slått sammen og fordelt pr. båt med 50 tonn i den første 4-måneders perioden og 40 tonn i de to siste. Båtkvoten ble hevet til 60 tonn i 1. periodekvote og 50 tonn i 2. og 3. periodekvote. Årsfangsten for reker viser at det manglet ca. 1.000 tonn på at den totale kvote på 9.331 tonn reker i Skagerrak og Nordsjøen ble fisket opp.

- Råreker

Kvantumet med råreker er gått ned fra 857 tonn i 2006 til 592 tonn i 2007. Det har ikke vært behov for å innføre kvoter for råreker i løpet av året. Gjennomsnittsprisen har for råreker gått opp fra kr. 9,70 pr. kg til kr. 9,94. Minsteprisen for de tre minste sorteringen med råreker ble satt opp fra kr 0,25/kg fra 03.12.06, men denne prisøkningen ble etter sterk press fra produsentene, reversert fra nyttår.

Den tollfrie kvoten til EU for pillede reker i lake (1.000 tonn) ble ikke oppbrukt i løpet av året.

- Salt-/sjøkokte reker

Saltkokte reker har et kvantum på 535 tonn, en nedgang på 25 tonn fra 2006. Gjennomsnittsprisen har holdt seg stabil, kr. 54,59 i 2006 mot kr. 54,21 i 2007.

Sjøkokte reker viser en nedgang i kvantum, fra 833 tonn i 2006 til 535 tonn i 2007. Gjennomsnittsprisen har gått opp fra kr. 60,90 i 2006 til kr. 64,28 i 2007.

Den gjennomsnittlige prisen til fisker for kokte reker i 2007 er kr. 59,24 mot kr. 58,36 i 2006.

- Eksport av kokte reker til Sverige

Minsteprisen for sjø- og saltkokte reker til Sverige var kr. 37,00 i begynnelsen av året. Denne ble satt ned til kr. 30,00 med virkning fra og med 15.10.

Av markedsmessige hensyn ble det i utgangspunkt innført ukeskvoter på 330-550-770-990-1.210-1.430 kg pr. båt. Kvotene ble opphevet fra og med uke 4.

Den tollfrie kvoten for total eksport av kokte reker til EU på 800 tonn var brukt opp pr. 10.10.07.

Eksporten av kokte reker fra våre eksportører til Sverige var 253 tonn mot 298 tonn året før.

Den tollfrie kvoten vil være den samme i 2008.

- Rekekonger

Det er levert 69 tonn rekekonger. Dette er en økning på 21 tonn fra fjoråret, samtidig har gjennomsnittsprisen gått opp fra 86,26 i 2006 til 88,59 i 2007.

- Hummer

Kvantumet med hummer som er solgt gjennom Laget viser en økning fra året før, fra 10.381 kg i 2006 til 12.266 kg i 2007. Prisene har vist en positiv utvikling fra kr. 219,05 i 2006 til kr. 228,00 i 2007.

- Ål

Det har vært et labert ålefiske.

Totalkvantumet har gått ned fra 67.640 kg til 39.021 kg. Prisen for gul ål viser en oppgang fra kr. 44,22 til kr. 46,36, mens blankål har gått opp fra kr. 50,37 i 2006 til 53,79 i 2007.

Romseland & Co. og FONN Egersund AS har stått for kjøpet også dette året.

- Krabbe

Minsteprisene for produksjonskrabbe ble øket til kr. 8,25/kg og prisen på konsumkrabbe ble øket fra kr. 11,50/kg til kr. 12,00/kg med virkning fra 30.04.07.

Krabbe viser en positiv utvikling over hele landet og ser ut til å bli nærmest et helårsprodukt.

Den totale mengde krabbe som er solgt gjennom Laget er gått opp fra 582 tonn til 670 tonn.

1.5 Samarbeid med andre salgslag

I tillegg til det generelle samarbeidet med andre salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd, har vi et samarbeid med Skagerakfisk S/L på reker og Vest-Norges Fiskesalgslag på notsei.

1.6 Minsteprisforhandlinger

Det ble avholdt ordinære prisforhandlinger i februar og september.

I tillegg har det vært avholdt telefonmøter vedr. rekeprisene og åleprisene når markedssituasjonen tilsa det.

I forhandlingene har vært benyttet pris-sammenligninger med andre salgslag, samtidig som den aktuelle markedssituasjonen har vært hensyntatt.

1.7 Kassapoolen

Det er i løpet av året kjøpt inn 1.702 kasser. Poolen er finansiert med et trekk på fisker og kjøper med 8 øre pr. kg.

Fiskemottakene Koralfisk AS, Husøy, Sirevaag AS, Sirevåg og FONN Egersund A/S, Egersund har stått for rengjøringen av kassene. Den totale belastning for kassavask beløper seg til kr. 290.397 mot kr. 368.850 i 2006.

Kontoen hos Rogaland Fiskesalgslag S/L viser pr. 31.12.07 en positiv balanse på kr 23.396.

Følgende personer har administrert poolen: Torger Torgersen, formann, kjøpernes representant; Ludvig Egge, kjøpernes representant; Tor Kristian Sirevåg, kjøpernes representant; Frank Midtbø, fiskernes representant; Tore Kr. Knutsen, fiskernes representant; Arne Mong, fiskernes representant.

1.8 Fiskeriavtalen 2007**Tilskuddsordninger**

Føring	
Bevilget 2007	kr. 1.120.000

Disponering av tilskuddsmidlene

Føringstilskudd reker	kr. 330.729
Føringstilskudd fisk	kr. 521.030
Føringstilskudd notsei	kr. 268.241

1.9 Fiskernes ulykkeskasse

Fiskernes Ulykkeskasse hadde ved utgangen av 2007 dette styret: Jan Skjervø, Trondheim, formann; Hilmar Blikø, Måneset, nestformann; Otto Benjaminson, Halsnøy; Kjell Paulsen, Bergen.

Utligningssummen for 2007 var kr. 300.000.

Stønadssummen var i 2007 kr. 50.000 ved ulykkesdød og ved 100 % medisinsk invaliditet som følge av ulykkeshendinger.

2 Styrets beretning for 2008**2.1 Driften**

Det er for beretningsåret 2008 - Salgslagets 62. - avholdt 5 styremøter. I alt er det behandlet 47 saker, 14 referatsaker og 33 vedtakssaker.

Sammen med de andre salgslagene er selskapet fortsatt med i prosjektet «Fisk i 100» (fisk i skolen) som ble startet i 1998 og som nå har fått navnet «Fiskesprell». Prosjektet har som målsetning å gjøre fisk som mat og næring bedre kjent blant barn og ungdom.

Vår hjemmeside www.rogfisk.no blir stadig mer besøkt. I tillegg til priser og statistikker finnes der nå også aktuelle rundskriv og bestemmelser vedr. reguleringer av fiske i vårt område.

Salgslagsavgiften har for leveringer i Norge vært 2,25 % og 1,75 % for leveringer i utlandet.

Regnskapet er gjort opp med et underskudd på kr. 5.649.363 etter skatt og er dekket inn fra annen egenkapital. Den finansielle risikoen er knyttet til beholdningen av fond.

I løpet av året er det overført kr. 31.404 til Norges Fiskarlag. Dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner for 2007.

Regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Arbeidsmiljøet er godt. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2008. Hensynet til likestilling mellom kjønnene er godt ivaretatt.

Selskapet forurensar ikke det ytre miljø.

Selskapet har ingen egen forsknings- og/eller utviklingsaktivitet.

2.2 Organisasjon

I løpet av året har det vært levert fangster fra totalt 324 (331) registrerte norske fiskere, hvorav 263 (286) fra Rogaland. I tillegg har vi hatt leveranser fra 264 (311) uregistrerte fiskere.

Salgslaget har ved årsskiftet 3 ansatte (1 mann og 2 kvinner) i heltidsstillinger. De styrende organer i selskapet består av kun menn.

2.3 Førstehåndsomsetningen for fisk

Året 2008 har vært bedre enn fjoråret, men lavere enn det som har vært et normalår for de siste 5 årene.

Andelen av leveringer i utlandet viser en liten økning fra fjoråret og utgjør 28,7 % mot 25,1 % året før. Dette inkluderer leveranser fra en bomtråler i første halvår.

Utenlandske fiskeres (3 mot 5 året før) levering i Rogaland viser en nedgang og utgjør nå 0,1 % av brutto omsetning mot 0,2 % i 2007.

Det har vært avholdt 2 ordinære prisforhandlingsmøter med kjøperne i Rogaland. I tillegg har det vært avholdt flere telefonmøter om prisen på kokte reker.

Førstehåndsomsetningen gjennom Laget har vært drevet etter samme prinsipper som tidligere.

Verdien av 1. håndsomsetningen utgjorde kr. 157.714.734 som er en oppgang på kr. 7.888.337 i forhold til i fjor. Det totale kvantum viser en nedgang, 6.688 tonn (kappa vekt) i 2008 mot 6.745 tonn i 2007.

Pr. 31.12.08 hadde følgende firma gyldig kjøpetillatelse:

Sirevaag A/S, Sirevåg
FONN Egersund AS, Egersund
Skude Fryseri A/S, Skudeneshavn
Vassøy Krabbe AS, Vassøy
Rennesøy Reker AS, Rennesøy
K-Fisk AS, Kopervik
Åkra Sjømat, Åkrehamn
Romseland & Co., Hervik

Rennesøy Fisk og Skalldyr, Rennesøy
Emberland AS, Avaldsnes
Marine Harvest Norway AS, Hjelmeland
(leppefisk)
Bjørn Løften, Torvastad
Fjordfisk A/S, Skånevik

Andre mottakstasjoner (understasjoner):

Erling Østebøvik, Skjoldastraumen
Skiftun Fiskemottak, Skiftun
Rygjabø vid. skole, Judaberg

Dispensasjoner for kaisalg til forbruker

Det er i 2008 innvilget 28 dispensasjoner for salg av fisk og skalldyr direkte fra fisker til forbruker, det samme som året før. Dette representerer en omsetning på kr. 5.508.073 mot kr. 5.264.890 i 2007. 6 av dispensasjonene er gitt for omsetning av reker, mens resten gjelder krabbe, fisk og hummer.

2.4 Fiskeomsetningen

Av de enkelte fiskesorter ble det levert

2007	Mengde (tonn)	Pris	Verdi (kappa vekt)
Sei	2.337	6,53	15,2 mill. kr
Torsk	470	30,58	14,4 mill. kr
Hyse	170	13,32	2,2 mill. kr
Lyr	149	13,01	1,9 mill. kr
Lange	98	11,99	1,1 mill. kr
Piggvar	15	87,15	1,3 mill. kr
Rødspette	525	18,08	9,5 mill. kr
Sjötunge	3	140,93	0,4 mill. kr
Pigghå	59	8,79	0,5 mill. kr
Breiflabb	106	80,14	8,5 mill. kr

I tallene for sei er inkludert 721 tonn notsei.

2008	Mengde (tonn)	Pris	Verdi (kappa vekt)
Sei	2.531	8,55	21,6 mill. kr
Torsk	441	29,47	13,0 mill. kr
Hyse	170	13,38	2,2 mill. kr
Lyr	143	13,89	1,9 mill. kr
Lange	110	13,14	1,4 mill. kr
Piggvar	8	91,97	0,7 mill. kr
Rødspette	217	15,99	3,4 mill. kr
Sjötunge	8	96,16	0,8 mill. kr
Pigghå	73	7,54	0,5 mill. kr
Breiflabb	118	85,27	10,1 mill. kr

I tallene for sei er inkludert 105 tonn notsei.

Omsetningssituasjonen for reker

Rekefisket utgjorde 45 % av Salgslagets 1. håndsomsetning.

Totalkvantumet viser en nedgang på 2 tonn i 2008 (fra 1.664 tonn i 2007 til 1.662 tonn i 2008).

Kvotene for Nordsjøen og Skagerrak har vært slått sammen og fordelt pr. båt med 50 tonn i den første 4-måneders perioden og 40 tonn i de to siste. Båtkvoten ble opphevet i 1. periodekvote og hevet til 50 tonn i 2. og 3. periodekvote. Årsfangsten for reker viser at det manglet ca. 1.900 tonn på at den totale kvote på 9.731 tonn reker i Skagerrak og Nordsjøen ble fisket opp.

- Råreker

Kvantumet med råreker er gått opp fra 592 tonn i 2007 til 635 tonn i 2008. Det har ikke vært behov for å innføre kvoter for råreker i løpet av året. Gjennomsnittsprisen har for råreker gått ned fra kr. 9,94 pr. kg til kr. 9,89. Minsteprisen for alle sorteringen med råreker ble satt opp fra kr. 0,50/kg fra 06.10.08.

Den tollfrie kvoten til EU for pillede reker i lake (1.000 tonn) ble heller ikke oppbrukt i 2008.

- Salt-/sjøkokte reker

Saltkokte reker har et kvantum på 541 tonn, en økning på 6 tonn fra 2007. Gjennomsnittsprisen har hatt en pen økning, kr. 57,32 i 2008 mot kr. 54,21 i 2007.

Sjøkokte reker viser en nedgang i kvantum, fra 535 tonn i 2007 til 485 tonn i 2008. Gjennomsnittsprisen har gått opp fra kr. 64,28 i 2007 til kr. 69,17 i 2008.

Den gjennomsnittlige prisen til fisker for kokte reker i 2008 er kr. 62,92 mot kr. 59,24 i 2007.

- Eksport av kokte reker til Sverige

Minsteprisen for sjø- og saltkokte reker til Sverige var kr. 34,00 i begynnelsen av året. Pga. endring i valutakursen ble denne satt ned til kr. 32,00 med virkning fra og med 11.02. Med bakgrunn i ny minstepris i Sverige ble vår minstepris satt opp til kr. 33,00 fra og med 01.12.

Den tollfrie kvoten for total eksport av kokte reker til EU på 800 tonn var brukt opp pr. 04.09.08.

Eksporten av kokte reker fra våre eksportører til Sverige var 181 tonn mot 253 tonn året før.

Den tollfrie kvoten vil være den samme i 2009.

Torsk

Torsk viser en nedgang fra 470 tonn i 2007 til 441 tonn i 2008. Samtidig viser også prisen en nedgang fra kr. 30,58 til kr. 29,47 pr. kg kappet vekt. Fisket

etter torsk med konvensjonelle redskaper i Nordsjøen ble stoppet fra og 12. oktober.

Sei

Sei (eks. notsei) viser en økning fra 1.635 tonn i 2007 til 2.426 tonn i 2008. Samtidig viser gjennomsnittsprisen en økning fra kr. 7,89 til kr. 8,78 pr. kg kappet vekt. Maksimalkvoten for fartøy med tråltilatelse ble opphevet fra og med 30 april.

Rekekonger

Det er levert 109 tonn rekekonger. Dette er en økning på 40 tonn fra fjoråret, mens gjennomsnittsprisen gått ned fra 88,59 i 2007 til 82,77 i 2008.

Hummer

Kvantumet med hummer som er solgt gjennom Laget viser en nedgang fra året før, fra 12.266 kg i 2007 til 8.937 kg i 2008. I denne sammenheng må vi ta i betraktningen at adgangen til hummerfisket er redusert fra tre til to måneder, samtidig som det er innført forbud mot fangst av rognhummer. Prisene har vist en positiv utvikling fra kr. 228,00 i 2007 til kr. 255,72 i 2008.

Ål

Det har vært et labert ålefiske også dette året.

Totalkvantumet har gått opp fra 39.021 kg til 40.244 kg. Prisen for gul ål viser en nedgang fra kr. 46,36 til kr. 40,62, mens blankål har gått ned fra kr. 53,79 i 2007 til 43,74 i 2008.

Romsland & Co. og FONN Egersund AS har stått for kjøpet også dette året.

Krabbe

Minsteprisene for produksjonskrabbe ble øket til kr. 8,50/kg og prisen på konsumkrabbe ble øket fra kr. 12,00/kg til kr. 12,50/kg med virkning fra 05.05.08.

Den totale mengde krabbe som er solgt gjennom Laget er gått ned fra 670 tonn til 595 tonn.

2.5 Samarbeid med andre salgslag

I tillegg til det generelle samarbeidet med andre salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd, har vi et samarbeid med Skagerakfisk S/L på reker og Vest-Norges Fiskesalslag på notsei.

2.6 Minsteprisforhandlinger

Det ble avholdt ordinære prisforhandlinger i februar og september. I tillegg har det vært avholdt

telefonmøter vedr. rekeprisene og åleprisene når markedssituasjonen tilsa det.

I forhandlingene har vært benyttet pris-sammenligninger med andre salgslag, samtidig som den aktuelle markedssituasjonen har vært hensyntatt.

2.7 Kassapoolen

Det er i løpet av året kjøpt inn 2.554 kasser. Poolen er finansiert med et trekk på fisker og kjøper med 8 øre pr. kg.

Fiskemottakene Sirevaag AS, Sirevåg og FONN Egersund A/S, Egersund har stått for rengjøringen av kassene. Den totale belastning for kassavask beløper seg til kr. 291.425 mot kr. 290.397 i 2007.

Kontoen hos Rogaland Fiskesalgslag S/L viser pr. 31.12.07 en positiv balanse på kr 250.403.

Følgende personer har administrert poolen: Arne Mong, formann, fiskernes representant; Torger Torgersen, kjøpernes representant; Steinar Berntsen, kjøpernes representant; Frank Midtbø, fiskernes representant; Tore Kr. Knutsen, fiskernes representant

2.8 Fiskeriavtalen 2008

Tilskuddsordninger

Føring

Bevilget 2008

kr. 1.200.000

Disponering av tilskuddsmidlene:

Føringstilskudd reker

kr. 369.758

Føringstilskudd fisk

kr. 588.567

Føringstilskudd notsei

kr. 98.509

2.9 Fiskernes ulykkeskasse

Fiskernes Ulykkeskasse hadde ved utgangen av 2008 dette styret: Jan Skjervø, Trondheim, formann; Hilmar Blikø, Måneset, nestformann; Otto Benjaminson, Halsnøy; Kjell Paulsen, Bergen

Utligningssummen for 2008 var kr. 300.000.

Stønadssummen var i 2008 kr. 50.000 ved ulykkesdød og ved 100 % medisinsk invaliditet som følge av ulykkeshendinger.

Vedlegg 6

Utdrag frå årsmeldingane til Skagerrakfisk 2007 og 2008

1 Styrets beretning for 2007

1.1 Organisasjon og drift

I beretningsåret ble det den 27. april avholdt ordinært årsmøte og feiret at salgslaget var 60 år. Det er i beretningsperioden avholdt 5 styremøter.

Laget samarbeider med de øvrige 5 salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd.

Salgslagene innenfor hvitfisksektoren har et formalisert samarbeide om informasjon og reklame for norske reker. Informasjonsutvalget for reker finansieres med 4 øre pr. kg landet norske reker. Budsjett for 2007 var ca. 1 mill. kr.

Laget har som tidligere år, bidratt til dekning av felles kostnader til tjenester utført av Norges Fiskerilag. Lagets andel i 2007 har vært kr. 18.000,-. Laget har dekket kostnader til møtevirksomhet m.v. i fylkes- og lokallag med kr. 175.000,- i 2007.

Driften av Laget og datterselskaper har ikke vært underlagt større endringer i 2007.

1.2 Administrasjon og gjennomføring av førstehåndsomsetningen

Omsetningssystem/prisfastsettelse

Omsetning og prisfastsettelse er foregått stort sett på samme måte som tidligere.

Styret har revidert forretningsreglene. De nye forretningsreglene har vært forelagt mottakerne og trådte i kraft 12/11-07.

Registrering av mottakere/kjøpere

Det er ved årsskiftet registrert 20 godkjente (aktive) kjøpere på 24 godkjente mottaksanlegg innen Lagets distrikt. Dette er en tilvekst på en som er Båly Fisk A/S.

Det er avholdt 2 møter med kjøperne for å diskutere felles problemstillinger knyttet til førstehåndsomsetningen.

Dispensasjon for salg av egen fangst

Dispensasjon for salg av egen fangst direkte til forbruker (kaisalg) har i 2007 vært gjennomført etter tidligere retningslinjer.

Det ble gitt 19 ordinære dispensasjoner i 2007 – hvorav 17 ble benyttet. Det er omsatt for 3,8 mill. kr. gjennom dispensasjonene.

Omsetningseneretten

Skagerakfisk har som tidligere dispensert fra omsetningseneretten til krabbe som fisker selv omsetter til forbruker. Dette gjelder ikke krabbe levert til godkjent kjøper.

Det har for øvrig ikke vært endringer i omsetningseneretten.

Prosjekt salgslag/Fiskeridirektoratet del 2 – endringer – ble ferdig i 2007. Forslag til endringer for å få en bedre og mer kostnadseffektiv ressurskontroll er oversendt departementet.

Prosjektets del 3 – datautvikling – er iverksatt og skal komme med datatekniske løsninger på de forslag som ble fremmet i prosjektets del 2.

Fiskerinæringen har vært opptatt av miljømerking og sporing i 2007.

Dette er forhold som vil få ytterligere fokus i årene fremover. Salgslagene vil kunne bli sentrale i forbindelse med dokumentasjonen av lovlig og bærekraftig fangst. Sluttseddelen vil være en viktig brikke i denne sammenheng.

Kristiansand Kommune har gjort vedtak som medfører en mulig oppsigelse av leiekontrakten Skagerakfisk har med Kristiansand Havn vedrørende anlegget på fiskebrygga i Kristiansand. Anlegget brukes i dag som sentralt pakkeanlegg for råstoff som er overtatt i forbindelse med mottaksgarantiordningen.

Skagerakfisk har i 2007 innkjøpt 10.000 nye plastkasser for føring av råstoff. Kassene betales ved trekk overfor fisker og rekeprodusentene. 60 % av kassene var betalt pr. nyttår.

Levering i utenlandsk havn

Laget har egne bestemmelser for levering i utenlandsk havn. Det ble i 2007 levert i alt 1.212 tonn i Sverige/Danmark mot 1.742 tonn året før. I tillegg er det levert 663 tonn forøvrig i utlandet.

Leveringene har foregått over offentlige auksjoner og innrapporteringen har fungert tilfredsstillende.

1.3 Datterselskaper

Fjordfisk A/S

Fjordfisk A/S driver mottak, videreforedling og salg av fisk og skalldyr. Bedriften leier anlegget i Utgårdskilen og på Skjærhallen av Skagerakfisk S/L. Skagerakfisk S/L eier alle aksjene i selskapet. Det ble utført 15 årsverk.

Fjordfisk A/S ledes av daglig leder Kurt A. Hansen. Styret har bestått av Jørn Lian (formann), Aage Johansen og Per Arne Johansen.

Langesundfisk A/S

Langesundfisk A/S driver mottak, videreforedling og salg av fisk og skalldyr. Bedriften leier del av anlegget i Langesund av Skagerakfisk S/L. Skagerakfisk S/L eier alle aksjene i selskapet.

Langesundfisk A/S ledes av daglig leder Herbjørn Kristiansen og hadde i 2007 6 fast ansatte samt deltidsansatte som til sammen utførte ca. 7 årsverk. Styret har bestått av Jørn Lian (formann), Per Eriksen og Kai Thorsen Dalene.

Skagerakfisk Kristiansand A/S

Skagerakfisk Kristiansand A/S driver råstoffhåndteringen knyttet opp mot Lagets anlegg i Kristiansand. I tillegg forestås den tekniske driften av anlegget. Skagerakfisk S/L eier alle aksjene i selskapet.

Bedriften ledes av styrets formann og hadde ved utgangen av året 2 heltidsansatte i tillegg til sporadisk hjelp på lørdager og i ferier. Styret har bestått av Jørn Lian (formann) og Jan Ivar Olsen.

A/S Kjøleanlegget

Det har ikke vært noen drift i selskapet i 2007. Skagerakfisk S/L eier alle aksjene i selskapet. Styret har bestått av Jørn Lian.

1.4 Omsetningsforhold

Kvantum og priser på reker

Det ble i 2007 mottatt 6.500 tonn reker hvorav 2.345 tonn ferske kokte og 4.155 tonn ferske rå.

Mottatt kvantum reker fordelt etter størrelse er som følger (tonn):

	2007	%	2006	%	2005	%
Reker , store Kokte	2.338		2.043	35	1.831	34
" , små "	7		11	-	7	-
Råreker , stor	339		235	4	278	5
" , medium	2.698		2.378	41	2.120	40
" , små I	1.052		1.138	19	1.088	20
" , små II	66		64	1	13	-
Sum	6.500		5.869		5.337	

Førstehåndsverdien for reker i 2007 utgjorde 172 mill. kroner mot 151 året før. Reker utgjorde vel 64 % av Lagets totale førstehåndsverdi mot 61 % året før.

Gjennomsnittsprisene til fisker har ved levering i Laget's distrikt vært (kr/kg):

	2007	2006	2005
Reker, store kokte	56,83	56,47	52,75
Råreker, stor	17,68	17,87	16,97
" , medium	9,39	9,14	9,12
" , små I	8,38	8,44	8,50

1.5 Regulering av fisket

Saltkokte reker

Av hensyn til omsetningen har leveringen av kokte reker for det svenske marked vært kvoteregulert for h.h.v. 1 – 5 mannsbåter som følger:

Uke	1 - 4:	60 + 150 kg pr. mann pr. uke
"	5 - 6:	60 + 200 " " " " "
"	7 - 8:	60 + 150 " " " " "
"	9:	60 + 200 " " " " "
"	10 - 15:	60 + 150 " " " " "
"	16 - 34:	60 + 200 " " " " "
"	35 - 47:	60 + 250 " " " " "
"	48 - 49:	60 + 200 " " " " "
"	50 - 51:	30 + 100 " " " " "

Det har ikke vært anledning til å eksportere reker fisket torsdag kl. 24.00 – søndag kl. 24.00 den enkelte uke.

Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av kokte reker har vært:

Liggetid: 2 døgn fra trål settes
Sortering stor: 8,5 cm/140 stk. pr. kg.

Råreker

Av hensyn til omsetningen har leveringen av råreker til produksjon vært kvoteregulert for h.h.v. 1 – 5 mannsbåter som følger:

Uke 1 - 16:	200 + 1.000 kg pr. mann (små/med)
" 17 - 21:	200 + 600 " " " " "
" 22 - 29:	200 + 1.000 " " " " "
" 30 - 34:	200 + 800 " " " " "
" 35 - 44:	200 + 1.000 " " " " "
" 43 - 51:	stor inngår i kvoten for små/med med maks. 5 % av kvoten
" 45 - 50:	200 + 800 kg. pr. mann (små/med)
" 51:	100 + 400 " " " " "

Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av råreker har vært:

Liggetid:	2 døgn fra trål settes (kun ved innmelding til Skagerakfisk S/L)
Sortering:	Stor inntil 125 stk. pr. kg (utsortert reke)
Medium	125 - 225 stk. pr. kg.
Små I	226 - 250 stk. pr. kg.
Små II	251 - 280 stk. pr. kg.

Reguleringer fastsatt av myndighetene

Rekefisket i Skagerrak / Nordsjøen ble i 2007 kvoteregulert av myndighetene. Den norske kvoten på 9.331 tonn ble delt i følgende periodekvoter:

Januar – april	3.731 tonn
Mai – august	2.800 tonn
September – desember	2.800 tonn

I nevnte perioder ble det fastsatt maksimale fartøykvoter på h.h.v. 50 – 40 – 40 tonn. I tillegg ble det fastsatt turkvote på 4 tonn og helligdagsfredning. Fartøykvotene ble økt med 10 tonn i hver av periodene. Det er registrert leveringer på mer enn 1 tonn fra 170 fartøyer i 2007 mot 149 året før.

1.6 Markedsforhold

Saltkokte reker

Det ble levert 14 % mer kokte reker enn året før. Det har ikke tidligere vært levert mer kokte reker. 66 % ble omsatt innenlands.

Pris i eget mottak for salg innenlands har vært:

Uke 1 – 11	kr. 61,-	Uke 27 – 31	kr. 75,-
Uke 12	kr. 56,-	Uke 32 – 37	kr. 70,-
Uke 13 – 20	kr. 61,-	Uke 38 – 41	kr. 65,-
Uke 21 – 24	kr. 65,-	Uke 42 – 43	kr. 60,-
Uke 25 – 26	kr. 70,-	Uke 44 – 52	kr. 62,-

Prisen på innlandet har vært løpende diskutert med kjøperne.

Det er omsatt 9 % høyere kvantum innenlands enn året før, til tross for økte priser gjennom hele året. Dette kan ha sammenheng med reduserte tilførsler fra Rogaland på grunn av svikt i fisket.

Det ble eksportert iflg. norsk eksportstatistikk 1.068 tonn til Sverige i 2007 en økning på 11 % i forhold til året før. Eksporten fra Skagerakfisk's distrikt utgjorde ca. 75 % av kvantumet mot 66 % året før.

Skagerakfisk har som tidligere deltatt i møter med svenske og danske fiskeriorganisasjoner for å diskutere omsetningen av ferske kokte reker. Skagerakfisk har indirekte vært med å finansiere et prosjekt som har til mål å øke omsetningen av ferske kokte reker i Danmark.

Det har vært avholdt ett møte med rekeutvalg og rekeprodusenter.

Råreker

Leveringene av små / medium råreker vært regulert av omsetningsmessige grunner. Leveringene av store rå måtte reguleres fra uke 43 på grunn av sviktende omsetning og stort lager hos den største produsenten.

Prisene har stort sett vært de samme som året før. Konkurransen fra importerte frosne pillede reker gjør det vanskelig å få økt prisene.

2 Styrets beretning for 2008

2.1 Organisasjon og drift

I beretningsåret ble det den 25. april avholdt ordinært årsmøte. Det er i beretningsperioden avholdt 5 styremøter.

Laget samarbeider med de øvrige 5 salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd.

Salgslagene innenfor hvitfisksektoren har et formalisert samarbeide om informasjon og

reklame for norske reker. Informasjonsutvalget for reker finansieres med 4 øre pr. kg landet norske reker. Total finansiering i 2008 var 1,4 mill. kroner.

Det har vært et møte mellom representanter for styrene i Skagerakfisk og Rogaland Fiskesalgslag for å drøfte et nærmere samarbeide og utveksling av informasjon.

Laget har som tidligere år, bidratt til dekning av felles kostnader til tjenester utført av Norges Fiskerikarlag. Lagets andel i 2008 har vært kr. 19.000,-. Laget har dekket kostnader til møtevirksomhet m.v. i fylkes- og lokallag med kr. 112.000,- i 2008.

Driften av Laget og datterselskaper har ikke vært underlagt større endringer i 2008.

2.2 Administrasjon og gjennomføring av førstehåndsomsetningen

Omsetningssystem/prisfastsettelse

Omsetning og prisfastsettelse er nedfelt i forretningsreglene. Det har ikke vært endringer i omsetningssystem og prisfastsettelse i 2008.

Kristiansand Havnevesen innløser leiekontrakten med Skagerakfisk S/L når det gjelder anlegget på fiskebrygga i Kristiansand, senest med virkning fra juni 2009.

Fiskehandlerne overtar hall, kjølerom, isanlegg m.v. mens Skagerakfisk fortsetter som leietaker til kontorene i 2. etasje. Anlegget i Kristiansand har vært sentral i forbindelse med gjennomføringen av mottaksgarantiordningen. Håndteringen av råstoff pakket for Skagerakfisk vil derfor bli noe endret.

Det er i denne sammenheng avholdt 2 møter med et representativt utvalg av mottakere for å diskutere hvilke endringer som bør og kan gjennomføres.

Skagerakfisk har over tid hatt en diskusjon gående med en fisker om mva.-behandlingen på råstoff omsatt gjennom mottaksgarantiordningen.

Skattemyndighetene har konkludert med at Skagerakfisk foretar en korrekt behandling av mva. Dette bygger på at Skagerakfisk er kjøper av det råstoff som pakkes i.h.t. mottaksgarantiordningen. Fisker saksøkte Skagerakfisk i august 2008 med påstand om at Skagerakfisk er forpliktet til å spesifisere hvilke trekk samt spesifisere merverdiavgiften av disse trekk for den enkelte leveranse av fisk som saksøker har levert til Skagerakfisk via mottaksgarantien. Skagerakfisk ble frifunnet i dom av 21. januar 2009 fra Kristiansand Tingrett. Dommen er anket.

Mottaksstasjoner og kjøpere

Det er ved årsskiftet registrert 20 godkjente (aktive) kjøpere på 23 godkjente mottaksanlegg innen Lagets distrikt.

Det er avholdt ett møte med mottakere/kjøpere for å diskutere felles problemstillinger knyttet til førstehåndsomsetningen.

Fiskemottaket i Risør brant ned til grunnen i slutten av juli. Bygningen var eid av Fiskerihavna Risør A/S hvor Skagerakfisk eier 15 % av aksjene.

Dette selskap igangsatte prosjektering av nytt anlegg umiddelbart etter brannen med velvillig hjelp fra kommunen. Et flertall i bystyret påla kommunen og Fiskerihavna Risør A/S om å gå i dialog med eierne av Holmen, hvor fiskemottaket ligger, med sikte på et økonomisk og planmessig samarbeid om utbygging av Holmen. Dialogen førte til skifte av arkitekt og en beklagelig utsettelse med oppstart.

Nytt fiskemottak er prosjektert og kalkulert. Finansiering skjer ved erstatningssum, låneopptak og økning av aksjekapitalen.

Det er inngått prinsippavtale om utviklingen av Skagerakfisk's anlegg på Hvasser. Avtalen medfører total rehabilitering av bygningen hvor 1. etasje skal opprettholde funksjoner som i dag mens 2. etasje m/loft skal disponeres til kystkultursenter.

Skagerakfisk har finansiert nytt isanlegg i Langesund med tilskudd fra fiskerne, kommunen, Vekst i Grenland og Langesundfisk A/S. Anlegget settes i drift i februar 2009. Skagerakfisk har også finansiert is- og kjølemaskin til nytt fiskemottak på Lista som ble åpnet i februar 2009. Maskinene skal nedbetales ved årlig leie.

2. etasje ved anlegget i Langesund er i løpet av 2008 innredet for kontorer.

Dispensasjon for salg av egen fangst

Representantskapets vedtak fra 2001 om salg av egen fangst direkte til forbruker (kaisalg), har vært lagt til grunn for tildeling av dispensasjon også i 2008.

Det ble gitt 21 ordinære dispensasjoner i 2008, hvorav det er registrert omsetning på 17. Det er omsatt for 5,1 mill. kr. gjennom dispensasjonssalg.

Omsetningseneretten

Skagerakfisk har som tidligere dispensert fra omsetningseneretten til krabbe som fisker selv omsetter til forbruker. Dette gjelder ikke krabbe levert gjennom mottaksstasjon.

Havressursloven som avløser saltvannsfiskeloven, blir iverksatt fra 2009. Loven gir salgslagene

utvidet hjemmel for kontroll med ressurser og omsetning. Salgslagene får nå adgang til å kontrollere fiskernes og kjøpernes regnskaper. I denne sammenheng har styret satt i gang en prosess med salg av aksjene i Skagerakfisk's datterselskaper som driver mottak og kjøp. Aksjesalget vil bli gjennomført i mars 2009 og kjøpere er fast ansatte og lokale fiskere.

Prosjekt salgslag/Fiskeridirektoratet har blitt videreført i 2008. Det arbeides nå med følgende problemstillinger:

- Felles kravspesifikasjon for registrering av landings- og sluttsedler
- Teknisk infrastruktur for datautveksling mellom salgslagene og Fiskeridirektoratet
- Hurtigere oversendelse av sluttsedler

Prøveprosjektet om langsiktige avtaler mellom fisker og kjøper ble avsluttet i 2008. Dette prosjekt har ikke hatt betydning for omsetningen i Skagerakfisk's distrikt.

Prøveprosjektet om prismekling mellom salgslag og organisasjoner på kjøpersiden utløp ved nyttår. Prøveprosjektet vil i løpet av 2009 bli evaluert. Prosjektet har ikke hatt betydning for Skagerakfisk's prisfastsettelse som gjennomføres på en mer fleksibel måte enn det som ligger til grunn for prøveprosjektet.

Stadig flere norske fiskeslag blir gjenstand for miljømerking. Gjennom Informasjonsutvalget for Reker har det vært vurdert å miljømerke reker fisken i Skagerrak/Nordsjøen. Miljømerkene KRAV og FRIENDS OF THE SEA har vært aktuelle uten at det har resultert i noe konkret.

Fra 1/1-2010 må all eksport til EU være ledsaget av et fangstsertifikat som dokumenterer at fangsten er lovlig fangst. Salgslagene skal utstede fangstsertifikat til eksportørene på grunnlag av sluttseddel. Fangstsertifikatet skal overføres elektronisk. Dette vil stille krav til alle ledd i næringen og spesielt til mottakerne/kjøperne ved utfylling av sluttseddel.

Med virkning fra 1/1-2010 har norske myndigheter vedtatt å innføre fangstdato på fersk fisk og skalldyr som selges i Norge. Dette kan bli krevende å følge opp fra næringens side. Sporing og kortreist sjømat er og vil bli enda viktigere for kjedene. For fiskerne i Skagerakfisk's distrikt kan dette føre til økte muligheter for omsetning lokalt.

Mattilsynet har gjennomført en ferskfiskkampanje i 2008/09. Alle mottak og flere fiskefartøyer er/skal kontrolleres med henblikk på gjeldende hygienebestemmelser.

Levering i utenlandsk havn

Laget har egne bestemmelser for levering i utenlandsk havn. Det ble i 2008 levert i alt 2.134 tonn i Sverige/Danmark mot 1.212 tonn året før. I tillegg er det levert 800 tonn forøvrig i utlandet.

Leveringene har stort sett foregått over offentlige auksjoner og innrapporteringen har fungert tilfredsstillende.

2.3 Datterselskaper

Fjordfisk A/S

Fjordfisk A/S driver mottak, videreforedling og salg av fisk og skalldyr. Bedriften leier anlegget i Utgårdskilen og på Skjærhallen av Skagerakfisk S/L. Skagerakfisk S/L eier alle aksjene i selskapet. Det ble utført 16 årsverk i 2008.

Fjordfisk A/S ledes av daglig leder Kurt A. Hansen. Styret har bestått av Jørn Lian (formann), Aage Johansen og Per Arne Johansen.

Skagerakfisk har i 2008 gjort vedtak om å selge minst 80 % av aksjene til de lokale fiskerne og ansatte.

Langesundfisk A/S

Langesundfisk A/S driver mottak, videreforedling og salg av fisk og skalldyr. Bedriften leier del av anlegget i Langesund av Skagerakfisk S/L. Skagerakfisk S/L eier alle aksjene i selskapet.

Langesundfisk A/S ledes av daglig leder Herbjørn Kristiansen og hadde i 2008 8 fast ansatte samt deltidsansatte som til sammen utførte ca. 8 årsverk. Styret har bestått av Jørn Lian (formann), Per Eriksen og Kai Thorsen Dalene.

Skagerakfisk har i 2008 gjort vedtak om å selge minst 80 % av aksjene til de lokale fiskerne og ansatte.

Skagerakfisk Kristiansand A/S

Skagerakfisk Kristiansand A/S driver råstoffhåndteringen knyttet opp mot Lagets anlegg i Kristiansand. I tillegg forestår den tekniske driften av anlegget. Skagerakfisk S/L eier alle aksjene i selskapet.

Bedriften ledes av styrets formann og hadde ved utgangen av året 1 heltidsansatt i tillegg til sporadisk hjelp på lørdager og i ferier. Styret har bestått av Jørn Lian (formann) og Jan Ivar Olsen.

I sammenheng med at Kristiansand Havnevesen avvikler sitt leieforhold overfor Skagerakfisk når det gjelder anlegget på fiskebrygga i Kristiansand, vil selskapets virksomhet bli betydelig redusert.

Ræginvest A/S

Det har ikke vært noen drift i selskapet i 2008. Skagerakfisk S/L eier alle aksjene i selskapet. Styret har bestått av Jørn Lian.

Selskapet skiftet navn fra A/S Kjøleanlegget til Ræginvest A/S i 2008. Selskapet vil bli et investeringsselskap som skal overta Skagerakfisk's aksjer i fiskemottak o.l.

Vedlegg 7**Utdrag frå årsmeldingane til Norges Sildesalgslag 2007 og 2008****1 Styrets beretning for 2007**

Styrets melding og årsregnskap omfatter morselskapet Norges Sildesalgslag og konsernet Norges Sildesalgslag. Konsernet Norges Sildesalgslag består foruten morselskapet, av datterselskapet Sildinvest A/S.

1.1 Omsetning og marked

Norges Sildesalgslag fastsetter minstepriser i første hånd etter drøftelser med kjøpernes organisasjoner. Det er salgsutvalgene for hhv. konsumråstoff, hermetikkråstoff og mel, olje og fôr som gjennomfører drøftingene. Målet for prisarbeidet er å tilstrebe markedsriktige priser.

Styret har som den viktigste del av sitt arbeid å opprettholde/utvikle omsetningsordninger som sikrer en rasjonell avvikling av fisket, samtidig som det sikrer fisker gode priser, og kjøperne råstoff. Sildelaget søker kontinuerlig å forbedre rutinene rundt auksjonen. I dette ligger også at mest mulig relevant informasjon gjøres tilgjengelig. Det arbeides hele tiden for at Sildelaget som internasjonal markeds plass for pelagisk råstoff, skal fungere så optimalt som mulig for både land- og sjøside.

Styret er stadig av den oppfatning at hittil er ingen annen omsetningsform dokumentert som mer egnet eller mer samfunnsnyttig enn den form for omsetning av pelagiske fiskeslag som Norges Sildesalgslag organiserer.

I 2007 ble det gjennom laget omsatt vel 1,8 mill. tonn råstoff, til en samlet verdi tett opp under 5 mrd kr. Styret konstaterer at dette representerer en omsetningsøkning på i størrelsesorden 100 mill. kroner sammenlignet med 2006. Særlig for NVG-sild var volumet større enn året før. Et relativt godt fiske for lodde ved Jan Mayen/Island bidro også til en økning i volumet. Omsetningen passerte dermed tallet fra 2006 til tross for at særlig sildeprisene har vært under press.

Utenlandske fiskeres andel av omsetningen målt i verdi, utgjorde knappe 12 %. Andelen til mel & olje utgjorde vel 25 % av totalomsetningen, noe som representerer en liten oppgang i forhold til

2006. Kvantumsmessig utgjorde mel & olje vel 43 %.

Året må som helhet kunne karakteriseres som et omsetningsår på det jevne.

Styret konstaterer at til tross for noe press på prisene i 2007, økte likevel eksportverdien av pelagiske fiskeslag på grunn av økte eksportvolumer, spesielt for sild og lodde. Basert på Eksportutvalgets statistikker fremgår det at de pelagiske fiskeslagene til konsum sto for 5,4 mrd. kroner i 2007, noe som utgjør en økning på ca. 11 % fra året før. Samlet norsk sjømateksport satte rekord i 2007 med en verdi på hele 37 mrd. kroner. Den pelagiske andelen har imidlertid gått noe tilbake, i det de pelagiske fiskeslagene sto for ca. 14 % av dette i 2007.

I tillegg til disse konsumtallene, kommer verdien av mel og olje til eksport. I 2007 utgjorde dette nesten 728 mill. kroner, mot 588 mill. kroner i 2006.

Russland har de siste par årene vært det største enkeltmarkedet for pelagiske fiskeslag, særlig sild, og beholdt denne posisjonen også i 2007. Faktisk har Russland som sildemarked vokst i 2007, i det dette markedet alene importerte over 220.000 tonn rundsild og 58.000 tonn filet. Samlet utgjør dette nesten 340.000 tonn fangstvekt, noe som representerer 40 % av all sild omsatt gjennom laget i 2007!

For flere detaljer omkring markedene for pelagisk fisk, vises det ellers til markedskapitlet lengre bak i årsmeldingen.

Styret konstaterer at kvantumet til mel- og oljeanvendelse har gått ned de seinere årene. I 2002 var kvantumet NSS omsatte til mel- og oljeanvendelse 1.349.500 tonn mot 798.000 tonn i 2007. I 2006 var kvantumet 762.000 tonn. Mesteparten av råstoffet ble levert i Norge, men noe norskfanget råstoff ble også levert til Danmark, Færøyene og Island, spesielt kolmule. Råstoffprisene i auksjonen har variert sterkt ut fra tilgangen på råstoff. Styret konstaterer at prisene i auksjonen i perioder var mye høyere enn minstepris, og samlet auksjonstillegg til norske fiskere i løpet av året kom opp i 219 mill kr. noe som er en oppgang på 15 mill. kr i forhold til 2006. Den delen av flåten som fikk mest glede av auksjonstillegget, var også dette året

fartøyene med størst mobilitet og følgelig størst utbudsområde.

Omsetningen av mel og oljefangster har stort sett gått greit gjennom hele 2007. Det var bare 7-8 fabrikker i drift i Norge i 2007.

Fabrikken i Esbjerg ble lagt ned på slutten av 2007 og TripleNine samlet sin produksjon i Thyborøn. Dermed er det bare tre fabrikker igjen i Danmark.

Verken Welcon eller United Fish Products har satt ut i livet sine planer om å starte opp hver sin nye fabrikk i Irland for å være nærmere kolmulefeltene. Det skal bli spennende å se hva som skjer i 2008.

1.2 Økonomiske forhold

Det er i 2007 omsatt for 4.966 mill kr gjennom Norges Sildesalgslag, mot 4.840 mill kr i 2006. Dette ga en samlet lagsavgift på 32 mill kr mot 33,1 mill kr i 2006. Gjennomsnittlig avgift for omsetning gjennom laget har i 2007 vært 0,64 %, mot 0,69 % i 2006. Lagets samlede driftsinntekter ble redusert fra 40,5 mill kr i 2006 til 39,7 mill kr i 2007. Lagets samlede driftskostnader økte fra 49,1 mill kr i 2006 til 51,7 i 2007.

Forvaltningen av lagets formue og likvide midler innbrakte netto 29,8 mill kr i 2007, mot 11,4 i 2006. Urealisert kursgevinst er i løpet av 2007 redusert med 4,5 mill kr. Ved utgangen av 2007 hadde laget en urealisert kursreserve i sin verdipapirportefølje på 23,8 mill kr.

Samlet viser lagets regnskap for 2007 et overskudd før skatt på 17,8 mill kr, mot 2,9 mill kr i 2006. Ved utgangen av 2007 hadde Norges Sildesalgslag en samlet bokført egenkapital på 195,7 mill kr, mot 182,2 mill kr i begynnelsen av året.

Konsernet Norges Sildesalgslag hadde i 2007 et driftsresultat på -5,9 mill kr mot 9,5 mill kr i 2006. Konsernets netto finansposter var en inntekt på 27,8 mill kr i 2007, mot 10,3 mill kr i 2006.

Konsernet hadde i 2007 et overskudd før skatt på 22 mill kr, mot 19,8 mill kr i 2006. Ved utgangen av 2007 hadde konsernet en samlet bokført egenkapital på 159,1 mill kr, mot 142,6 mill kr i begynnelsen av året.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2007 er satt opp under denne forutsetningen.

1.3 Arbeidsmiljø, bemanning og organisering

Laget har en godt motivert stab og arbeidsmiljøet må betegnes som godt. I henhold til gjeldende

lover og forskrifter fører laget oversikt over totalt sykefravær blant de ansatte. I 2007 var det totale sykefraværet 2,6 % (3,7% i 2006). For øvrig påvirker ikke lagets virksomhet det ytre miljø.

Ved årets utgang var det i Norges Sildesalgslag 39,3 årsverk. I tillegg kommer 2 årsverk i Sildinvest. Alle de ansatte er lokalisert i Bergen, bortsett fra kontrollavdelingens medarbeidere (5). Kvinneandelen var ved årets utgang 34 %. I styret var kvinneandelen 17 %.

1.4 Datterselskaper

Lagets aktiviteter utover førstehandsomsetningen er i samsvar med lagets vedtekter organisert i et egen selskap, Sildinvest AS. Virksomheten omfatter eiendomsvirksomhet og eierandeler i andre selskaper. Sildinvest AS hadde i 2007 et resultat på 3 mill kr etter skatt, mot 12,2 i 2006.

1.5 Oppfølging av Representantskapets vedtak 7. – 8. juni 2007

I forbindelse med Representantskapets vedtak i juni i år er det noen saker som særlig har gjort krav på oppfølging:

1. Bestandkartlegging og kvoteråd

Vedtaket innebar ingen direkte oppfordring til styret, men styret har lagt vekt på at laget fortløpende i kontakt med havforsknings- og forvaltningsmyndighetene, skal arbeide for å fremme og videreføre de holdninger og synspunkter som Representantskapet i sitt vedtak ga uttrykk for. Dette grunnsynet vil naturlig også inngå som en del av den strategiprosess som styret i løpet av 2007 har initiert.

2. Miljømerking/Sporing

I vedtaket uttrykte Representantskapet stor tilfredshet med at Norges Sildesalgslag er klar til å avgi sporingsdata etter internasjonal standard. Representantskapet uttrykte også tilfredshet med at styret har bevilget midler til å kunne opparbeide grunnlagsdata for å kunne konstatere mulig innhold av fremmedstoffer i nvgsild.

Som en videreføring av miljømerkingsarbeidet, sluttet Representantskapet seg til at det søkes om sertifisering av nordsjøsildefisket for å kunne gi dette fisket kvalifisert MSC (Marine Stewardship Council) – miljømerking. Arbeidet ble allerede tidlig på høsten igangsatt. Senere er tilsvarende miljømerking initiert for makrell og NVG-sild. I erkjennelse av at arbeidet med miljømerking og sporing vil kreve både økonomiske og personellmessige

ressurser, vil styret følge dette opp fortløpende i samråd med administrasjonen.

Miljømerking/sporing vil også danne en naturlig del av den oppdaterte strategiplanen som skal utarbeides.

3. *Det pelagiske verdensbildet*

I vedtaket knyttet til presentasjonen av det pelagiske verdensbildet, gjentok Representantskapet viktigheten av at Sildelaget bidrar til bedre kunnskap og fortløpende analyser av markeden, samt så langt mulig, arbeider for å fremme kunnskap og innsats rundt sunn og trygg sjømat. Innsatsen må omfatte et samarbeid med næringen for øvrig. Spørsmålet om sunn og trygg sjømat har også sammenheng med arbeidet som knytter seg til sporing og merking. Også innenfor annen næringsrelevant forskning, ser Representantskapet at Norges Silde-salgslag har en rolle. Styret ser det derfor naturlig at dette arbeidet videreføres slik det er begynt. I en oppdatert strategi må derfor disse spørsmålene vies oppmerksomhet.

4. *Administrasjonen orientering om lagets virksomhet hittil i år (2007)*

I forbindelse med administrasjonen orientering, ble et forslag fremmet for Representantskapet om å utarbeide en beredskapsplan for økt mulighet for avsetning av råstoff til mel og olje i nord (høsten 2007), og at styret skulle iverksette tiltak for å bedre mottakskapasiteten.

Saken ble ikke realitetsbehandlet av Representantskapet, men oversendt styret, som fulgte dette opp ved å ta initiativ til et møte mellom aktuelle aktører sist høst. - På møtet ble det bl.a. gitt lovna-der om at Bodø Sildeoljefabrikk i sesongen skulle konsentrere seg om sild fra båt på bekostning av avskjær.

Styret har ikke sett det som en oppgave for Silde-laget å øke mottakskapasiteten, men har stillt seg åpen for å kunne yte et bidrag dersom andre aktører i nødvendig grad stiller opp.

1.6 **Styrets arbeid**

Styret hadde syv møter i løpet av 2007, - inklusive det konstituerende møtet i juni, samt et ekstraordi-nært møte for å drøfte lagets strategiprosess. Arbeidsutvalget har hatt 4 møter, hvorav to av møtene har vært kombinert med strategidisku-sjon. Årets styresaker har i stor grad vært preget av normal, operativ drift i de fleste saksfremleg-gene.

Som noen av hovedsakene utover de før nevnte oppfølgingssakene fra Representantskapet, kan nevnes:

- Som allerede antydnet, ble en strategiprosess satt i gang,
- Lagets deltakelse i Fiskebørs,
- Vurdering av kredittgrenser som følge av struk-turelle endringer på kjøpersiden,
- Lagets pensjonsordninger,
- Den nye meklingsinstansen
- Diverse høringssaker,
- Oppfølging av lanseringen av nye web-sider,
- Ny samvirkelov og mulige konsekvenser for la-get,
- Initiert gjennomgang av lagets forretnings-regler.

I styrets arbeid retter en alt inn på at laget skal stå for en effektiv omsetning som sikrer fiskerne

- gode priser,
- gode betalingsbetingelser og
- like muligheter innenfor omsetningssysteme-ne.

Etter styrets oppfatning, omfatter likevel ikke lagets tilbud i dag bare den rene omsetningen. Også det omkringliggende informasjonsapparat har over de siste årene utviklet seg til en viktig til-leggstjeneste fra lagets side.

Styret og laget som helhet er samtidig opptatt av å legge vekt på sitt samfunnsengasjement og -ansvar, slik at ikke lagets målsetting eller drift på noen måte kommer i konflikt med krav til ryddig-het og troverdighet.

Styret er i et tilbakeblikk på året, fornøyd med at det hele tiden har vært en konstruktiv dialog både med landsiden og norske myndigheter, og vil sørge for at denne gode dialog opprettholdes for å sikre en god felles næringsutvikling. Styret ser det som en prioritert oppgave å opprettholde konkur-ransekraften til den pelagiske markedsplassen. Styret retter sin innsats mot opprettholdelse av lagets funksjoner på en måte som gjør at flertallet av norske fiskere - og samfunnet forøvrig, anser salgslagsordningen som den nyttigste form for før-stehåndsomsetning fellesskapet kan få. - Et tjenlig salgslag kan kun opprettholdes ved å satse på høy standard både overfor lagets medlemmer, kjø-perne av pelagisk råstoff og vis-à-vis de samfunns-messige oppgaver laget er satt til å skjøtte. Lagets omdømme er og blir et alfa og omega.

Styret vil til slutt takke medlemmer, faglag, kjø-pere, myndigheter, andre forbindelser og ansatte for et godt og konstruktivt samarbeid i 2007.

2 Styrets beretning for 2008

Styrets melding og årsregnskap omfatter morselskapet Norges Sildesalgslag og konsernet Norges Sildesalgslag. Konsernet Norges Sildesalgslag består foruten morselskapet, av datterselskapet Sildinvest A/S.

2.1 Omsetning og marked

Norges Sildesalgslag fastsetter minstepriser i første hånd etter drøftelser med kjøpernes organisasjoner. Det er salgsutvalgene for hhv. konsumråstoff, hermetikkråstoff og mel, olje og fôr som er ansvarlige for drøftingene. Målet for prisarbeidet er å tilstrebe markedsriktige priser.

Styret har som den viktigste del av sitt arbeid å opprettholde/utvikle omsetnings-ordninger som sikrer en rasjonell avvikling av fisket, samtidig som det sikrer fisker gode priser, og kjøperne råstoff. Sildelaget søker kontinuerlig å forbedre rutinene rundt auksjonen. I dette ligger også at mest mulig relevant informasjon gjøres tilgjengelig. Det arbeides hele tiden for at Sildelaget som internasjonal markeds plass for pelagisk råstoff, skal fungere så optimalt som mulig for både land- og sjøsiden.

Styret er stadig av den oppfatning at hittil er ingen annen omsetningsform dokumentert som er bedre egnet til å ivareta fiskernes interesser og samtidig er mer samfunnsnyttig, enn den form for omsetning av pelagiske fiskeslag som Norges Sildesalgslag organiserer.

I 2008 ble det gjennom laget omsatt vel 1,9 mill. tonn råstoff, til en samlet verdi av 5,8 mrd. kroner. Styret konstaterer at dette representerer en omsetningsøkning på i størrelsesorden 800 mill. kroner sammenlignet med 2007. Økt kvote for nvg-sild i tillegg til at det ble gitt adgang til å fiske på 2009-kvoten i 2008, er hovedårsak til oppgangen. Men også prisene steg i 2008; konsumprisene gikk opp med 6 %. Også makrell viste prisøkning, og selv om kvotene her var lavere enn i 2007, resulterte denne prisøkningen i en betydelig omsetningsvekst.

Utenlandsk andel av omsetningen målt i verdi, utgjorde ca. 14 %. Andelen til mel & olje utgjorde betydelig mindre enn året før; ca. 11 % av totalomsetningen. Kvantumsmessig utgjorde omsetningen til mel & olje noe over 30 %. Året må som helhet kunne karakteriseres som et godt omsetningsår i det omsetningen bare har vært høyere i rekordårene 2001 og 2002. Da passerte omsetningen 6 milliarder kroner.

Styret legger merke til at prisøkningene kombinert med større volumer særlig for sild, medførte en god vekst i eksportverdien av pelagiske fiske-

slag. Basert på Eksportutvalgets statistikker fremgår det at de pelagiske fiskeslagene til konsum sto for mer enn 6,4 mrd. kroner i 2008, noe som utgjør en økning på 23 % fra året før. Til sammenligning steg sjømateksporten generelt med «bare» 6 %. Samlet norsk sjømateksport satte ny rekord i 2008 med en verdi på hele 39 mrd. kroner. Den pelagiske andelen som har gått noe tilbake de seneste årene, fikk med dette et løft, og sto for 16,5 % av totalen i 2008.

I tillegg til disse konsumtallene, kommer verdien av mel og olje til eksport. I 2008 utgjorde dette nesten 293 mill. kroner, mot ca. 728 mill. kroner i 2007.

Russland var også i 2008 det største markedet for norsk, pelagisk fisk. Forbruksmønsteret i Russland har endret seg over tid, slik at eksporten av filetprodukter har økt på bekostning av rundsild. Totalverdien er likevel noe redusert fra 2007 til 2008. Japan beholder andreplassen som pelagisk marked, og her har eksportverdien økt i forhold til året før. Ukraina beholder også sin posisjon og lå omtrent på nivå med 2007. Russland og Ukraina sto for under halvparten av rundsildeeksporten i 2008, mot hele 74 % året før. Det som blant annet forklarer denne endringen og som var særlig i øynefallende på eksportsiden i 2008, er den enorme veksten som ble registrert til Nigeria. Eksportverdien til Nigeria for rundsild økte med innpå 740 %! og verdien passerte ½ milliard kroner.

For flere detaljer omkring markedene for pelagisk fisk, vises det til markedskapitlet lengre bak i årsmeldingen.

Styret konstaterer at kvantumet til mel- og oljeanvendelse fortsatte nedgangen i 2008. I 2002 var kvantumet omsatt til mel- og oljeanvendelse gjennom Norges Sildesalgslag 1.349.500 tonn, mot 598.000 tonn i 2008. I 2007 var kvantumet 798.500 tonn. Mesteparten av råstoffet ble levert i Norge, men noe norskfanget råstoff ble også levert til Danmark, Irland, Færøyene og Island, spesielt kolumule, men også noe lodde. Utenlandske fartøy leverte 31.000 tonn til Norge til mel- og oljeanvendelse. Råstoffprisene i auksjonen har variert etter etterspørselen. Avregnet pris til fisker, etter tillegg og trekk, har falt fra kr 1,59 i 2007 til 1,09 i 2008. Det er et dramatisk fall på så kort tid.

Omsetningen av mel- og oljefangster har stort sett gått greit gjennom hele 2008. Det var i høst noe støy vedrørende stort sprik i analysedataene for nvg-sild. Dette ble tatt opp og rutinene ute på fabrikk ble gjennomgått. I ettertid har det vært mindre sprik i analysetallene og en har prøvd å gjøre endringer for 2009 slik at en ikke skal komme opp i en tilsvarende situasjon igjen.

Råstoffprisene i auksjonen har variert sterkt ut fra tilgangen på råstoff. Styret konstaterer at prisene i auksjonen i perioder var en god del høyere enn minstepris. Samlet auksjonstillegg til norske fiskere levert i Norge i løpet av året kom opp i 48 mill. kroner, noe som er en stor nedgang på i forhold til 2007 der auksjonstillegget var 220 mill. kroner. Den delen av flåten som fikk mest glede av auksjonstillegget, var også dette året fartøyene med størst mobilitet og følgelig størst utbudsområde.

Omsetningen av mel og oljefangster har stort sett gått greit gjennom hele 2008. Det var bare åtte fabrikker i drift i Norge i 2008, men noen av dem var bare i drift deler av året. I Danmark var det tre fabrikker, på Færøyene én, på Island fire, én i Irland, én på Shetland og én i Skottland som kjøpte norske fangster til mel- og oljeanvendelse.

Heller ikke i 2008 ble Welcon og United Fish Products enige om sammenslåing og planer om å starte opp felles fabrikk i Irland for å være nærmere kolmulefeltene. I starten på 2009 gikk det ut pressemelding om at samarbeidet nå er formalisert.

2.2 Økonomiske forhold.

Det er i 2008 omsatt for 5.820 mill kr gjennom Norges Sildesalgslag, mot 4.966 mill kr i 2007. Dette ga en samlet lagsavgift på 37,3 mill kr mot 32 mill kr i 2007. Gjennomsnittlig avgift for omsetning gjennom laget har i 2008 vært 0,64 %, samme som i 2007. Lagets samlede driftsinntekter økte fra 39,7 mill kr i 2007 til 45,6 mill kr i 2008.

Lagets samlede driftskostnader økte fra 51,7 mill kr i 2007 til 56 mill kr i 2008.

Forvaltningen av lagets formue og likvide midler gav et netto regnskapsmessig tap på 44,4 mill kr i 2008, mot en inntekt på 29,8 i 2007. Urealisert kursgevinst er i løpet av 2008 redusert med 17,6 mill kr. Ved utgangen av 2008 hadde laget en urealisert kursreserve i sin verdipapirportefølje på 6,2 mill kr.

Samlet viser lagets regnskap for 2008 et underskudd etter skatt på 45,6 mill kr, mot et overskudd på 13,5 mill kr i 2007. Ved utgangen av 2008 hadde Norges Sildesalgslag en samlet bokført egenkapital på 150,1 mill kr, mot 195,7 mill kr i begynnelsen av året.

Konsernet Norges Sildesalgslag hadde i 2008 et driftsresultat på -6,7 mill kr mot -5,9 mill kr i 2007. Konsernets netto finansposter var en inntekt på -48,6 mill kr i 2008, mot 27,8 mill kr i 2007.

Konsernet hadde i 2008 et underskudd etter skatt på 38,9 mill kr, mot et overskudd på 16,5 mill

kr i 2007. Ved utgangen av 2008 hadde konsernet en samlet bokført egenkapital på 120,2 mill kr, mot 159,1 mill kr i begynnelsen av året.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2008 er satt opp under denne forutsetningen.

2.3 Arbeidsmiljø, bemanning og organisering

Laget har en godt motivert stab og arbeidsmiljøet må betegnes som godt. I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører laget oversikt over totalt sykefravær blant de ansatte. I 2008 var det totale sykefraværet på 4,0% (2,6% i 2007).

Ved årets utgang var det i Norges Sildesalgslag 38,3 årsverk. I tillegg kommer 1 årsverk tilknyttet Sildinvest AS. De ansatte er hovedsakelig lokalisert ved kontoret i Bergen, mens kontrollavdelingens 5 medarbeidere har hjemmekontor. Kvinneandelen blant de ansatte var ved årets utgang 36%. I styret var kvinneandelen 17%. For øvrig påvirker ikke lagets virksomhet det ytre miljø.

2.4 Datterselskaper.

Lagets aktiviteter utover førstehåndsomsetningen er i samsvar med lagets vedtekter organisert i et egen selskap, Sildinvest AS. Virksomheten omfatter eiendomsvirksomhet og eierandeler i andre selskaper. Sildinvest AS hadde i 2008 et resultat på 6,7 mill kr etter skatt, mot 3 mill kr i 2007.

2.5 Oppfølging av Representantskapets vedtak 5. – 6. juni 2008.

I forbindelse med Representantskapets vedtak i juni 2008, er det noen saker som særlig har gjort krav til oppfølging:

A. Kvalitet

Arbeidet med å tilrettelegge for at kvalitet blir et eget område på lagets nettside, startet i løpet av høsten 2008. Ferdigstillelse er ventet tidlig på nyåret 2009. Her skal lagets medlemmer kunne finne oppdatert informasjon om blant annet kvalitet, manual for etablering av egenkontrollsystemer, link til kvalitetshåndboken m.m. Linken til kvalitetshåndboken ble lagt ut i 2008.

Til arbeidet hører også med å tilrettelegge og oppdatere egenkontroll-manualene som i sin tid ble utviklet i et prosjekt hos SSF. Dette er et arbeid tenkt koordinert med Norges Fiskarlag, som arbeider med å utvikle brukermanualer, og dessuten med Mattilsynet for å sikre at egenkontrollsystemet aksepteres av tilsynsmyndigheten.

Når det gjelder sporing og fangstsertifikater arbeider laget med å tilrettelegge for at relevant kvalitetsinformasjon blir en del av de data som lagres og formidles av NSS.

B. Omsetningsordninger

Alternative løsninger er blitt vurdert i forhold til de ulike områdene som Representantskapets vedtak fokuserte på:

Styret arbeider fortsatt ut fra at auksjonsomsetningen skal være den dominerende omsetningsform, men at alternativer vurderes. Styret har i henhold til vedtaket utvist varsomhet med å åpne for direkte leveringsavtaler.

Utgangspunkt har vært en «status quo», dog slik at det innenfor omsetningen av fangster til mel og olje i større grad blir åpnet for avtalebasert omsetning.

Å rydde i auksjonsbildet, slik at det reelt sett bare er fartøyer uten spesielle bindinger som deltar er en utfordrende oppgave, særlig med henblikk på å definere hvem som har spesielle bindinger. Dette reiser en del spørsmålsstillinger styret vil være opptatt av for å legge til rette for optimale løsninger så langt råd.

Det har også iht. Representantskapets vedtak, vært et tema å sørge for at det er tilstrekkelig kapasitet igjen for å betjene den delen av flåten som ikke har bindinger til konsumindustrien. Også dette reiser en del problemstillinger som det arbeides kontinuerlig med ut fra behov.

Å yte kompensasjonsordning for fartøy som ikke får konsumleveranser har i praksis vist seg vanskelig, selv om styret også har dette på sin agenda dersom en ordning som lar seg gjennomføre kan finnes.

Bruk av reguleringshjelm i Råfiskloven er blitt vurdert, men styret har vært opptatt av at dette skjer på en måte som i minst mulig grad er kostnadsdrivende for flåten.

Norges Sildesalgslag har, slik Representantskapet gav uttrykk for, overfor Eksportutvalget for fisk tatt opp spørsmålet om å gjennomføre/øke markedsinnsatsen for fersk makrell. Markedsgruppen som har ansvar for arbeidet på innenlandsmarkedet, har notert seg dette og tiltak for 2009 vil bli vurdert.

C. Lodde og seismikk-resolusjon

Vedtaket og resolusjonen ble ekspedert til alle relevante myndigheter og faglag.

2.6 Styrets arbeid.

Styret hadde seks møter i løpet av 2008, - inklusive det konstituerende møtet i juni. Arbeidsutvalget har hatt 4 møter, hvorav ett av møtene har vært kombinert med strategidiskusjon. Årets styresaker har i 2008 vært preget av normal, operativ drift i de fleste saksfremleggene. Som noen av hovedsakene utover de før nevnte oppfølgingssakene fra Representantskapet, kan nevnes:

- Videre prosess og slutføring av lagets strategi,
- Arbeidet med MSC-sertifisering,
- Oppdatering av lagets forretningsregler og omsetningsbestemmelser, samt initiering av gjennomgang for lagets vedtekter,
- Etablering av forsøksordning for lagets «Nettforum»,
- Lagets økende tilbud som elektronisk dataformidler og –håndterer i forhold til nye oppgaver som sporing og fangstsertifikater,
- Diverse søknader FoU,
- Høringssaker,
- Særlig fokus på verdipapirer og den finansielle utvikling i lys av finanskrisen.

I styrets arbeid retter en alt inn på at laget skal stå for en effektiv omsetning som sikrer fiskerne

- gode og stabile priser,
- gode betalingsbetingelser og
- like muligheter innenfor omsetningssystemene.

Lagets oppgaver omfatter ikke lenger bare den rene omsetningen. Også det omkringliggende informasjonsapparat har etter hvert utviklet seg til en viktig tjenesteytelse fra lagets side.

Styret og laget som helhet er opptatt av å legge vekt på samfunnsengasjement og -ansvar, slik at ikke lagets målsetting eller drift skal komme i konflikt med krav til ryddighet og troverdighet.

Styret er fornøyd med den konstruktive dialogen som er blitt ført både med landsiden og norske myndigheter i året som gikk, og vil sørge for at denne opprettholdes for å sikre en god felles næringsutvikling. Styret ser det som en prioritert oppgave å opprettholde konkurransekraften til den pelagiske markedsplassen. Styret retter sin innsats mot opprettholdelse av lagets funksjoner på en måte som gjør at flertallet av norske fiskere og samfunnet forøvrig, anser salgslagsordningen som den nyttigste form for førstehåndsomsetning fellesskapet kan få. Et tjenlig salgslag kan kun opprettholdes ved å satse på høy standard både overfor lagets medlemmer, kjøperne av pelagisk råstoff

og vis-à-vis de samfunnsmessige oppgaver laget er satt til å skjøtte. Lagets omdømme er og blir et alfa og omega.

Styret vil til slutt takke medlemmer, faglag, kjøpere, myndigheter, andre forbindelser og ansatte for et godt og konstruktivt samarbeid i 2008.

Offentlege institusjonar kan tinge fleire
eksemplar frå:
Servicesenteret for departementa
Post og distribusjon
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Faks: 22 24 27 86

Opplysningar om abonnement, laussal og
pris får ein hjå:
Fagbokforlaget
Postboks 6050, Postterminalen
5892 Bergen
E-post: offpub@fagbokforlaget.no
Telefon: 55 38 66 00
Faks: 55 38 66 01
www.fagbokforlaget.no/offpub

Publikasjonen er også tilgjengeleg på
www.regjeringa.no

Trykk: Lobo Media AS – 2/2010

